

VAMBERK

ANALÝZA MĚSTA

Strategický plán rozvoje města
Vamberk na období 2026-2036

Zpracovatelský tým:

Ve spolupráci s městem

Vamberk

zpracovalo

Centrum investic, rozvoje a inovací

Soukenická 54

500 03 Hradec Králové

tel.: +420 495 817 802

e-mail: info@cirihk.cz

rozvoj@cirihk.cz

www.cirihk.cz

Řešitelský tým CIRI:

Mgr. Pavel Doležal – dolezal@cirihk.cz

Mgr. Jana Hanušová – hanusova@cirihk.cz

Ing. Tomáš Mejstřík – mejstrik@cirihk.cz

Mgr. Tomáš Merta – merta@cirihk.cz

Mgr. Adéla Paprskárová – paprskarova@cirihk.cz

RNDr. Lukáš Zemánek, Ph.D. – zemanek@cirihk.cz

Ing. Ladislav Mlejnek – mlejnek@cirihk.cz

Ing. Kateřina Kopecká – kopecka@cirihk.cz

Koordinátoři za Město Vamberk:

Mgr. Jan Rejzl, starosta města – starosta@vamberg.cz

Zpracováno v období: březen 2025 – březen 2026

Obsah

ČÁST A – ANALÝZA MĚSTA VAMBERK	6
1. Základní charakteristiky města	7
1.1. Stručný popis města	7
1.2. Historie města	7
1.3. Územní samospráva a správa města	9
1.3.1. Regionální vazby a spolupráce	9
1.3.2. Město a městský úřad	9
1.3.3. Výbory a komise	9
1.3.4. Organizace města a organizační složky	9
1.4. Rozpočet a hospodaření města	10
2. Životní prostředí	12
2.1. Voda v krajině	12
2.1.1. Záplavové území, protipovodňová ochrana	12
2.1.2. Ochranná pásma vodních zdrojů, CHOPAV, zranitelná oblast	14
2.1.3. Kvalita vod	14
2.1.4. Problémy spojené s vodním hospodářstvím	15
2.2. Kvalita ovzduší	15
2.3. Environmentální rizika	15
2.4. Krajina a ekologická stabilita	16
2.5. Nakládání s odpady a ekologické zátěže	18
3. Obyvatelstvo a bydlení	20
3.1. Obyvatelstvo	20
3.1.1. Vývoj počtu obyvatel	20
3.1.2. Věková struktura obyvatelstva	21
3.1.3. Přirozený přírůstek a migrace	24
3.1.4. Cizinci	25
3.1.5. Sňatečnost, rozvodovost, potratovost	26
3.2. Bydlení	27
4. Vzdělávání	30
4.1. Vzdělanostní úroveň obyvatelstva	30
4.2. Vzdělávací infrastruktura ve městě	31
5. Ekonomika, trh práce a podnikatelské prostředí	34
5.1. Ekonomika a podnikatelské prostředí	34

5.1.1.	Počet ekonomických subjektů a podnikatelská aktivita	34
5.1.2.	Struktura ekonomických subjektů.....	35
5.1.3.	Nejvýznamnější zaměstnavatelé	37
5.1.4.	Výzkumné a inovační aktivity firem	39
5.2.	Trh práce	39
5.3.	Hlavní dojížděkové a vyjížděkové proudy.....	42
5.3.1.	Dojíždka do Vamberka	42
5.3.2.	Vyjíždka z Vamberka	43
6.	Veřejné služby – zdravotnictví, sociální služby, bezpečnost	44
6.1.	Zdravotnictví	44
6.2.	Sociální služby.....	45
6.3.	Bezpečnost.....	45
6.3.1.	Policie	45
6.3.2.	Záchranná služba.....	45
6.3.3.	Hasiči	45
7.	Cestovní ruch, kultura a volný čas	46
7.1.	Cestovní ruch	46
7.1.1.	Kulturně-historický potenciál.....	47
7.1.2.	Přírodní potenciál.....	48
7.1.3.	Cílová a doprovodná turistická infrastruktura.....	48
7.2.	Kulturní a volnočasové vyžití	49
7.2.1.	Kulturní zázemí.....	50
7.2.2.	Zázemí pro sport	50
7.3.	Spolky.....	51
7.3.1.	Sportovní spolky.....	51
7.3.2.	Dobrovolní hasiči.....	51
7.3.3.	Skauti.....	51
7.3.4.	Rybářský spolek.....	51
7.3.5.	Ostatní spolky.....	51
8.	Doprava a dopravní infrastruktura	52
8.1.	Silniční doprava	52
8.2.	Železniční doprava	54
8.3.	Obslužnost veřejnou dopravou.....	54
8.4.	Cyklodoprava a pěší doprava	55
8.5.	Nehodovost	56

9. Technická infrastruktura	58
9.1. Vodohospodářská infrastruktura	58
9.2. Zásobování teplem, plynem a elektrickou energií	59
9.3. Telekomunikace	59
ČÁST B – ANALÝZA DIGITÁLNÍ IDENTITY	61
Manažerské shrnutí	62
Úvod	62
Tematické okruhy	63
Obecné dotazy k městu	63
Podnikání a soukromý sektor	63
Stravování, ubytování a turismus	63
Instituce a veřejné služby	63
Kultura, sport a volný čas	63
Ostatní dotazy	64
Shrnutí a doporučení	64
Hlavní zjištění	64
ČÁST C – PRŮZKUM POTŘEB A SPOKOJENOSTI OBYVATEL, POCITOVÉ MAPY	65
Úvod	66
1. Charakteristika respondentů	66
2. Spokojenost se životem ve Vamberku	67
3. Život ve městě	71
4. Kvalita služeb	73
5. Doprava a infrastruktura	74
6. Hodnocení města z hlediska udržitelnosti ESG (životní prostředí, sociální prostředí a řízení města)	78
7. Budoucí rozvoj města	80
8. Pocitové mapy	86
Seznam obrázků	90
Seznam grafů	90
Seznam tabulek	92

ČÁST A – ANALÝZA MĚSTA VAMBERK

1. Základní charakteristiky města

1.1. Stručný popis města

Vamberk je téměř pětitisícové město na východě Čech v Královéhradeckém kraji, 5 km jižně od Rychnova nad Kněžnou. Leží v podhůří Orlických hor na řece Zdobnici.

Město leží na křižovatce silnic I. třídy č. 11 (Praha-Ostrava) a silnice č. 14 (Náchod-Brno). Prochází zde i železniční trať Doudleby n.Orl. - Rokytnice v Orlických horách. Katastr obce je rozložen od nadmořské výšky 287 m (u soutoku Zdobnice s Divokou Orlicí) do výšky 603 m (Litický Chlum).

Se jménem města je nerozlučně spojena vamberecká krajka, přesněji řečeno vamberecká paličkovaná krajka. V roce 1889 zde byla založena První česká odborná škola krajkářská, která do současné doby vychovala řadu generací kvalitních krajkářek. V dolní části náměstí se nachází Muzeum krajky s rozsáhlou expozicí vývoje krajkářství.

Nejstarší dochovanou a zřejmě i nejhodnotnější stavbou Vamberka je raně barokní kostel sv. Barbory z roku 1697. Mezi další architektonicky zajímavé památky patří kašna na náměstí, barokní dvouvěžový kostel sv. Prokopa, židovský hřbitov s náhrobkami z 18. století a kamenný most přes Zdobnici s osmi sochami světců, postavený v letech 1864 - 1865.

Vamberk a jeho okolí má velmi příznivé podmínky pro milovníky turistiky a cykloturistiky.

V romantickém údolí říčky Zdobnice je v letních měsících otevřené vamberecké koupaliště, které navazuje na sportovní areál V Lukách s fotbalovými hřišti a tenisovými antukovými kurty. Kouzelný výhled na Vamberk a celé pásmo Orlických hor poskytuje návrší chaty Na Vyhlídce. Za dobré viditelnosti lze spatřit Kunětickou Horu, Krkonoše se Sněžkou a celý pás Orlických hor.

1.2. Historie města

Počátky Vamberka sahají do 13. století, do období kolonizace českého vnitrozemí. Na skalnatém ostrohu nad řekou Zdobnicí tehdy rod Drslaviců založil hrádek Waldenberg, od něhož se postupně odvíjel i název města. Původní podobu hradu neznáme, dochované písemné prameny jej zmiňují až ve 14. století v souvislosti s majetkovými převody po Mikuláši z Potštejna. Z názvu Waldenberg se postupným zkracováním ustálil dnešní název Vamberk.

Středověk a raný novověk

První písemná zmínka o Vamberku pochází z roku 1341. Archeologické nálezy však potvrzují osídlení území již od konce starší doby kamenné. Od 15. století se Vamberk stal sídlem drobné šlechty – Vamberských z Chrastu – a postupně přecházel do rukou významných majitelů, mezi nimiž byl i Albrecht z Valdštejna či generál Kašpar z Grambu. Posledními držiteli panství byli Lützwové.

Již v 17. století byl Vamberk menším hospodářským centrem okolí. Císař Matyáš roku 1616 městečku udělil právo pořádat tři výroční jarmarky a týdenní trh, což přispělo k rozvoji řemesel a obchodu. Po třicetileté válce město prošlo několika majetkovými změnami – nejvýznamněji jej ovlivnil rod z Grambu, který přinesl do regionu evropské kulturní vlivy a zasloužil se i o vznik krajkářství.

Rozvoj města v 18. a 19. století

Na počátku 18. století držel Vamberk Leopold Libštejnský z Kolovrat. Místním potvrdil obchodní práva a osvobodil je od robotních povinností za roční plat, čímž město ekonomicky povznese.

Zásadní proměnu přinesla výstavba **Císařské silnice (60. léta 19. století)**, která zlepšila dopravní spojení a položila základy dalšího průmyslového rozvoje. V rámci stavebních úprav došlo k rozsáhlému zásahu do terénu u kostela sv. Prokopa a ke stavbě nového mostu přes řeku Zdobnici se třemi oblouky a sochami českých patronů, který se stal výraznou dominantou města.

V 19. století se Vamberk stal významným **průmyslovým centrem Podorlicka** – rozvíjel se zde textilní, kamnářský i masný průmysl. Kulturním mezníkem bylo odhalení pomníku Mistra Jana Husa v roce 1904, které doprovázelo divadelní představení Tylový hry „Jan Hus“.

Krajkářství – symbol Vamberka

Tradice **vamberecké krajky** sahá do počátku 17. století, kdy Magdalena Grambová, manželka Kašpara z Grambu, přinesla do Vamberka flanderské krajkářské techniky. České krajkářky je dále rozvíjely a obohacovaly o vlastní vzory, čímž položily základ pro vznik světově proslulého fenoménu.

Vamberecká krajka se stala kulturním symbolem města a udržuje se dodnes. Historii i současnost prezentuje **Muzeum krajky** v dolní části náměstí. Na tradici navazuje **Krajkářská škola**, která za podpory města zajišťuje výuku ručního paličkování a rozvoj uměleckého řemesla. Vamberecká krajka významně přispívá k identitě města.

Památky a kulturní dědictví

Vamberk je bohatý na památky a umělecká díla, zejména z období baroka. K nejcenějším patří:

- **Mariánský sloup na Husově náměstí** (1699), nejstarší městská plastika.
- **Rokokové sousoší sv. Anny a Krista v okovech** u kostela sv. Prokopa (1770–1780, dílna Mielnických).
- **Kamenný most přes Zdobnici** se sochami osmi světců od sochaře Harnacha (1864–1865).
- **Novorenesanční kašna** (1869) a **secesní socha Jana Husa** (1904, návrh Josef Kalvoda).
- **Kostel sv. Barbory** (1697) – nejstarší dochovaná sakrální stavba města s vedle ležící hrobkou dr. Františka hraběte Lützowa.
- **Farní kostel sv. Prokopa** (1713, přestavěn po požáru v roce 1898).
- **Židovský hřbitov** s náhrobky z 18. století.
- **Krypta s mumii** pod kostelem sv. Prokopa, kde je pohřbena i Magdalena Grambová.
- **Věšadlový krytý most v Pekle** z roku 1840, významná technická památka.

Dlouhou tradici má i výroba **vambereckých kamen**, která je dodnes spojena s místní řemeslnou dovedností a technickou zručností obyvatel.

Významné osobnosti

Vamberk je rodným městem několika osobností české kultury, především **skladatele Jana Václava Huga Voříška**, kapelníka vídeňského dvora. Dále zde působil **nakladatel Josef Richard Vilímek**, zakladatel známého pražského nakladatelství.

1.3. Územní samospráva a správa města

1.3.1. Regionální vazby a spolupráce

Město má 3 katastrální území (Vamberk, Merklovice, Peklo nad Zdobnicí) s celkovou výměrou 21 km². Město leží ve správním obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Rychnov nad Kněžnou a zároveň je městem s pověřeným obecním úřadem (POÚ). Správní obvod obce s POÚ je vymezen územím obcí Vamberk, Lhoty u Potštejna, Lupenice, Polom, Potštejn, Proruby, Rybná nad Zdobnicí, Záměl. Město Vamberk je členem Dobrovolného svazku obcí (DSO) Mikroregion Rychnovsko, který zahrnuje celkem 30 obcí. Území města také spadá do působnosti místní akční skupiny Sdružení SPLAV, které sčítá dohromady 31 obcí.

1.3.2. Město a městský úřad

Orgány města jsou rada (5 členů rady) a zastupitelstvo (15 zastupitelů). Městský úřad (MěÚ) tvoří starosta, místostarosta, tajemník a zaměstnanci zařazení v jednotlivých odborech MěÚ, včetně příslušníků městské policie. Jednotlivé odbory jsou uvedeny níže.

- Sekretariát a podatelna
- Finanční odbor
- Správní odbor
- Stavební úřad
- Životní prostředí
- Odbor správy a majetku

Městská policie je výkonným orgánem místní samosprávy, zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku na území města, při plnění svých úkolů spolupracuje s Policií České republiky. Městská policie slouží všem občanům, které ochraňuje a její činnost je namířena proti narušitelům pořádku.

Informovanost města je zajištěna přes úřední desku města, webové stránky města www.vamberk.cz, Vamberecký zpravodaj nebo přes komunikační nástroj SMS InfoKanal.

1.3.3. Výbory a komise

Zastupitelstva města má zřízeny 2 výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány:

- Finanční výbor
- Kontrolní výbor

Rady města má zřízeno 5 komisí jako své iniciativní a poradní orgány:

- Dopravní komise
- Sportovní komise
- Kulturní komise
- Komise k projednávání přestupků
- Redakční rada Vambereckého zpravodaje

1.3.4. Organizace města a organizační složky

Město Vamberk má v současné době tyto organizační složky:

- Městská knihovna Vamberk
- Městský klub Sokolovna Vamberk
- Pečovatelská služba Vamberk

- Krajkářská škola Vamberk
- Technické služby Vamberk

Město Vamberk je zřizovatelem těchto příspěvkových organizací:

- Základní škola Vamberk + Dům dětí a mládeže Vamberk
- Mateřská škola Vamberk
- Správa sportovních zařízení – zajišťuje provoz a údržbu sportovních zařízení města:

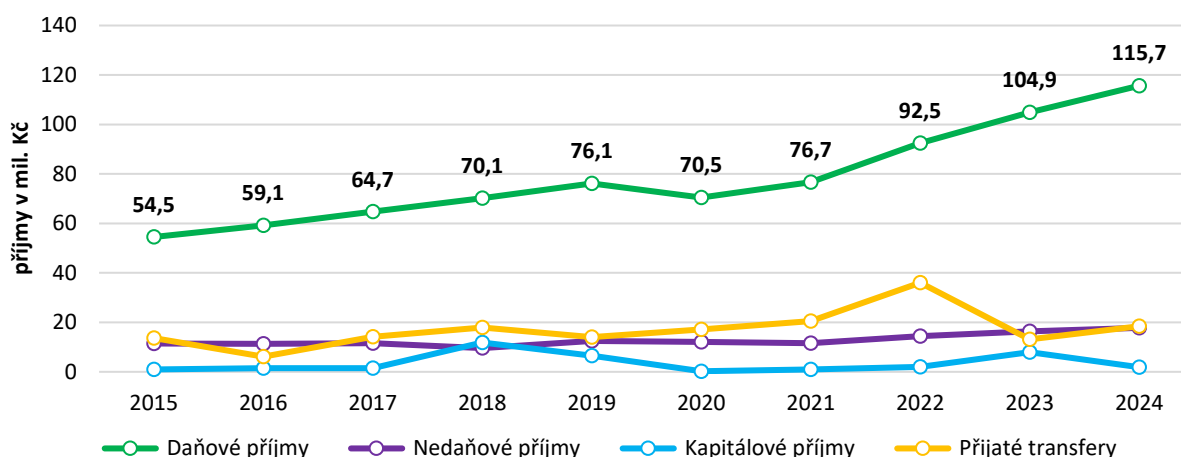
Město Vamberk je zakladatelem také těchto obchodních korporací:

- VAMBEKON, s.r.o. – zajišťuje vybrané technické činnosti ve městě (tepelné hospodářství, správu bytů a nebytových prostor, odpadové hospodářství, lesní hospodářství atd.)
- Vamberecká voda s.r.o. – zajišťuje provozování vodovodu pro veřejnou potřebu a kanalizace vč. čistírny odpadních vod

1.4. Rozpočet a hospodaření města

Město Vamberk za posledních 10 let vykazovalo vyrovnané hospodaření s průměrným ročním saldem ve výši necelých 88 tisíc Kč. Se schodkem město hospodařilo pouze v letech 2019–2022, což bylo způsobeno zejména intenzivní investiční činností města. Pozitivně lze hodnotit nárůst celkových příjmů města, oproti výchozímu roku 2015 o více než 90 %. V roce 2024 tvořily největší příjem města ze tří čtvrtin daňové příjmy. Daňová výtěžnost na 1 obyvatele v roce 2024 (25 320 Kč) převyšovala okolní města Rychnov nad Kněžnou i Kostelec nad Orlicí, vyšší mělo pouze město Žamberk. Vamberk rovněž vykazuje vysokou výtěžnost na 1 obyvatele z daně z nemovitostí, v roce 2024 se jednalo o částku 3 296 Kč. Pro srovnání – Žamberk 2 586 Kč, Rychnov nad Kněžnou 2 340 Kč a Kostelec nad Orlicí 1 945 Kč.

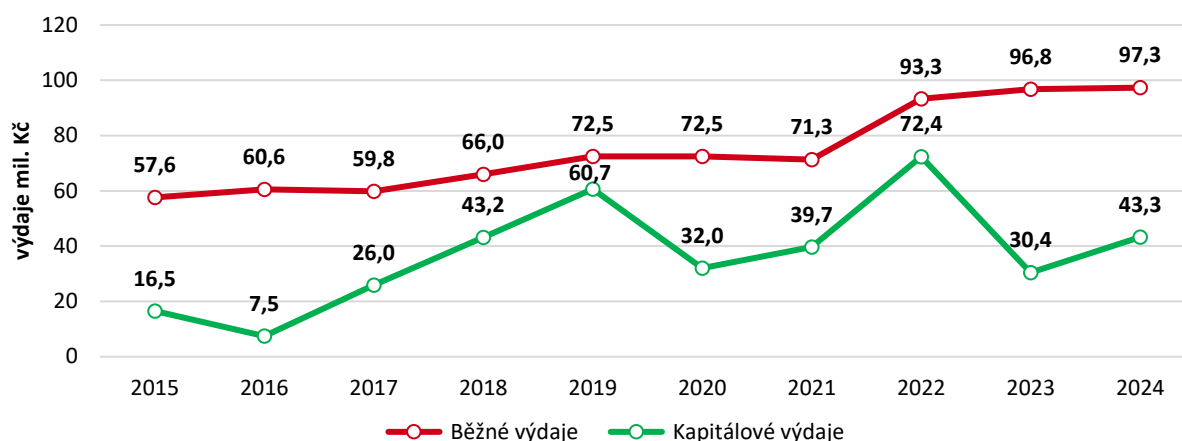
Graf 1 Vývoj příjmů města Vamberk v letech 2015–2024

Zdroj: Ministerstvo financí ČR – Monitor (2025)

Výdaje města, podobně jako příjmy, mají rostoucí trend. Více než dvě třetiny rozpočtu města Vamberk byly v roce 2024 vynaloženy na běžné výdaje. Z běžných výdajů (graf níže) se mezi největší položky řadí platy a podobné a související výdaje, které pokrývají platy zaměstnanců úřadu. Neinvestiční nákupy a související výdaje, jakožto druhá největší položka, slouží k nákupu materiálu, vody, paliv a energie, služeb apod. Druhou skupinou výdajů, vedle běžných výdajů v rozpočtu, jsou kapitálové výdaje. Ty se soustředí na investiční nákupy a související výdaje, konkrétně na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (budovy, pozemky, stroje, dopravní prostředky apod.).

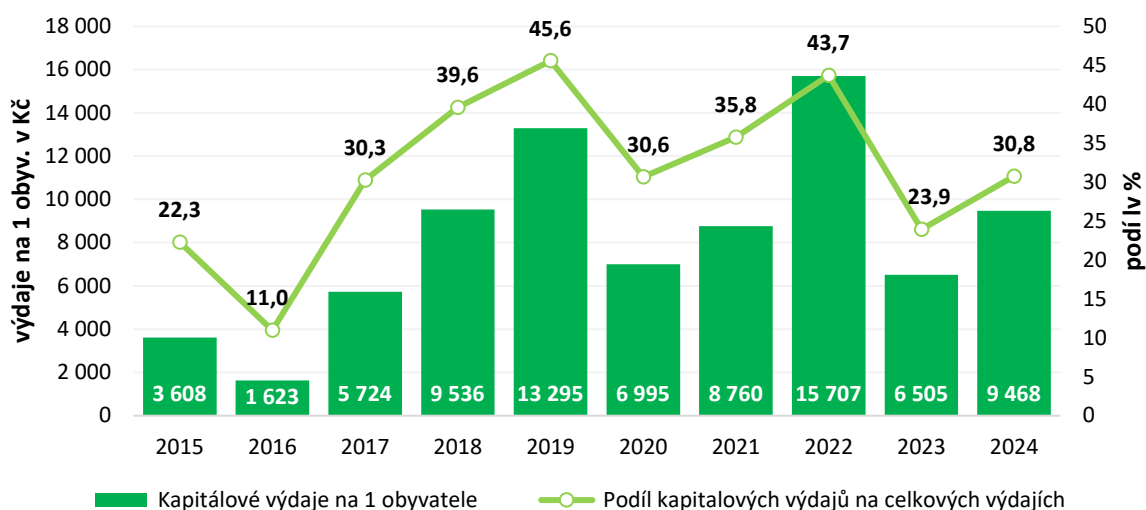
Graf 2 Vývoj výdajů města Vamberk v letech 2015–2024

Zdroj: Ministerstvo financí ČR – Monitor (2025)

Z okolních měst vykazuje Vamberk výraznou investiční aktivitu – podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích města dosahuje v průměru 33 % ročně, což je více než v Kostelci nad Orlicí (30,5 %) či v Rychnově nad Kněžnou (27,5 %). Při přepočtu na jednoho obyvatele činily kapitálové výdaje za posledních deset let v průměru 8 119 Kč. Přestože se jedná o nejnižší hodnotu ze srovnávaných měst, stále jde o výraznou investiční úroveň. Rekordním rokem byl rok 2022, kdy kapitálové výdaje vystoupaly až na téměř 16 tisíc Kč na obyvatele, tedy celkem 72,4 milionu Kč. Většina této částky směřovala do projektu Zvýšení kapacity předškolního vzdělávání ve městě Vamberk, v rámci kterého došlo k rozšíření mateřské školy.

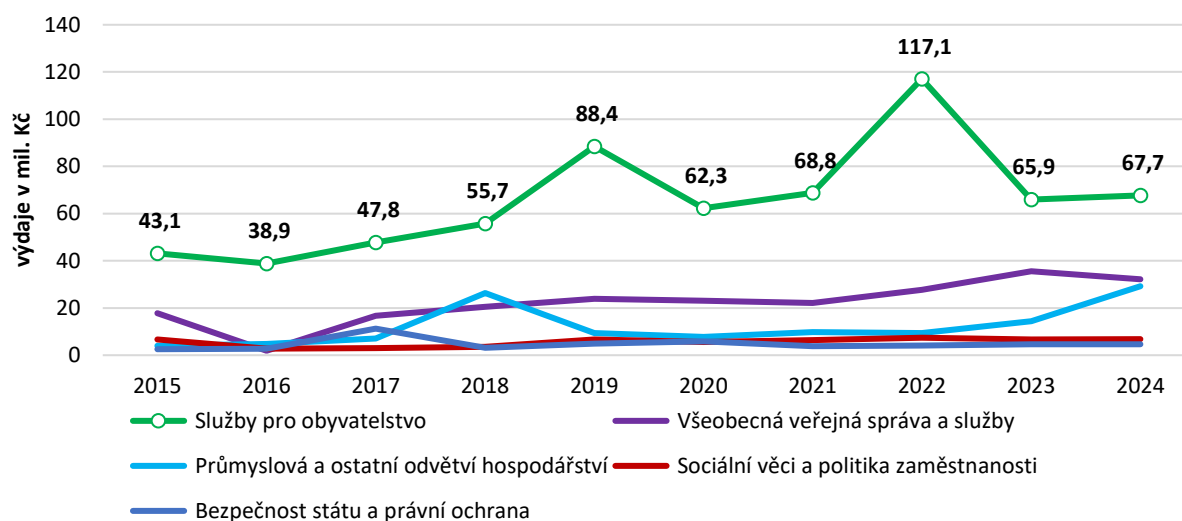
Graf 3 Vývoj podílu kapitálových výdajů na celkových výdajích a kapitálové výdaje na 1 obyvatele města Vamberk v letech 2015–2024

Zdroj: Ministerstvo financí ČR – Monitor (2025)

Rozpočtové výdaje města (viz graf níže) dlouhodobě nejvíce směřují do oblasti služeb pro obyvatelstvo – tedy dopravy, školství, sportu, kultury a dalších veřejných služeb. Tato položka tvoří téměř polovinu všech výdajů. Následuje oblast všeobecné veřejné správy a služeb, kam spadá zejména činnost místní samosprávy. Naopak nejmenší část rozpočtu připadá na oblast bezpečnosti státu a právní ochrany, která zahrnuje například policii a hasiče.

Graf 4 Vývoj výdajů města Vamberk dle odvětví v letech 2015–2024

Zdroj: Ministerstvo financí ČR – Monitor (2025)

2. Životní prostředí

2.1. Voda v krajině

Vodní plochy nejsou v řešeném území významněji zastoupeny, včetně vodních toků zde zabírají celkovou rozlohu 18,17 ha, což k 31. 12. 2024 činilo pouhých 0,86 % rozlohy ř.ú. Nejvýznamnějším vodním tokem, který zároveň tvoří hydrologickou osu řešeného území, je řeka **Zdobnice** (IDVT 10100128, tok IV. řádu, č.h.p. 1-02-01-037). Podle vyhlášky č. 178/2012 Sb. (Příloha č. 1) jde o významný vodní tok. Pramení v Orlických horách několika zdrojnicemi na svazích Velké Deštné ve výšce 1029 m n. m. Pokračuje převážně jihozápadním a jižním směrem do Zdobnice a k Pěčínu, kde zleva přibírá Říčku. Pod Slatinou nad Zdobnicí se řeka stáčí k západu a údolím Peklo vstupuje do severní části správního území města Vamberk. Zdobnice zde napájí dva Pekelské rybníky a 4 menší nádrže v jejich sousedství, v místní části Peklo pak řeka přibírá zprava významnější bezejmenný přítok (IDVT 10169691). Do stejného úseku řeky ústí zrcadlově zleva i drobný tok od osady Zádolí (IDVT 10169692). Nejvýznamnější přítok Zdobnice na řešeném území – **Merklovický potok** (IDVT 10105027, plocha povodí 3,07 km²) – do ní ústí od jihovýchodu trochu paradoxně jako zatrubněný – pod Kamenným mostem. Tam již se řeka Zdobnice po průtoku zastavěným územím města stáčí k jihozápadu, aby těsně za správní hranici Vamberka zprava zaústila do Divoké Orlice v nadmořské výšce 285 m. Celková délka toku Zdobnice činí cca 34,5 km, plocha jejího povodí 124,5 km² a průměrný průtok u ústí dosahuje 2,08 m³/s (resp. 1,87 m³/s ve Slatině nad Zdobnicí na ř. km. 11,5). Jižní část řešeného území odvodňují tři pravostranné přítoky Divoké Orlice – zejména pak **Sladký potok** (IDVT 10169411), pramenící v lesním komplexu Žitná v JV cípu správního území Vamberka, jehož jižní hranici tento tok zčásti tvoří. Správcem všech vodních toků je zde Povodí Labe, s.p.

2.1.1. Záplavové území, protipovodňová ochrana

Věcně a místně příslušným vodoprávním úřadem (Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, oddělení vodního hospodářství) bylo na základě podkladů předložených Povodím Labe, s.p. opatřením obecné povahy (vydaným pod č.j. 18271/ZP/2014-10 dne 2. 1. 2015) stanoveno **záplavové území vodního toku Zdobnice** v ř. km 0,00 až ř. km 3, 8, tj. na území

Záplavové území pro Q₁₀₀ bylo stanoveno také u Merklovického potoka (IDVT 10105027), společně s vymezením aktivní zóny záplavového území (AZZÚ), a to Městským úřadem Rychnov nad Kněžnou (č.j. MURK-OVŽP-8347/2022-2022–Ku ze dne 23.9.2022) v rozsahu ř.km 0,000 – 3,089.

Do JZ cípu správního obvodu města Vamberk okrajově zasahuje **území zvláštní povodně pod vodním dílem Pastviny**, a to v úzkém pásu podél Zdobnice u jejího soutoku s Divokou Orlicí v lokalitě u ČOV (která již leží těsně na katastru sousedních Doudleb nad Orlicí).

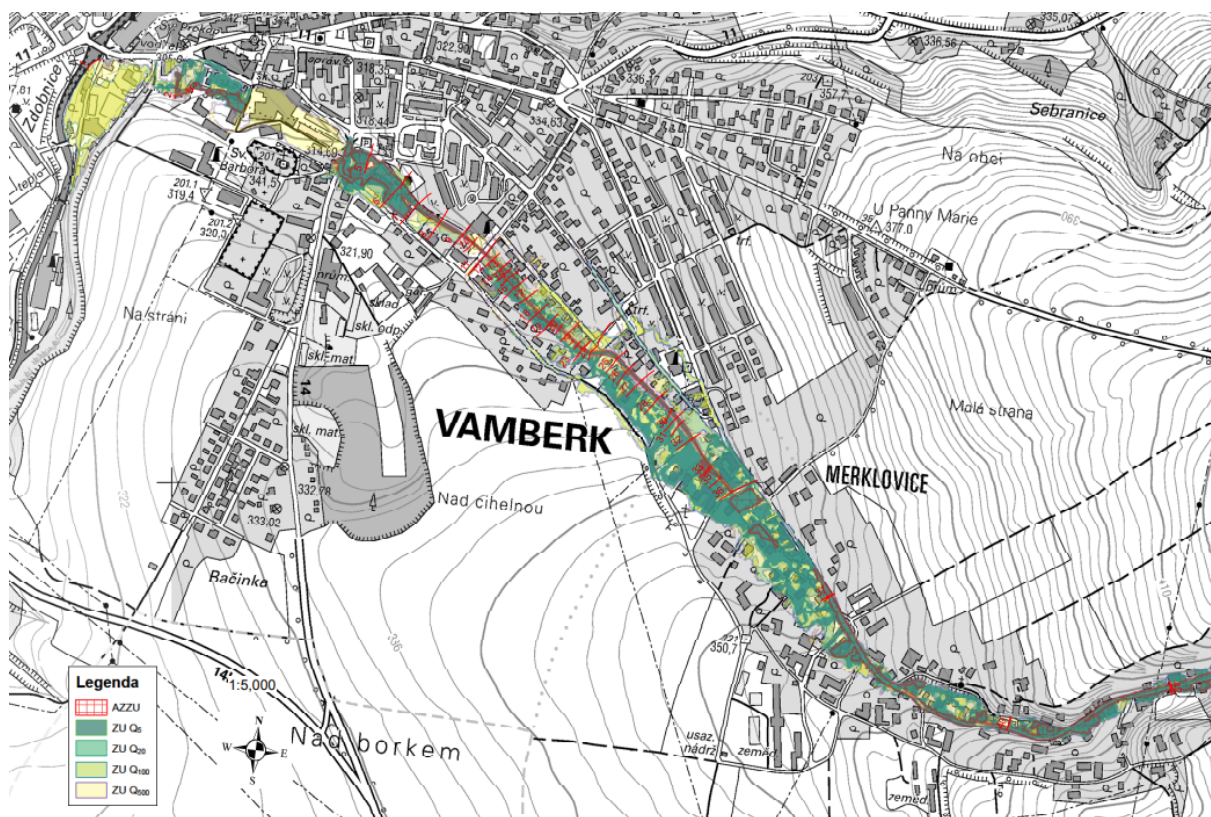
Za účelem zabezpečení hlásné povodňové služby pro správní území města Vamberka slouží dva hlásné profily s platnými stupni povodňové aktivity (SPA):

- Hlásný profil kategorie B – Slatina nad Zdobnicí, Zdobnice (nachází se u vodoměrné stanice na levém břehu Zdobnice necelých 100 m pod silničním mostem směr Rychnov nad Kněžnou);
- Hlásný profil kategorie C – Vamberk, Zdobnice (nachází se na dřevěném krytém mostě převádějícím silnici III. třídy č. 3194 přes řeku Zdobnici v části Roští, poblíž č. p. 659.

This topographic map shows the Vltava river flowing through the Vamberk area. The river is depicted in dark blue, with its course winding from the northwest towards the southeast. The town of Vamberk is centrally located, with its ruins marked by a red dot and labeled 'Vamberk'. Surrounding the town are various villages and hamlets, including Zákopanka, Zádolí, Sebranice, and Malá strana. The map also shows the Vltava river flowing through the area, with several bridges crossing it. The terrain is marked with contour lines, indicating elevation changes. The map includes labels for various locations such as BOREK, Andryška, Zákopanka, Zádolí, Sebranice, Malá strana, and Vamberk. The Vltava river is shown in dark blue, and the surrounding landscape is depicted in shades of green and yellow, representing different types of vegetation and land use.

13

Obrázek 2 Mapa záplavového území Merklovického potoka ve Vamberku

Zdroj: <https://www.rychnov-city.cz>

2.1.2. Ochranná pásma vodních zdrojů, CHOPAV, zranitelná oblast

Celé řešené území spadá do Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) Východočeská křída. Do jižní části správního území Vamberka (včetně segmentů zastavěného území – zejména v č.o. Merklovice) zasahuje též ochranné pásmo vodních zdrojů stupně II (PHO2b – Potštejn – vrt P-1).

Ochranné pásmo vodního zdroje se stupněm ochrany PHO1 bylo 17. 9. 2001 stanoveno (č.j. Rychnov n. Kn., ŽP 1120/01-231/1) též u městem využívaného vrtu „Vamberk – studna V-3“ v nivě Zdobnice v lokalitě V Lukách a kolem nedalekých vodohospodářských objektů. Jako náhradní zdroje vody pak slouží vrt „V parku“, v Bednářových sadech a nedaleký vrt na druhé straně řeky.

Zejména v lesnatém údolí Zdobnice na severu a v lesním komplexu na JV řešeného území (prameniště Sladkého potoka aj.) se vyskytují četné prameny a studánky, u nichž ochranná pásma sice nejsou stanovena, ale měly by být rovněž respektovány a chráněny.

Celé řešené území je zařazeno mezi tzv. zranitelné oblasti (dle nařízení vlády č. 262/2012 Sb.) a tzv. citlivé oblasti, kam podle nařízení vlády č. 61/2003 z hlediska citlivosti na živiny spadají všechny povrchové vody ČR.

2.1.3. Kvalita vod

Území města Vamberka spadá do povodí řeky Zdobnice, která je zároveň jeho nejvýznamnějším vodním tokem, který prochází středem města. Dalšími vodními toky jsou zde převážně zatrubněný Merklovický potok a zatrubněný bezejmenný potok v místní části Peklo. Řeka Zdobnice byla v roce 2023 dle hodnocení Povodí Labe zařazena do II. třídy jakosti povrchových vod, což odpovídá „mírně znečištěné vodě“. Voda v tomto úseku tedy nejeví známky nadměrného znečištění a většina sledovaných ukazatelů

nepřekračuje přípustné limity. Tento stav je příznivý z hlediska ochrany přírody, rekreačního využití i udržitelného rozvoje území. Informace vychází ze Zprávy o jakosti povrchových vod v dílčím povodí Horního a středního Labe (Povodí Labe, září 2024).

Území Vamberku patří do Východočeská křídly chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV), kde dochází k přirozené akumulaci vody. Jakost podzemních vod se nepodařilo v dostupných zdrojích dohledat.

2.1.4. Problémy spojené s vodním hospodářstvím

Vzhledem k nízkému zastoupení vhodných ploch pro významnější retenci povrchových vod a svažitosti terénu je nezbytné maximálně zpomalit odtok z území tam, kde je to možné a vhodné. I kvůli eliminaci povodňových rizik by měly být **v maximální možné míře chráněny přirozené inundační prostory** podél vodních toků v řešeném území, zejména při řece Zdobnici. Toto by mělo být zohledněno i při konkrétních rozvojových záměrech a stavebních aktivitách ve městě.

Žádoucí je zde rovněž **posílit městotvornou funkci vodních toků**, zejména pak využití fenoménu řeky Zdobnice - např. alespoň částečného zprůchodnění nábrežních partií. **Neprostupnost území podél řeky** představuje významnou urbanistickou bariéru a snižuje též rekreačně-estetický potenciál města. Není asi náhodné, že i některá negativní místa vyhodnocená v pocitové mapě mají vazbu na prostor u řeky.

Alespoň **dílčí úpravy** (vzhledem k majetkoprávním vztahům), by bylo potřebné realizovat i v některých sektorech města na **Merklovickém potoce**. Jeho tok je z významné části zatrubněn (zejména v Merklovicích a v centrální části města před zaústěním do Zdobnice), což významně snižuje jeho vodohospodářskou, ekostabilizační, rekreační i urbanisticko-estetickou funkci.

2.2. Kvalita ovzduší

Vamberk spadá do oblasti s celkově dobrou kvalitou ovzduší. Průměrné koncentrace znečišťujících látek PM₁₀ a SO₂ za období 2019–2023 se dlouhodobě pohybují hluboko pod imisními limity stanovenými pro ochranu zdraví i ekosystémů. U oxidů dusíku (NO_x) byly v jednom místě zaznamenány hodnoty blízké se 20 µg/m³. Tato skutečnost souvisí pravděpodobně s dopravní zátěží v blízkosti hlavního silničního tahu (I/14) a je vhodné ji dále sledovat při plánování rozvoje a dopravní infrastruktury.

Na území města Vamberk se dle Integrovaného registru znečišťování (IRZ), nachází 5 provozoven s významným vlivem na znečišťování životního prostředí, které mají každý rok za povinnost, v případě překročení stanovených prahových hodnot, ohlásit tyto údaje MŽP. Jde o 2 provozovny společnosti ESAB CZ, s.r.o., dále o místní provozovny společností Řetězárna Česká Třebová s.r.o., pewag s.r.o. a VASPO VAMBERK, s.r.o.

2.3. Environmentální rizika

Město má od roku 2014 zpracovaný povodňový plán města, s poslední aktualizací z 25. 9. 2024. Cílem plánu je co nejvíce ochránit zdraví ohrožených obyvatel a snížit škody na majetku. K tomu je zejména nezbytné zajistit včasné vyrozumění odpovědných orgánů, varování obyvatelstva a včasnou evakuaci obyvatelstva, hospodářských zvířat a v případě dostatku času vyvážení materiálu a zařízení. Vybrané části povodňového plánu jsou uvedeny níže.

Území města Vamberk může být ohrožováno vyššími vodními stavy především na vodních tocích Zdobnice a Merklovický potok. Vodní tok Zdobnice má na území města vymezeno záplavové území, které bylo stanoveno KÚ Královéhradeckého kraje dne 20. 4. 2006 v úseku mezi ř. km 0,000 – 13,007 (od soutoku Divoké Orlice a řeky Zdobnice po obec Slatina nad Zdobnicí). Toto záplavové území bylo v

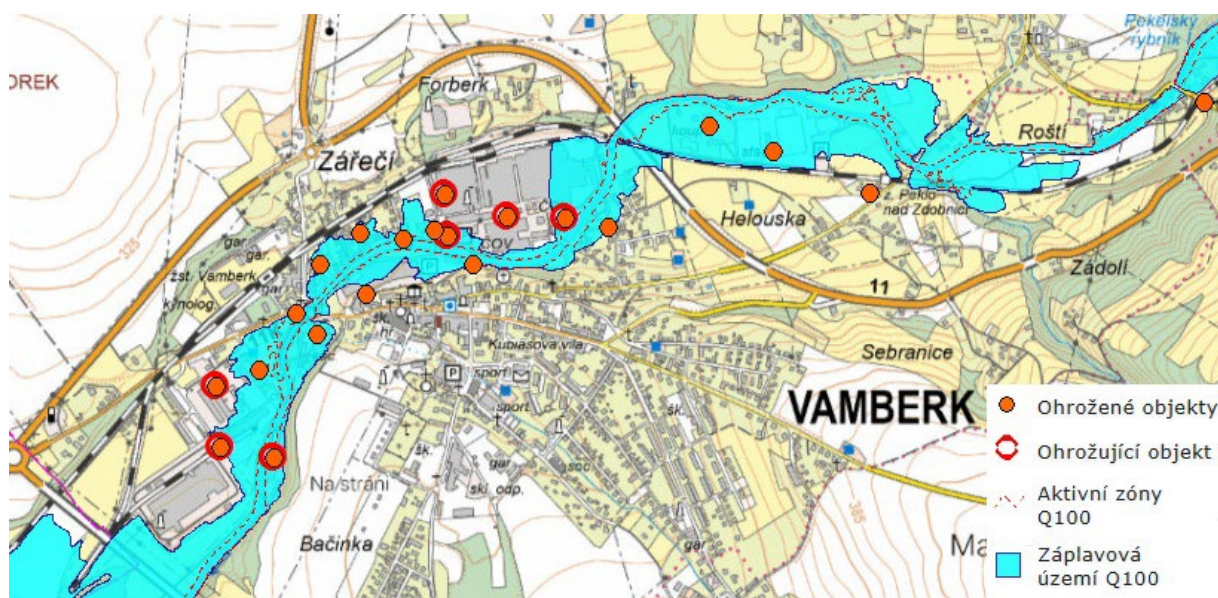
úseku ř. km 0,000 – 4,314 změněno vodoprávním úřadem KÚ Královéhradeckého kraje s účinností od 8. 12. 2021. Záplavové území včetně aktivní zóny je stanoveno pro Q5, Q20 a Q100 (průtok povodně, který je dosažen nebo překročen průměrně jedenkrát za 5 let, respektive 20 a 100 let).

Kromě území ohroženého vyššími stavy a průtoky vodních toků, představují riziko přívalové srážky a také dlouhotrvající deště, kdy je povodí přesycené. Rozvodnění malých toků má při dlouhotrvajících deštích za následek i zvýšení hladiny Zdobnice. Na území města Vamberk se nachází několik míst, která mohou omezit odtokové poměry. Jedná se o mosty, jeden jez a jednu vpusť do zatrubnění. Na území města se nachází čtyři místa, která jsou ohrožená přívalovou povodní – městská část Peklo je ohrožena ze západu a z východu, dále městská část Roští a jihovýchodní část Vamberku.

Na území města se nachází tři kritické lokality, které mohou být ohroženy přívalovými povodněmi. Jedná se o lokalitu Helouska nad intravilánem města a 2 lokality v západní a východní části Pekla.

Na území města se nachází celkem dvě vodní díla, která v případě povodně mohou výrazně ovlivnit její průběh. Jedná se o neprůtočná vodní díla Pekelský rybník I a II, situovaná přibližně 2 km nad městem na vodním toku Zdobnice.

Obrázek 3 Území ohrožené záplavami na území

Zdroj: Povodňový plán České republiky (2025)

Dalším environmentálním rizikem, významně se projevujícím v posledních letech, je fenomén sucha. Vydatnost vodních zdrojů ve sledovaném území stejně jako v celém Královéhradeckém kraji dlouhodobě intenzivně klesá, v posledních letech se na jejich stavu odráží dlouhodobá období sucha v letních a podzimních měsících. Špatnou situaci navíc umocňuje zejména nedostatek sněhových srážek v zimním období. Dle portálu Intersucho.cz vykazuje pravidelně dotčené území odchylku sucha od obvyklého stavu v období 1961–2010, deficit půdní vláhly (odchylka od obvyklé zásoby vody v půdě v daném období) se pohybuje v řádech nižších desítek milimetrů.

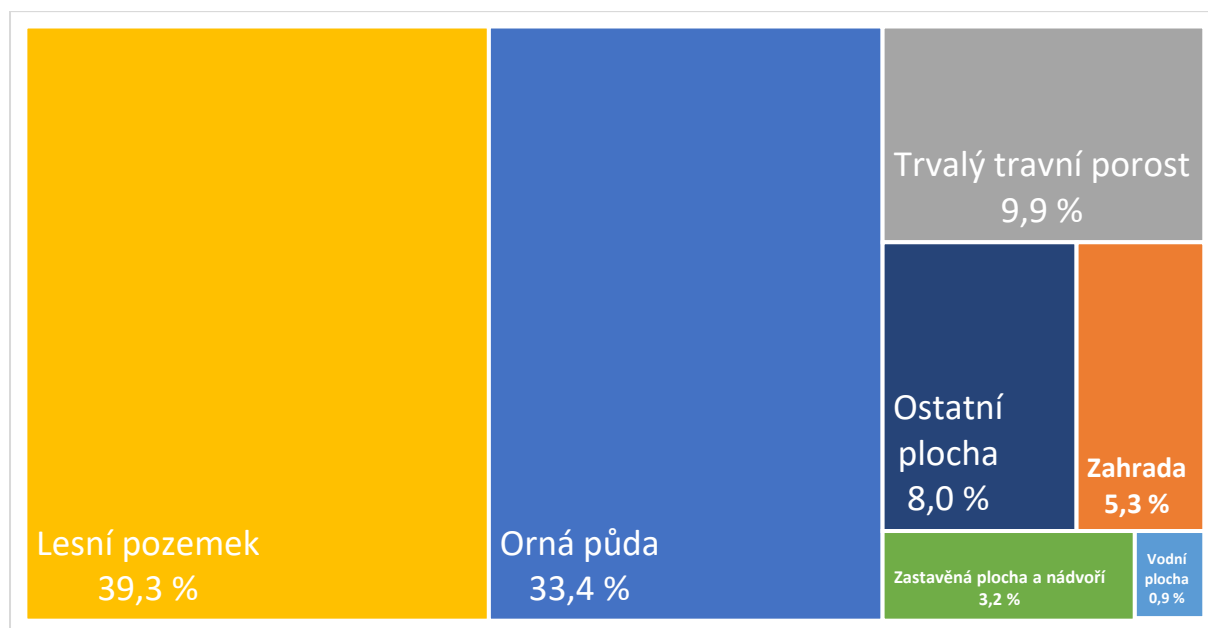
2.4. Krajina a ekologická stabilita

Území Vamberka se rozkládá v lesní a zemědělské krajině. Severozápadně od města převažují zemědělsky obhospodařované pozemky, které pokračují na jižní a jihovýchodní straně města, kde se mění v les. Zvlněná krajina je protkána sítí účelových cest.

Dle způsobu využití ploch zaujímá nezemědělská půda 51,4 % rozlohy katastrálního území. Z tohoto podílu připadá 76 % na lesní pozemky (39,3 % z celkové rozlohy), 16 % na ostatní plochy (8 % z celkové rozlohy), 6 % na zastavěné plochy a nádvoří (3,2 % z celkové rozlohy), a 2 % na vodní plochy (0,9 % z celkové rozlohy).

Na zemědělskou půdu připadá 48,6 % rozlohy území obce. Ze zemědělské plochy je 69 % využíváno jako orná půda (33,4 % z celkové plochy), 20 % slouží jako trvalý travní porost (9,9 % celkové plochy) a 11 % je využíváno jako zahrada (5,3 % celkové plochy).

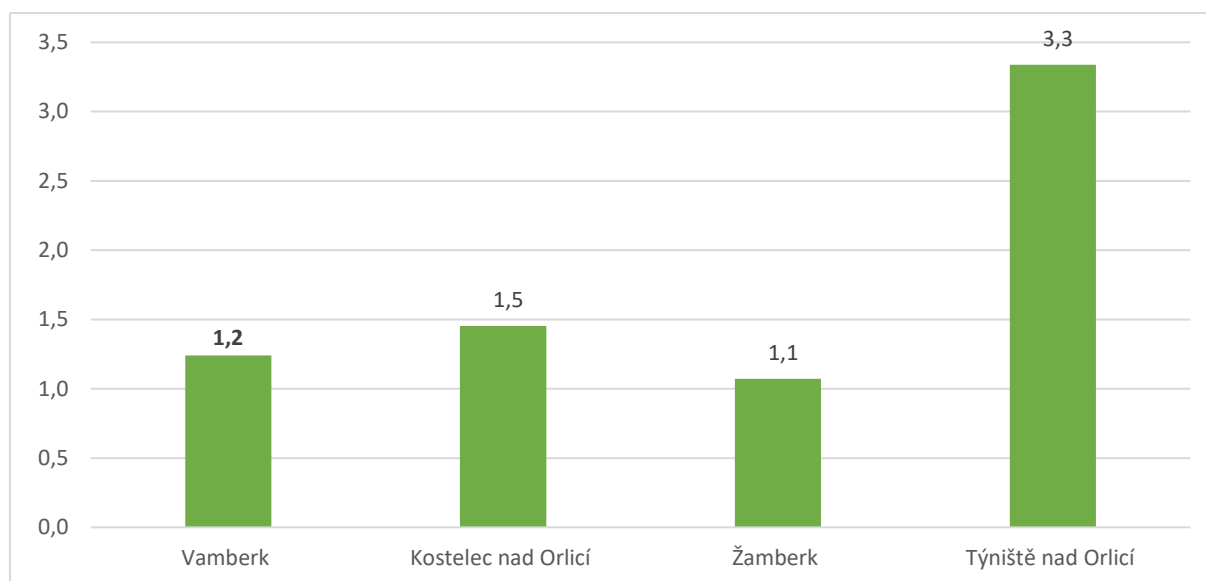
Graf 5 Druhy pozemků ve Vamberku v roce 2024

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ (2025), vlastní zpracování

Aby krajina v obci mohla odolávat větším či menším změnám (stresům, zátěži apod.), musí dosahovat určité úrovně ekologické stability. Ekologickou stabilitu území lze považovat přímo za jeden z klíčových principů (environmentální) udržitelnosti. V rámci koeficientu ekologické stability (KES) se porovnávají stabilní plochy, které mají větší schopnost odolávat povětrnostním podmínkám (lesní půda, trvalé travní porosty, pastviny, vodní toky a plochy, mokřady, sady, vinice) ku plochám nestabilním (orná půda, antropogenizované plochy, chmelnice), které jsou k erozi velmi náchylné. Hodnota KES nad 3,0 ukazuje na přírodní a přírodě blízké plochy s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem. Hodnota KES nad 1,0 ukazuje na plochy vyvážené krajiny (stabilní plochy), v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami. V rozmezí 1,0–0,3 (nestabilní plochy) se jedná o intenzivně využívané území zejména zemědělskou činností s oslabenými autoregulačními schopnostmi přírodních pochodů. Město Vamberk vykazuje hodnotu KES 1,2, tzn. že náleží mezi obce s vcelku vyváženou ekologickou stabilitou. Z vybraných sousedních měst vykazuje nejvyšší hodnotu KES (3,3) Týniště nad Orlicí, kde dominují lesní plochy. Vamberk a ostatní porovnávaná města vykazují podobné hodnoty ekologické stability.

Graf 6 Koefficient ekologické stability ve Vamberku a vybraných městech v roce 2024

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ (2025), vlastní zpracování

Na katastrálním území města Vamberk jsou vedeny prvky regionálního a lokálního systému ekologické stability krajiny. Po vodním toku Zdobnice vede mezi touto řekou a silnicí I/11 regionální biocentrum Pekelec, na které postupně navazuje řada lokálních biocenter. Biocenter se na území Vamberka nachází celkem 11. Zalesněným územím ve východní části města prochází od jihu na sever regionální biokoridor. Mezi prvky územního systému ekologické stability dále patří 10 biokoridorů.

V místní části Peklo rostou 3 památné stromy – lípa srdčitá u Bartošů, javor klen u cesty na Hradisko a severně od něj další lípa srdčitá. V samotném Vamberku roste lípa malolistá na pozemku pod školou, vamberecký platan, buk lesní a lípa srdčitá (Hnátnická).

Významnou estetickou, ekologickou i regulační funkci má městská sídelní zeleň a městské parky, které jsou tvořeny jednak rozptýlenou a liniovou zelení včetně samotných parků, a taktéž turisticky atraktivním lesním komplexem v extravilánu města, který tvoří rekreační zázemí města. Zeleň ve všech případech přispívá ke zvýšení biodiverzity v okolí a má velice kladný vliv na rozšíření přirozených stanovišť pro organismy a živočichy, poskytuje jim možný úkryt, potravu a podporuje migraci živočichů. Důležité je pokračovat v regeneraci městské zeleně, rozšiřování zelených ploch a podpora výsadby nových dřevin včetně obnovy tradice solitérních stromů v krajině.

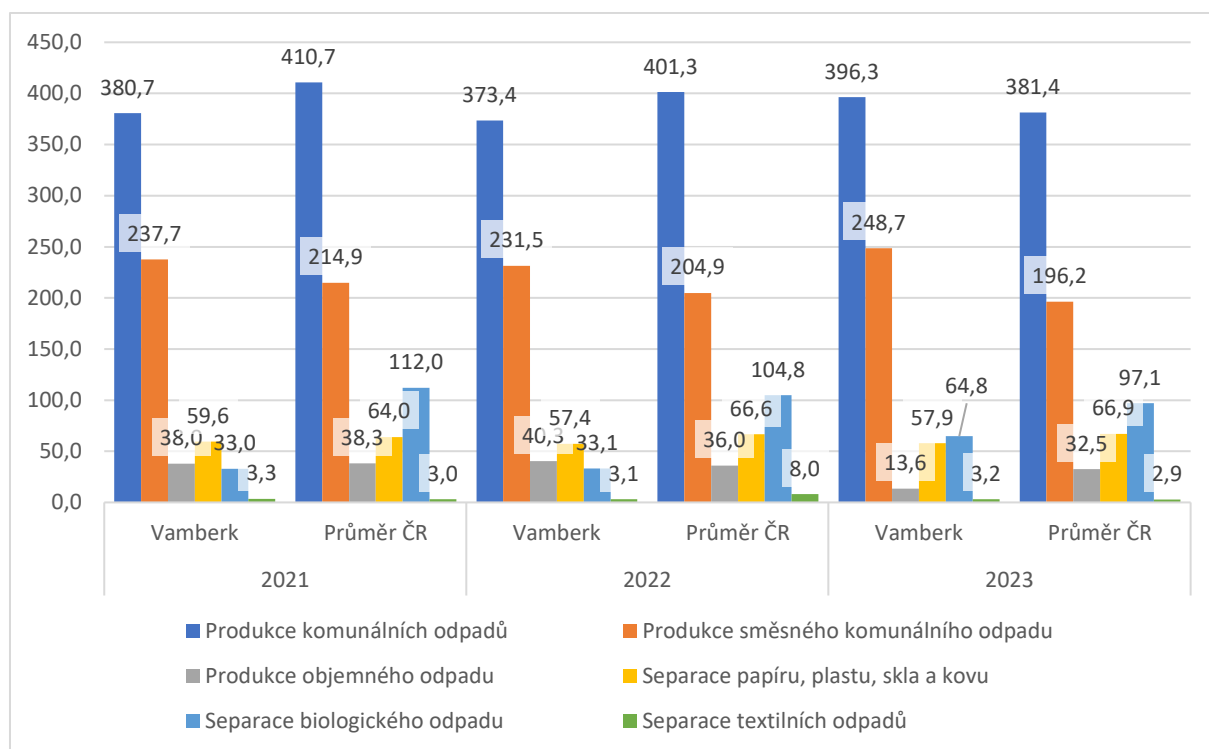
2.5. Nakládání s odpady a ekologické zátěže

Celkově lze označit systém nakládání s odpady ve Vamberku za dobře fungující, razantní změny v odpadovém hospodářství se neočekávají. Odstraňování domovního odpadu je zajišťováno jednou týdně (kontejnery 1100l), resp. jednou za čtrnáct dní (nádoby 120l a 240l) společností Marius Pedersen, a.s.

Ve Vamberku jsou na sběrných místech po městě kontejnery na tříděný odpad (sklo, plasty, papír a kov). Na vybraných místech lze do kontejneru uložit i elektrozařízení, baterie, textil a oděvy a jedlé oleje. Tříděný odpad je možné také odvézt do sběrného místa v ulici Jůnova. Do sběrného místa, provozovaného městem Vamberk, lze předat k likvidaci nebo dalšímu využití velkoobjemový odpad, nebezpečný odpad, elektrozařízení, baterie a akumulátory, textil a oděvy a jedlé oleje. Bioodpad se ukládá do domácích kompostérů, do velkoobjemového kontejneru při mobilním svozu, do kontejnerů

u zahrádkářských kolonií (Mníšek, Jiráskova a Tyršova) nebo na městskou kompostárnu. V obci se nachází také sběrný dvůr pro výkup druhotných surovin a místo pro zpětný odběr pneumatik.

Graf 7 Celková produkce komunálního odpadu a jeho jednotlivých složek v kilogramech na obyvatele ve Vamberku a průměrně za ČR v letech 2021–2023

Zdroj: Informační systém odpadového hospodářství – VISOH2 (2024), vlastní zpracování

Ve Vamberku dochází v období 2021–2023 (viz graf výše) ke kolísání celkové produkce komunálního odpadu, která se pohybovala mezi 373 a 381 kg na obyvatele. Produkce komunálního odpadu se po letech 2021–2022, kdy byla pod celostátním průměrem, dostala v roce 2023 nad něj. Největší část odpadů ve Vamberku tvoří smíšený komunální odpad, i když jeho podíl ve sledovaném období mírně klesá – z 237,7 kg v roce 2021 na 231,5 kg v roce 2022, přičemž v roce 2023 opět mírně vzrostl na 248,7 kg.

Pozitivní trend lze pozorovat v separaci biologicky rozložitelného odpadu, jehož množství se mezi lety 2021 a 2023 téměř zdvojnásobilo (z 33,0 kg na 64,8 kg). K mírnému zlepšení došlo i u separace papíru, plastu, skla a kovu.

Z dlouhodobého hlediska je žádoucí, aby se produkce smíšeného komunálního odpadu udržela pod hranici 200 kg na obyvatele ročně, což je v souladu s cíli stanovenými v Plánu odpadového hospodářství ČR 2021–2030. Vamberk má k tomu všechny předpoklady – současná úroveň produkce odpadů je relativně stabilní, separační systémy jsou zavedeny a město může využít i dotační podporu pro jejich další rozvoj. Klíčovým faktorem úspěchu však zůstává aktivní zapojení obyvatel.

Dle systému SEKM (Systém evidence kontaminovaných míst), který slouží pro evidenci, sledování a posuzování priorit kontaminovaných, resp. potenciálně kontaminovaných míst a lokalit s řešenou ekologickou újmou, se nachází v katastrálních území Vamberku čtyři kontaminovaná místa. Lokalita ESAB CZ, a.s. Vamberk ani skládka Mníšek již nevyžadují další zásahy. I nadále je však nutný monitoring vývoje a šíření kontaminace v čase. V případě skládky kalů ESAB Vamberk a.s. bylo nápravné opatření ukončeno a nereprezentuje aktuální zdravotní riziko ani rozpor s legislativou. V lokalitě ESAB CZ, a.s.

Vamberk bylo nápravnými opatřeními dosaženo dekontaminace a není nutný žádný další zásah. V lokalitě společnosti Řetězy Vamberk spol. s r.o. dosud nebyla zahájena nápravná opatření a představuje tak aktuální neakceptovatelné zdravotní riziko.

3. Obyvatelstvo a bydlení

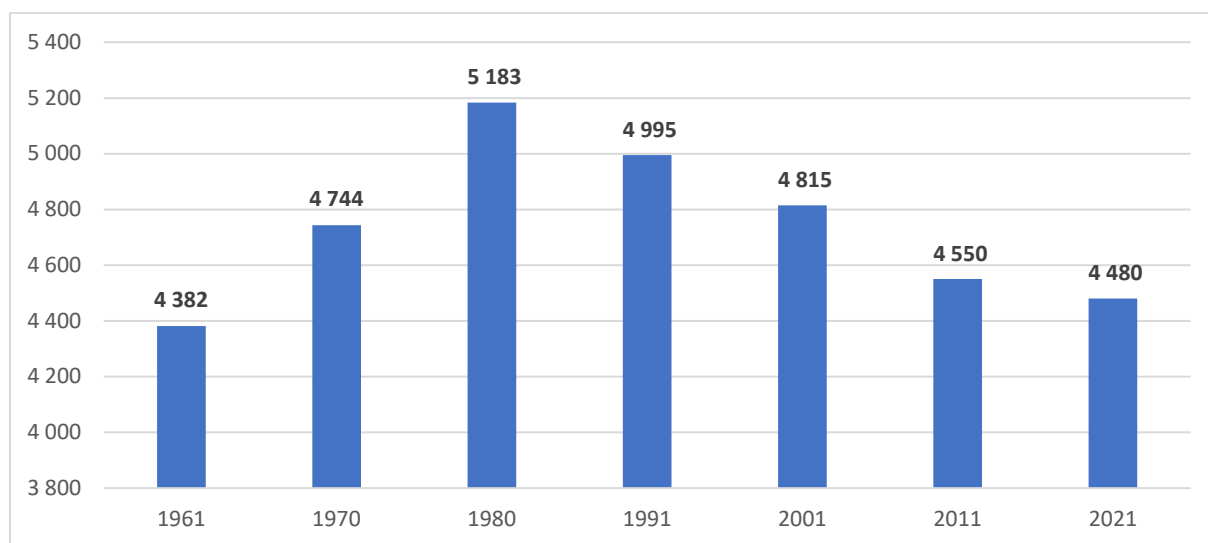
3.1. Obyvatelstvo

Demografická analýza města Vamberk poskytuje ucelený pohled na vývoj a strukturu obyvatelstva, které zásadním způsobem ovlivňuje další směřování města. Sleduje nejen dlouhodobé trendy v počtu obyvatel, věkové a pohlavní složení či přirozený a migrační pohyb, ale také sociální ukazatele, jako jsou sňatečnost, rozvodovost nebo zastoupení cizinců. Cílem této kapitoly je identifikovat hlavní demografické procesy a jejich dopady na kvalitu života obyvatel, potřeby veřejných služeb, rozvoj bydlení a pracovní trh. Analýza zároveň slouží jako základní podklad pro plánování budoucího rozvoje města v souladu s jeho sociální a ekonomickou realitou. V širším kontextu představuje demografický vývoj také rámec pro zajištění podmínek pro stabilizaci a zvýšení počtu trvale bydlících obyvatel, zvýšení počtu pracovních míst, rozšíření služeb občanského vybavení, technické vybavení území a posílení ekologické stability a ochrany hodnot území. Tyto faktory společně vytvářejí předpoklady pro udržitelný rozvoj Vamberka jako kvalitního místa pro život, práci i rekreaci.

3.1.1. Vývoj počtu obyvatel

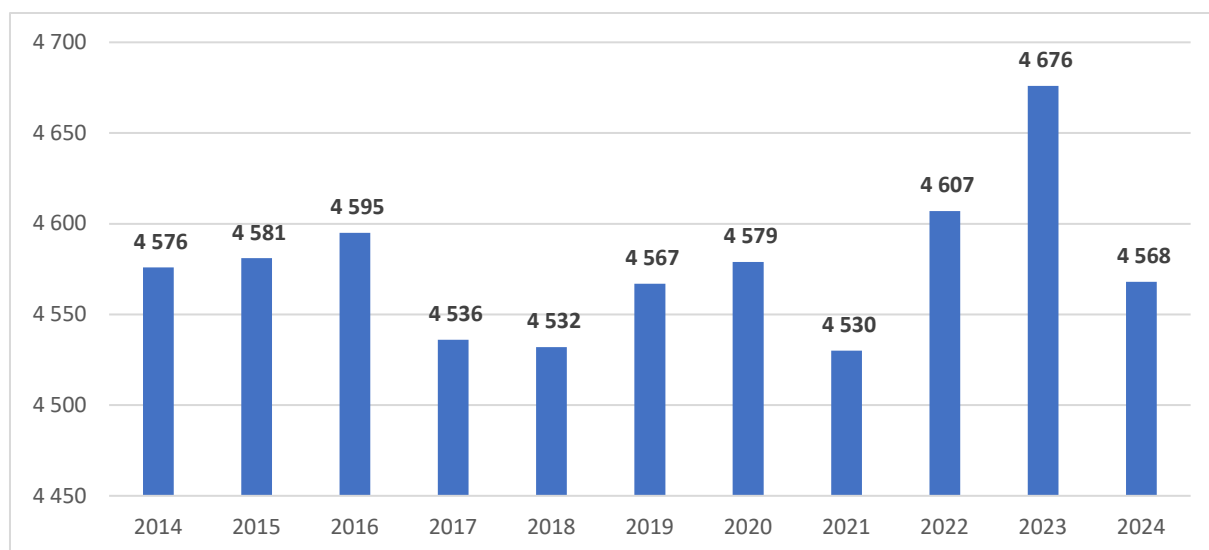
V 1. 1. 2025 žilo ve Vamberku 4 568 osob. Z dlouhodobého vývoje (graf níže) je patrné, že počet obyvatel Vamberka od 60. let minulého století postupně kolísal. Nejvyššího počtu dosahovalo město v 80. letech (součástí správního obvodu města byla též dnešní samostatná obec Lupenice), následně docházelo ke stagnaci a mírnému poklesu. Krátkodobý vývoj v letech 2015–2024 ukazuje stabilizaci počtu obyvatel kolem 4 500–4 700 osob. Meziročně se rozdíly pohybují maximálně v řádu několika desítek osob. Výrazněji vyšší byl počet v roce 2023, kdy celkově tvořil přírůstek vyšší počet imigrantů v souvislosti se situací na Ukrajině.

Graf 8 Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel města Vamberk v období 1961–2021

Zdroj: ČSÚ, veřejná databáze

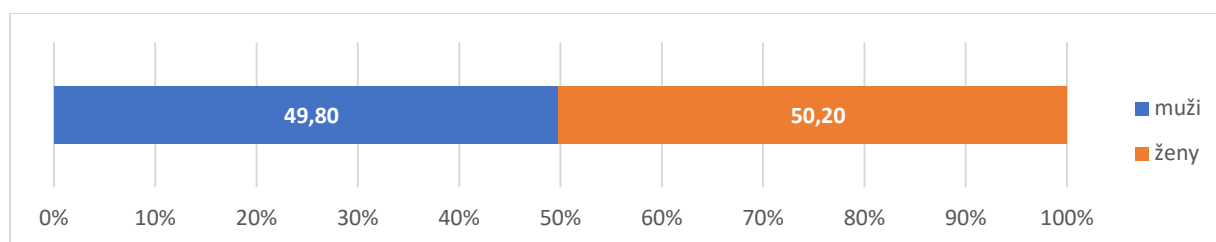
Graf 9 Vývoj počtu obyvatel města Vamberk v období 2015–2024

Zdroj: ČSÚ, veřejná databáze

Poměr mužů a žen je ve Vamberku, stejně jako ve vyšších územních celcích, vyrovnaný – velmi mírně převládají ženy nad muži (49,8 % muži, 50,2 % ženy). Tento poměr se v čase prakticky nemění.

Graf 10 Poměr počtu obyvatel města Vamberk dle pohlaví v roce 2024 (v %)

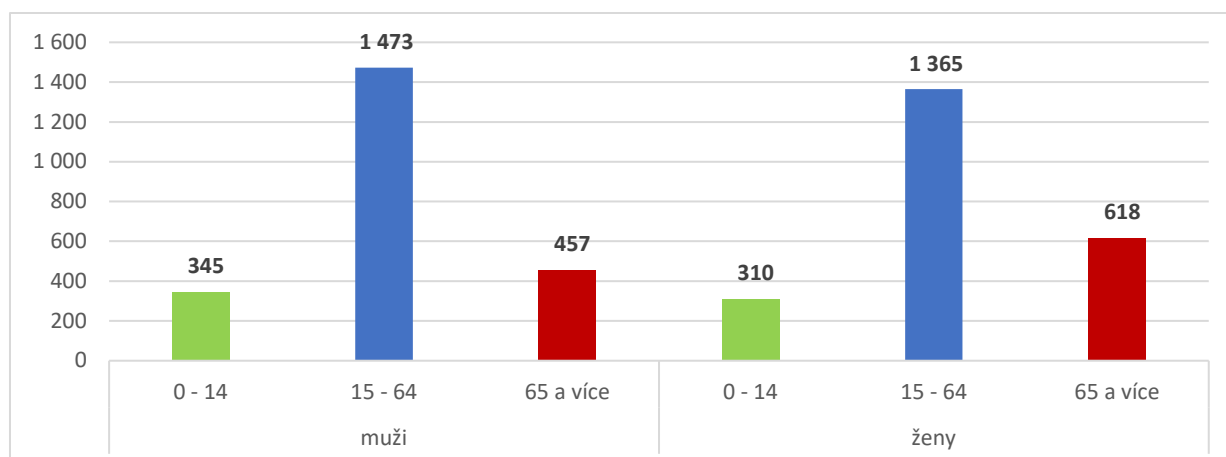

Zdroj: ČSÚ, veřejná databáze

3.1.2. Věková struktura obyvatelstva

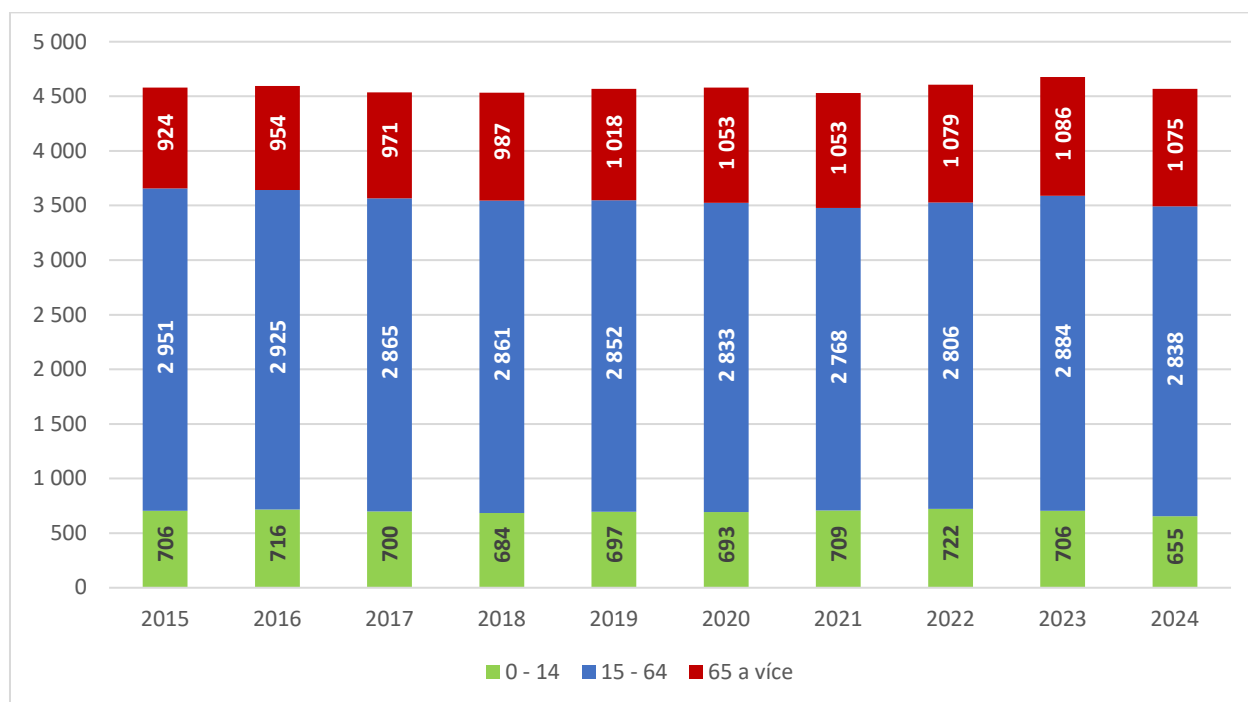
Graf věkové struktury níže ukazuje, že převládající věkovou skupinou jsou obyvatelé v produktivním věku (zhruba 65 %), děti tvoří přibližně 15 % a senioři přibližně 20 %. Poměr pohlaví je dlouhodobě vyrovnaný, avšak ženy převažují v důchodovém věku a muži převažují v dětské a produktivní složce populace. Dlouhodobě roste ve Vamberku, stejně jako ve vyšších územních celcích, podíl počtu populace ve věku 65 a více let. Dle pětiletých věkových skupin je výrazně vyšší podíl žen ve věkových skupinách nad 70 let, zároveň jsou aktuálně věkové skupiny 65-69 a 70-74 nejvíce populačně zastoupené hned po věkových skupinách 40-44, 45-49 a 50-54 let. Tito občané v nadcházejících desetiletích významně posílí neproduktivní složku obyvatelstva.

Graf 11 Věkové obyvatel města Vamberk dle produkčních věkových skupin v roce 2024

Zdroj: ČSÚ, veřejná databáze

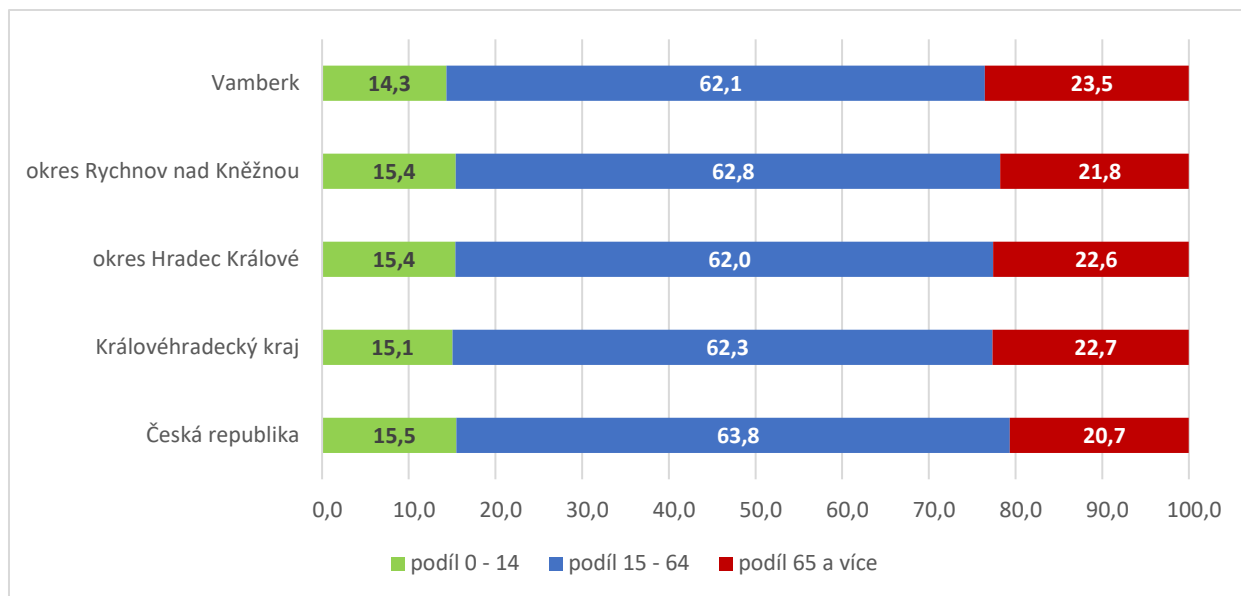
Graf 12 Vývoj počtu obyvatel města Vamberk dle produkčních věkových skupin v období 2015–2024

Zdroj: ČSÚ, veřejná databáze

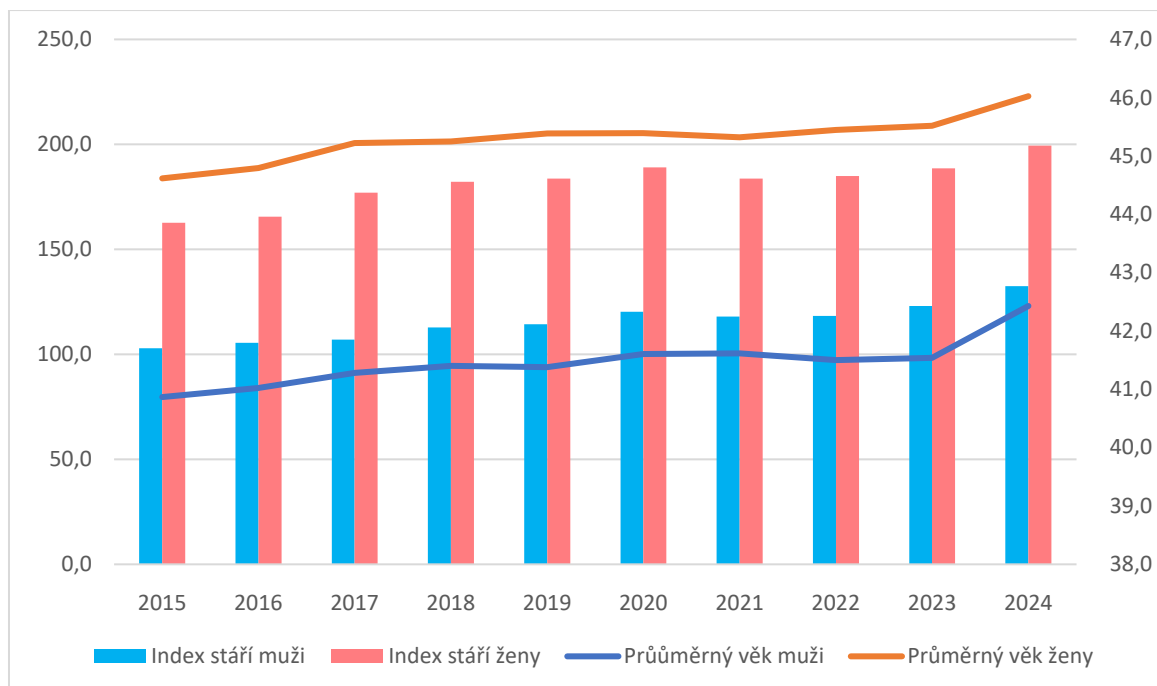
Z grafu výše je patrné, že podíl obyvatel v předproduktivní a produktivní věkové skupině konstantně klesá a roste počet obyvatel v důchodovém věku.

Ve srovnání s vyššími územními celky je ve Vamberku nejnižší podíl věkové složky 0 až 14 let (14,3 %) a zároveň nejvyšší podíl osob v seniorním věku (23,5). To poukazuje na to, že populace je starší, než je průměr kraje.

Graf 13 Počet obyvatel v produkčních věkových skupinách – srovnání města Vamberk s vyššími územními celky

Zdroj: ČSÚ, veřejná databáze

Průměrný věk v posledních deseti letech vzrostl zhruba o 1,5 roku a v roce 2024 dosahuje hodnoty 44,2 let. Vyšší je u žen (46 let) než u mužů (42,4 let). U mužů však průměrný věk stoupl během posledních 10 let výrazněji. Index stárí v roce 2024 byl 164,1 (na 100 dětí připadá více než 164 seniorů) a jeho nárůst během 10 let o 35 bodů potvrzuje trend stárnutí. Vyšší index stárí je u žen než u mužů. V porovnání s vyššími územními celky má Vamberk vyšší průměrný věk i index stárí.

Graf 14 Vývoj průměrného věku a indexu stárí mužů a žen ve městě Vamberk v období 2015–2024

Zdroj: ČSÚ, veřejná databáze

3.1.3. Přirozený přírůstek a migrace

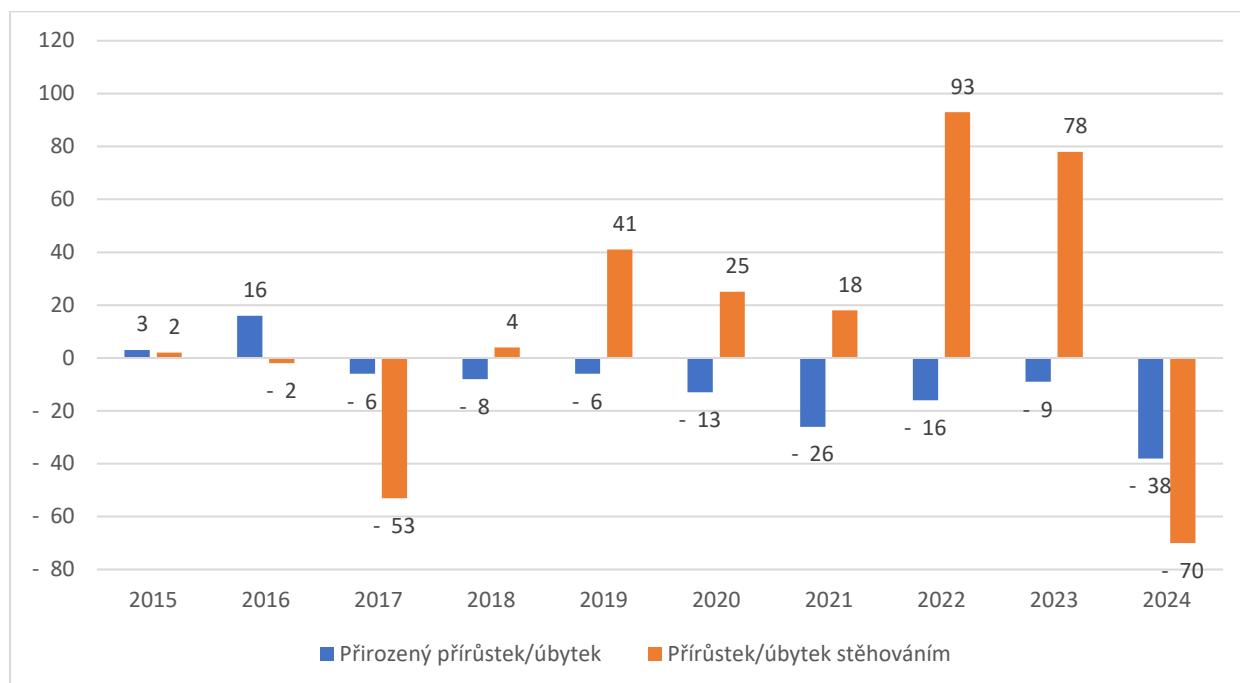
Sledování přirozeného přírůstku a migrace je důležité, protože umožňuje městu včas reagovat na demografické změny a plánovat rozvoj služeb, bydlení, školství či sociální infrastruktury. Znalost migračních toků napovídá, odkud noví obyvatelé přicházejí, jaké mají potřeby a jak se mění složení populace.

Z demografických dat města Vamberk je patrné, že přirozený přírůstek obyvatel je dlouhodobě záporný, zatímco migrační saldo v posledních letech vykazuje pozitivní hodnoty. Celkem ubylo v posledních deseti letech přirozenou měnou 103 obyvatel Vamberka. Počet narozených dětí se v letech 2015–2024 pohybuje v rozmezí 20–60 ročně, zatímco počet zemřelých se pohyboval mezi 40–70 osobami ročně. Nejvyšší hodnoty byly zaznamenány v letech 2021, což lze přičíst dopadům pandemie onemocnění COVID-19 a vyššímu podílu seniorů v populaci. Po roce 2022 se počet zemřelých vrátil na úroveň před pandemií, avšak stále zůstává nad počtem narozených.

Migrace přirozený úbytek kompenzuje, celkem migrací přibylo za posledních deset let 131 obyvatel – zejména v letech 2021–2023, kdy bylo migrační saldo nejvyšší. Tyto roky jsou spojeny s vyšší migrací, především z Ukrajiny, a s přílivem obyvatel hledajících bydlení v zázemí průmyslové oblasti Solnice–Kvasiny. Celkově lze konstatovat, že bez pozitivní migrace by město vykazovalo trvalý pokles počtu obyvatel.

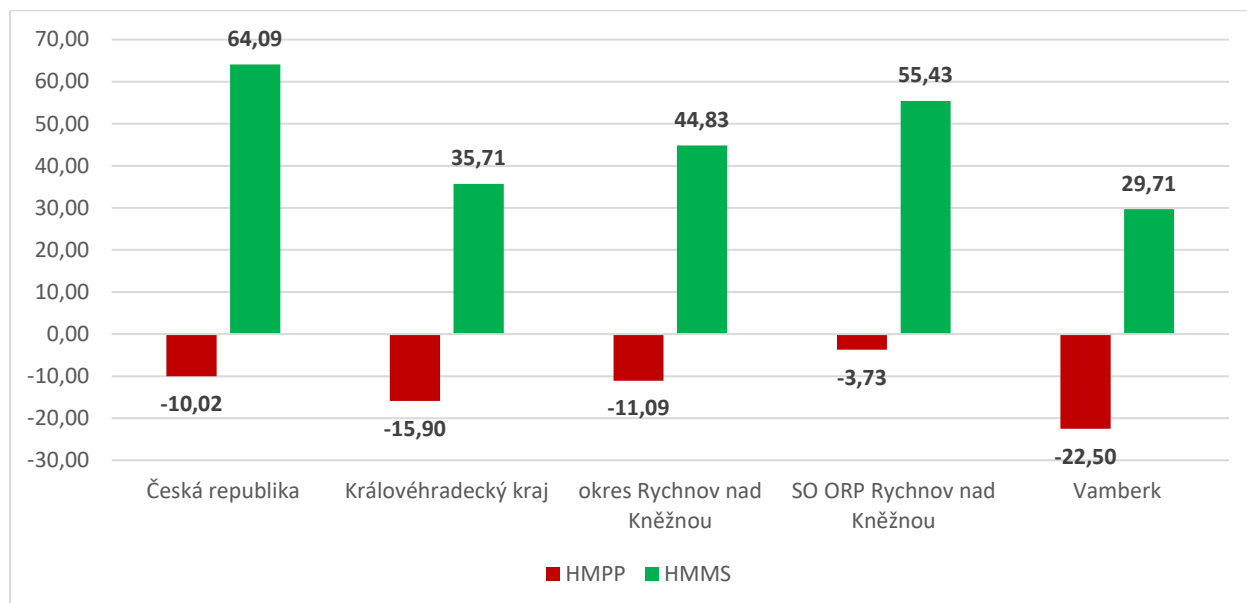
Hrubá míra přirozeného přírůstku a migračního salda (na 1 000 obyvatel) umožňuje srovnání s vyššími územními celky. Zatímco míra přirozeného přírůstku je ve všech územích záporná, ve Vamberku je výrazně větší úbytek než v případě vyšších územních celků, hrubá míra migračního salda je ve všech typech územních celků kladná, v případě Vamberku však nejnižší.

Graf 15 Přirozený přírůstek a migrační saldo ve městě Vamberk v období 2015–2024

Zdroj: ČSÚ, veřejná databáze

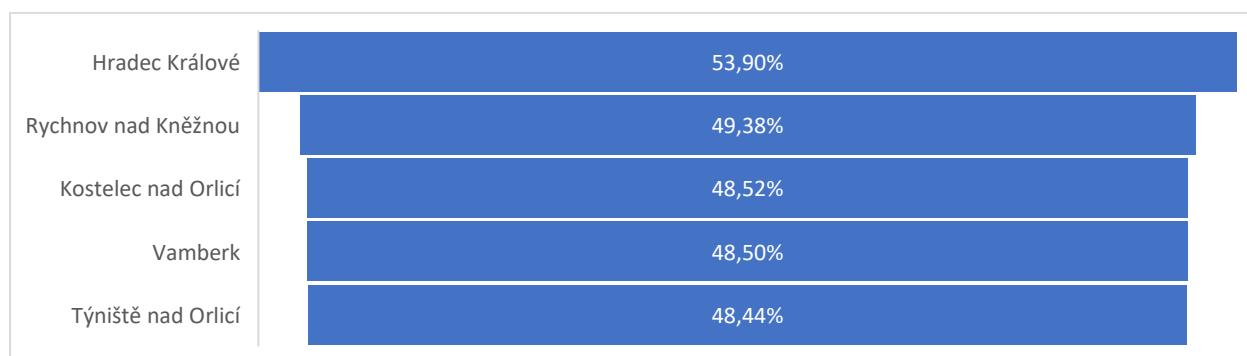
Graf 16 Hrubá míra přirozeného přírůstku (HMPP – přírůstek na 1 000 obyvatel) a hrubá míra migračního salda (HMMS – migrační saldo na 1 000 obyvatel) za období 2015–2024 – srovnání města Vamberk s vyššími územními celky

Zdroj: ČSÚ, veřejná databáze

Zajímavý ukazatel je podíl rodáků žijících v daném území, který je definován jako počet obyvatel s obvyklým pobytem shodný s obvyklým pobytem matky v době narození v místě bydliště. Celkově se pohybuje v Královéhradeckém kraji okolo hodnoty 50 %. Podíl rodáků ve Vamberku je nižší než v okolních městech, jako jsou Kostelec nad Orlicí, Rychnov nad Kněžnou či při srovnání s krajským městem Hradcem Králové. Tento fakt odráží vyšší mobilitu obyvatel a otevřenost města vůči novým přistěhovalcům. Na jednu stranu to přispívá k obnově populace a ekonomické aktivitě, na druhou stranu to může oslabovat lokální identitu a soudržnost komunity.

Graf 17 Podíl rodáků ve městě Vamberk ve srovnání s vybranými městy v roce 2024

Zdroj: ČSÚ, veřejná databáze

3.1.4. Cizinci

Podle Tabulky 1 žilo v roce 2025 ve Vamberku 350 cizinců, z toho 296 ve věku nad 15 let. Převažují muži (180 z celku 350), což souvisí s pracovní migrací v průmyslu a logistice regionu. Většina cizinců má přechodný pobyt (266 osob), trvalý pobyt pak 84 osob. Občané třetích zemí tvoří 301 osob (hlavně Ukrajina, Vietnam, Moldavsko), občané EU+ jen 49. Graf výše ukazuje růst počtu osob s ukrajinským

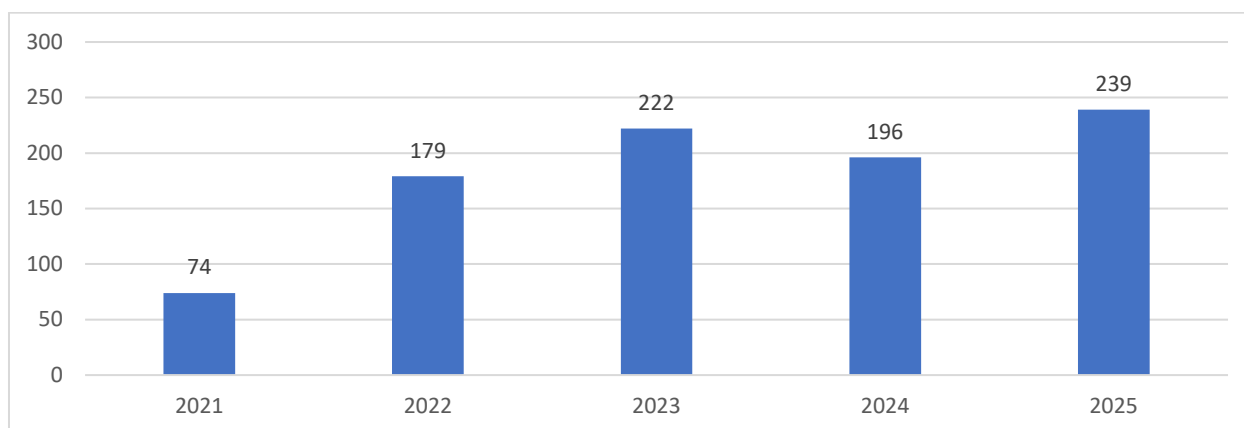
státním občanstvím od roku 2021 z 71 na více než 239 osob v roce 2025. Národnostní struktura (Tab. 2) zůstává však stále silně česká – cizinci tvoří kolem 7 % obyvatel.

Tabulka 1 Počet cizinců ve městě Vamberk v roce 2025

CELKEM	15+ celkem	Muži	Muži 15+	Ženy	Ženy 15+	přechodný pobyt	trvalý pobyt	občané EU+	občané třetích zemí
350	296	180	154	170	142	266	84	49	301

Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR, Informativní počty obyvatel v obcích

Graf 18 Vývoj počtu občanů Ukrajiny s obvyklým místem pobytu ve městě Vamberk v období 2021–2025

Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR, Informativní počty obyvatel v obcích

Národnostní struktura obyvatel se zjišťuje pouze při Sčítání lidu, domů a bytů a jedná se o značně nepřesný údaj, protože jeho vyplnění je dobrovolné. Národnostní struktura ve Vamberku je dle SLDB homogenní, ovšem 36 % občanů tento údaj neuvedlo.

3.1.5. Sňatečnost, rozvodovost, potratovost

Podle Tabulky 3 je sňatečnost ve Vamberku (5,35 ‰) nadprůměrná oproti okresu (4,40 ‰) i kraji (4,07 ‰). Rozvodovost (2,14 ‰) je také vyšší než v okolí, což souvisí s velikostí města a sociální strukturou obyvatel. Celková úhrnná potratovost (14,18 na 1 000 žen v reprodukčním věku) je vysoká a výrazně převyšuje průměr kraje. Vývoj v letech 2015–2024 ukazuje kolísání sňatečnosti s vrcholem v letech 2020–2021 a následný mírný pokles. Rozvodovost má spíše stagnující trend s mírnými výkyvy.

Tabulka 2 Sňatečnost, rozvodovost a potratovost ve městě Vamberk ve srovnání s vyššími územními celky v roce 2024

	Sňatečnost	Hrubá rozvodovost	Celková úhrnná potratovost (rok 2023)
Česká republika	4,08	1,91	10,49
Královéhradecký kraj	4,08	1,94	8,65
okres Rychnov nad Kněžnou	4,40	1,73	10,47
SO ORP Rychnov nad Kněžnou	4,50	1,67	12,72
Vamberk	5,35	2,14	14,18

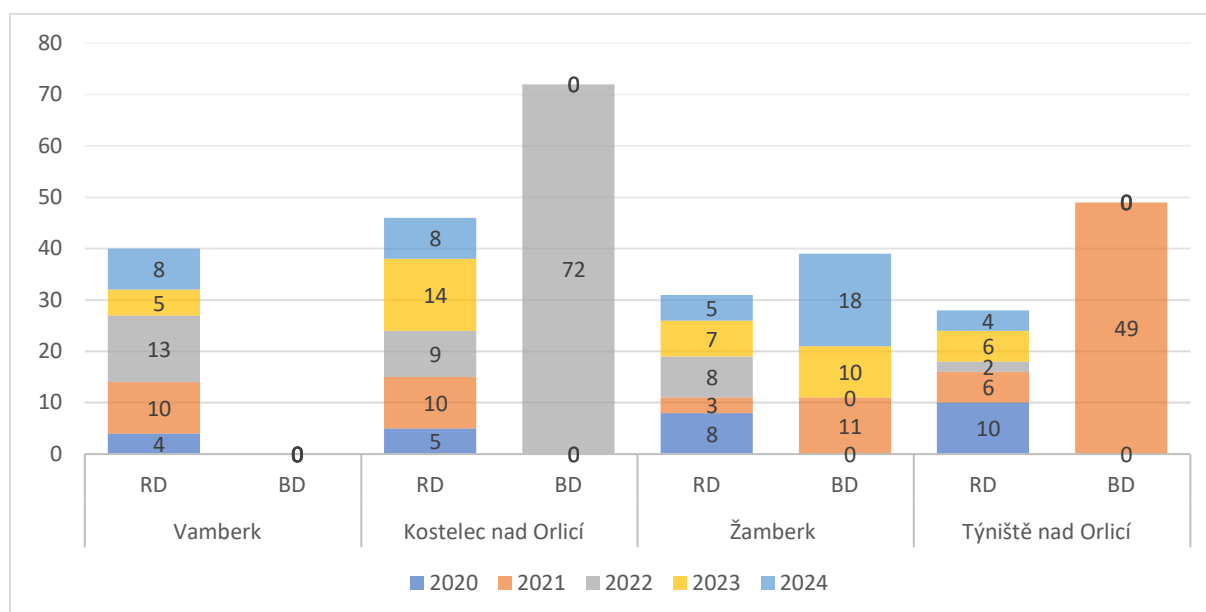
Zdroj: ČSÚ, veřejná databáze

3.2. Bydlení

Bydlení a jeho rozsah, dostupnost či kvalita se stává často klíčovými prvky v rozvoji obce nebo regionu. Dostupnost bydlení hraje důležitou roli při výběru místa pro založení rodiny a dojíždění za zaměstnáním. Samotný rozvoj bytového fondu je v mnohých případech podmíněn nabídkou a dostupností pracovních příležitostí pro občany, kvalitními službami ale i dopravní infrastrukturou a kvalitou životního prostředí.

Ve Vamberku lze podle aktuálního územního plánu lokalizovat rozvoj bytového fondu jihozápadně, jihovýchodně a východně od centra města, čímž navazuje na stávající zástavbu. Na jihu se nachází bariéra rozvoje v podobě silnice I/14, na severozápadě silnice I/11 a železniční tratě, na severovýchodě je zalesněná oblast.

Graf 19 Počet všech dokončených nových bytů v BD a RD v období let 2020–2024 ve vybraných městech

Zdroj: ČSÚ (2025), vlastní zpracování

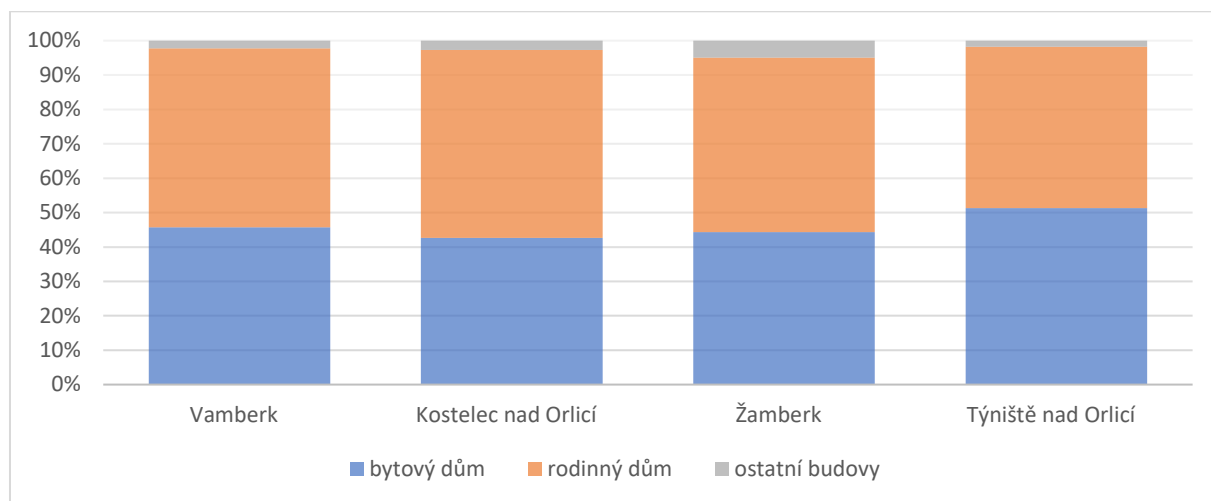
V porovnání s okolními městy (Kostelec nad Orlicí, Žamberk, Týniště nad Orlicí) probíhá ve Vamberku výstavba bytů výhradně v rodinných domech. V období 2020–2024 zde nebyl dokončen žádný byt v bytovém domě. Oproti tomu například v Žamberku či Kostelci nad Orlicí se v některých letech realizovala i bytová výstavba většího rozsahu – v roce 2022 došlo v Kostelci nad Orlicí k dokončení 72 bytů v bytovém domě, v Žamberku se jedná o soustavnější aktivitu zejména v letech 2023 a 2024. Celkově Vamberk vykazuje stabilní, mírně kolísající výstavbu rodinných domů, což odpovídá charakteru města a odráží dosavadní vývoj struktury bydlení.

Absenci výstavby bytových domů může do budoucna kompenzovat území brownfieldu bývalé Masny Vamberk, pro které byla v roce 2020 zpracována územní studie. V území navazujícím na již realizované přestavby objektů na bytové jednotky, mohou vzniknout až na 0,60 ha a 2,03 ha bytové domy. Další územní studie jsou zpracovány pro lokality Bačinka a Nová Jugoslávská. Město v čase zpracování strategického plánu eviduje 11 žádostí pro potenciální změny ÚP č. 6, která však není aktuální (změna č. 5 nabyla účinnosti 22.12.2023).

V místní části Peklo nad Zdobnicí se také plánuje rekonstrukce bývalého objektu školy, kde mimo jiné vznikne 7 městských bytů s dostupným nájemným. Tím by se mohla rozšířit nabídka menších nájemních bytů pro mladé, seniory nebo jednočlenné domácnosti.

V kontextu okolních měst se ale Vamberk nijak nevymyká podílem bytů v rodinných a bytových domech. Podle SLDB 2021 je podíl bytů v bytových domech ve Vamberku 46 %, v ostatních sledovaných městech se tento podíl pohybuje mezi 44 a 51 %.

Graf 20 Umístění bytů v domech ve vybraných městech ze SLDB 2021

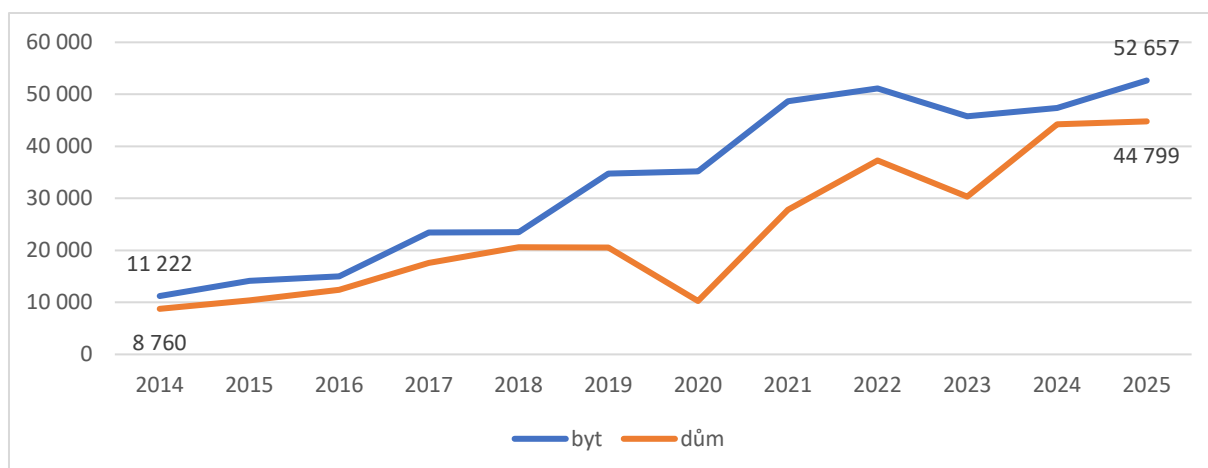
Zdroj: ČSÚ – SLDB (2021)

V období 2014–2025 došlo ve Vamberku k výraznému nárůstu nabídkových cen bytových i rodinných domů. Zatímco v roce 2014 činila průměrná nabídková cena bytu 11 222 Kč/m², v roce 2025 již dosahuje 52 657 Kč/m², což představuje nárůst o 369 %. U rodinných domů byl růst ještě dynamičtější – z 8 760 Kč/m² v roce 2014 na 44 799 Kč/m² v roce 2025, tedy nárůst o přibližně 411 %. Cena stavebních pozemků se ve sledovaném období zvýšila dokonce o 469 %. U cen pronájmů takový nárůst nepozorujeme, zde ceny za m² rostly o 52 %.

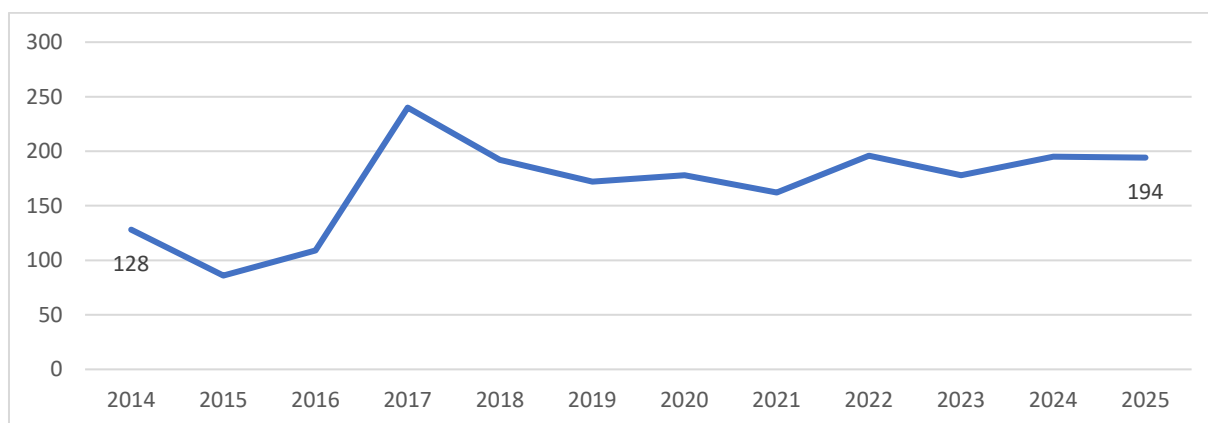
Tento výrazný cenový nárůst může souviset s kombinací několika faktorů. Nejvýznamnějším z nich je blízkost průmyslové zóny Solnice – Kvasiny, kde dlouhodobě expanduje Škoda Auto a její dodavatelé. Tito zaměstnavatelé přispívají k velmi nízké nezaměstnanosti a nadprůměrným příjmům, což zvyšuje kupní sílu a poptávku po bydlení. Ve srovnání s okolními městy se tak jeví poptávka ve Vamberku jako dlouhodobě neuspokojená.

Významnější nadregionální události, které dále ovlivnily dění na trhu s nemovitostmi a přispěly ke kolísání cen, je zejména v roce 2020 příchod celosvětové pandemie a s ní spojená ekonomická recese. Zde můžeme pozorovat snížení cen u domů a stagnaci cen u bytů. Od poloviny roku 2021 se staly hlavní výzvou zvyšující se ceny energií a narušení dodavatelských řetězců, což vedlo k navýšení cen nemovitostí. Nízké úrokové sazby v letech 2008–2021 v kombinaci se zrušením daně z nabytí nemovitosti také zvedly investiční poptávku po nemovitostech.

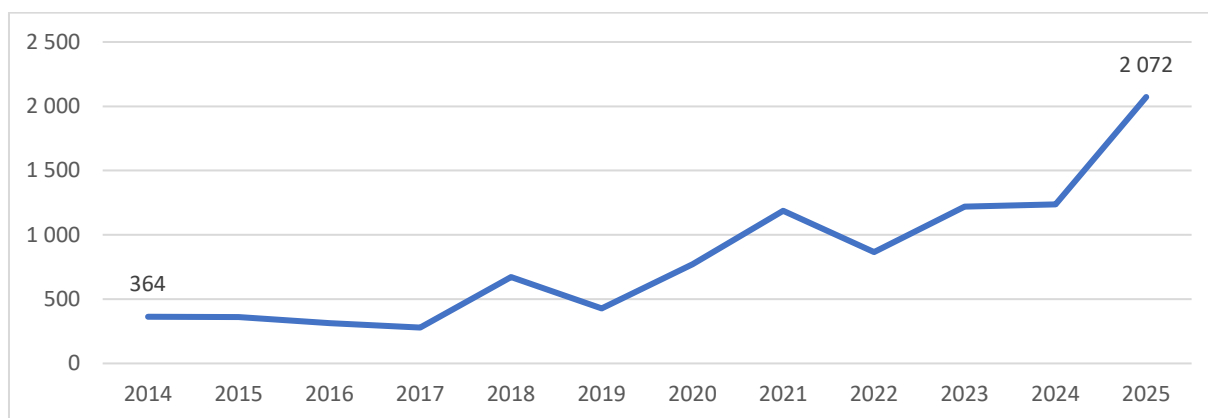
Všechny tyto faktory se tak promítly do nabídkových cen a ty tak rostly mnohem výrazněji, než je celostátní průměr. Dle indexu ČNB ceny bytových nemovitostí v ČR vzrostly od roku 2015 do roku 2024 průměrně o asi 120 %. Nejprudší nárůst cen bytů ve Vamberku je patrný v letech 2020 až 2022, kdy došlo k meziročnímu zvýšení o více než 37 % zejména z výše uvedených důvodů. Ceny rodinných domů po mírném poklesu v roce 2020 rovněž strmě rostou, přičemž nejvyšší tempo růstu bylo zaznamenáno mezi lety 2020 a 2022. Od roku 2023 se tempo růstu cen částečně stabilizovalo, nicméně ceny zůstávají na vysoké úrovni.

Graf 21 Vývoj nabídkových prodejních cen bytů a domů v Kč za m² v letech 2014–2025

Zdroj: Sreality.cz (2025), vlastní zpracování

Graf 22 Vývoj nabídkové ceny pronájmu bytů v Kč za m² v letech 2014–2025

Zdroj: Sreality.cz (2025), vlastní zpracování

Graf 23 Vývoj nabídkových cen stavebních pozemků v Kč za m² v letech 2014–2025

Zdroj: Sreality.cz (2025), vlastní zpracování

Z uvedeného vývoje vyplývá, že dostupnost bydlení ve Vamberku je z pohledu pořizovacích cen stále náročnější, a to i přesto, že město dosud není považováno za vysoce exponovanou lokalitu. To vytváří tlak zejména na mladé domácnosti a zvyšuje význam strategických opatření podporujících dostupné bydlení, včetně nabídky menších bytových jednotek či municipálních investic.

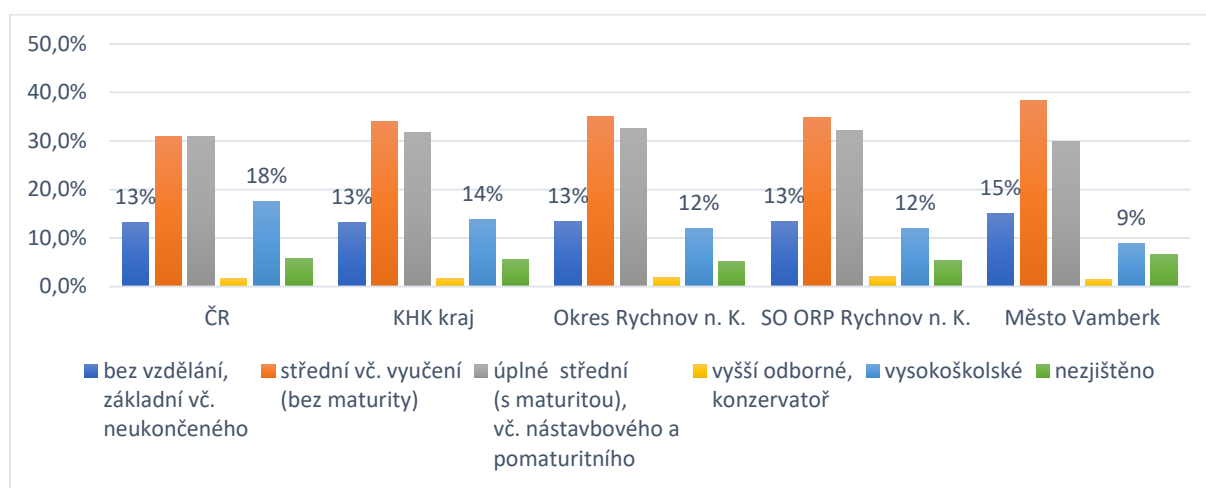
4. Vzdělávání

Vzdělanostní struktura obyvatelstva představuje jeden ze základních ukazatelů rozvojového potenciálu území. Vzdělání jako výsledek dlouhodobého procesu formálního i neformálního učení zahrnuje souhrn znalostí, dovedností a kompetencí, kterou jsou nezbytné pro efektivní uplatnění v profesním i osobním životě. Dynamiku trhu práce, charakterizovanou zánikem některých profesí, vznikem nových pracovních pozic a transformací požadavků na kvalifikaci, vyžaduje kontinuální rozvoj lidského kapitálu. Dostupnost kvalitních vzdělávacích institucí a programů představuje jeden z důležitých ukazatelů kvality života v urbánním prostředí a také do určité míry ovlivňuje migrační rozhodování obyvatel. Vzdělanostní struktura populace zároveň do určité míry determinuje strukturu poptávky po veřejných a soukromých službách v území.

4.1. Vzdělanostní úroveň obyvatelstva

Vzdělanostní struktura obyvatelstva města Vamberk vykazuje specifické charakteristiky v kontextu regionálního i celostátního srovnání. Podíl obyvatel se základním vzděláním nebo bez ukončeného vzdělání činí 15,0 %, což představuje nadprůměrnou hodnotu převyšující celostátní úroveň o 1,8procentního bodu. Jedná se o nejvyšší hodnotu ze všech srovnávaných územních jednotek. Ve městě představuje dominantní vzdělanostní kategorií střední vzdělání s výučním listem (bez maturity), jehož zastoupení dosahuje 38,3 % obyvatelstva. Tato hodnota opět výrazněji přesahuje průměry v rámci sledovaného územního srovnání s vyššími administrativními celky. Naproti tomu v segmentu úplného středního vzdělání s maturitní zkouškou vykazuje město podprůměrné zastoupení (29,8 %), což zaostává za krajským průměrem (o 1,9 p. b.) i celostátní hodnotou (o 1,1 p. b.). Rovněž podíl osob s vyšším odborným vzděláním či absolventů konzervatoří je minimální (1,5 %). Nejvýraznější rozdíl je patrný v zastoupení vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva. Zatímco na celostátní úrovni představuje podíl osob s terciárním vzděláním 17,6 % a v Královéhradeckém kraji 13,9 %, ve Vamberku dosahuje pouze 8,8 %. Tato hodnota je o 8,7procentního bodu nižší než celostátní průměr a o 5,1procentního bodu nižší než krajský průměr, což reflektuje výraznou vzdělanostní diferenciaci mezi městem a vyššími administrativními celky.

Graf 24 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího dosaženého vzdělání ve Vamberku a nadřazených územních celcích v roce 2021

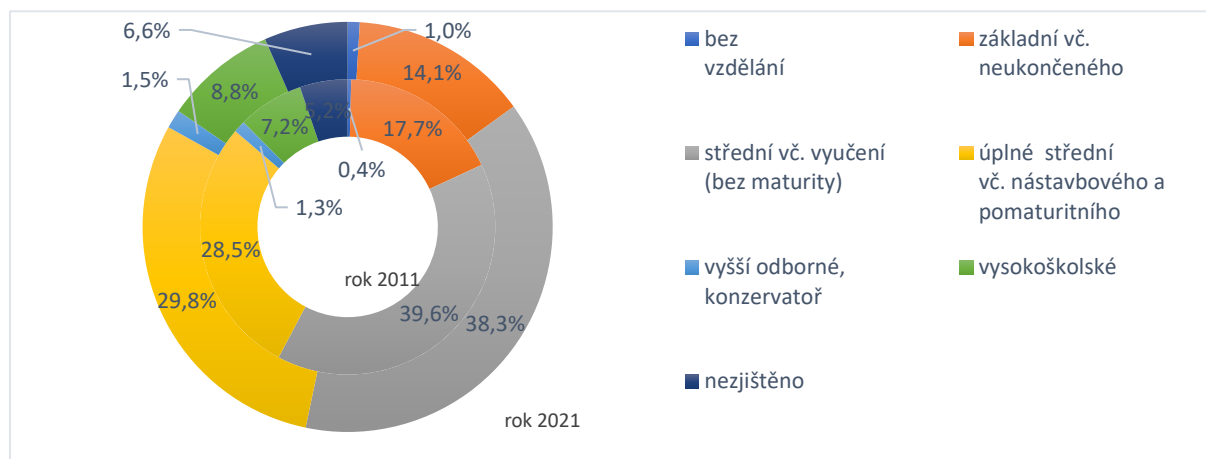
Zdroj: ČSÚ – SLDB 2021, vlastní zpracování

Vamberk má vzdělanostní strukturu typickou pro menší průmyslová sídla. Struktura odpovídá charakteru místní ekonomiky, která je dlouhodobě založena na průmyslové výrobě a technických

profesích. Z hlediska regionálního rozvoje může být limitujícím faktorem nižší zastoupení obyvatel s vyšším vzděláním, které bývá spojováno s vyšší inovační kapacitou, podnikavostí a schopností přizpůsobovat se novým ekonomickým trendům.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva Vamberka vykazuje mezi sledovanými obdobími 2011 a 2021 zřetelné kvalitativní posuny, které korespondují s obecnými trendy pozorovanými na celostátní i regionální úrovni, zejména s progresivním zvyšováním vzdělanostní úrovně obyvatel i probíhající generační obměnou.

Graf 25 Obyvatelstvo ve věku 15+ podle nejvyššího dosaženého vzdělání ve městě – porovnání rok 2011 a 2021

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011 a 2021, vlastní zpracování

Podíl osob bez vzdělání se mírně zvýšil z 0,4 % na 1,0 %. Na druhou stranu došlo k výraznější redukci podílu osob se základním vzděláním (-3,6 p.b.). Kategorie středního vzdělání bez maturity vykazuje relativní stabilitu s mírnými klesajícími tendencemi (pokles o -1,3 p.b.). Naproti tomu kategorie úplného středního vzdělání s maturitou zaznamenal mírný nárůst o 1,3 p.b. Výraznější dynamiku změn vykazuje kategorie vysokoškolského vzdělání, kde došlo k nárůstu o 1,6 p.b.

4.2. Vzdělávací infrastruktura ve městě

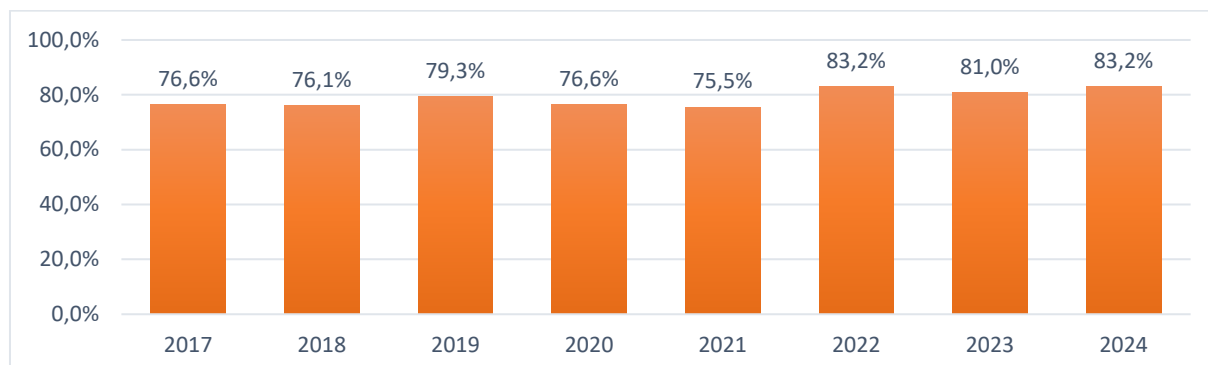
Ve městě nabízí předškolní vzdělávání jedna mateřská škola - [Mateřská škola Vamberk](#). Škola má celkem dvě pracoviště. První vzdělávací pracoviště, MŠ Vodníček, se nachází v Tyršově ulici 280, druhé vzdělávací pracoviště, MŠ Sluníčko, působí v ulici Jugoslávská 751. Charakteristika jednotlivých pracovišť:

- MŠ Vodníček má všechny své třídy věkově heterogenní. Chod zajišťuje celkem 6 pedagogických pracovníků a 3 asistentky pedagoga.
- MŠ Sluníčko pracuje v programu Začít spolu a všechny její třídy kromě nejmladší skupiny dětí jsou třídy heterogenní. Chod zajišťuje celkem 8 pedagogických pracovníků a 4 asistentky pedagoga.

Obě pracoviště mají dohromady sedm tříd a celková kapacita mateřské školy je 181 dětí. Vytížení mateřské školy v letech 2017–2024 vykazuje mírně kolísavý trend s výrazným nárůstem po roce 2021. Hodnoty se pohybují mezi 75,5 % a 83,2 %, přičemž nejnižší vytížení bylo zaznamenáno v roce 2021 a nejvyšší v letech 2022 a 2024 (83,2 %). Od roku 2022 se vytížení stabilizovalo nad hranicí 80 %, což naznačuje mírně zvýšenou poptávku po předškolní péči. Tento vývoj může souviset s demografickými změnami či rozvojem spádové oblasti. Průměrná kapacitní rezerva činí přibližně 21 %, což poskytuje dostatečný prostor pro demografické výkyvy a případný populační růst. Pro budoucí vývoj bude

nezbytné sledovat populační vývoj v regionu a průběžně odhadovat předpokládaný počet dětí v předškolním věku.

Graf 26 Vytížení mateřské školy ve městě v letech 2017-2024 (%)

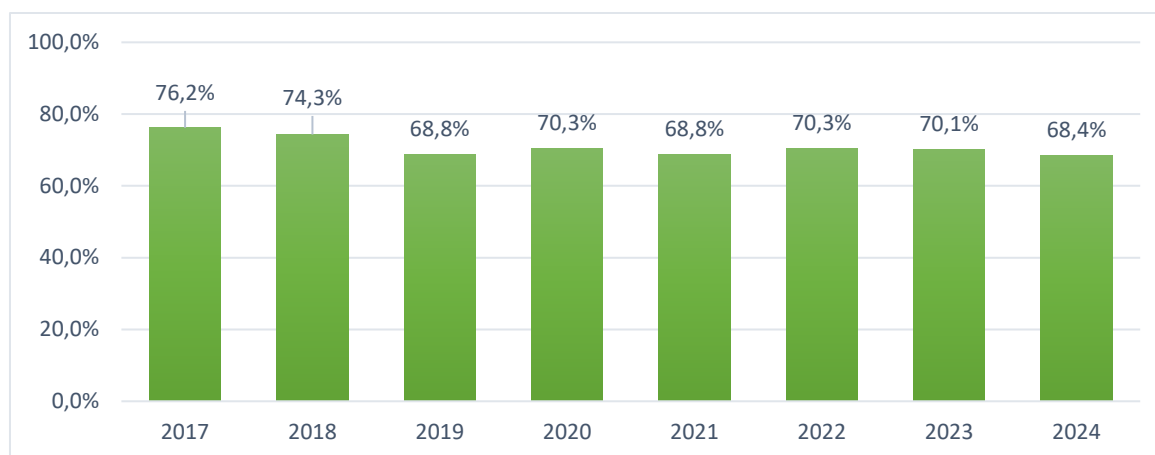
Zdroj: Ministerstvo financí, vlastní zpracování

Mateřská škola Vamberk realizuje pokročilý model plné inkluze charakterizovaný heterogenním složením tříd, systematickým nasazením asistentů pedagoga v každé třídě a implementací programu Začít spolu ve čtyřech třídách. Absence formálně vykazovaných speciálních tříd v období 2017–2024 nereprezentuje absenci inkluzivního přístupu, ale naopak dokládá integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí s odlišným mateřským jazykem a dětí ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí do běžného vzdělávacího procesu. Heterogenní struktura tříd v kombinaci s plošnou pedagogickou asistencí umožňuje individualizovanou podporu při zachování přirozeného sociálního prostředí, což představuje optimální model pro rozvoj všech dětí bez ohledu na jejich specifické potřeby. Tento přístup reflektuje současné trendy v předškolním vzdělávání směřující k integraci a podpoře rovných příležitostí v rámci inkluzivního prostředí.

Ve městě působí jedna základní škola – [Základní škola Vamberk](#), která je příspěvkovou organizací města. Škola je úplnou základní školou poskytující vzdělání v 1. až 9. postupném ročníku a zajišťuje také školní družinu. Celková kapacita je 475 dětí.

V období let 2017–2024 vykazuje vytížení kapacity Základní školy Vamberk klesající trend s relativní stabilizací v posledních letech. Zatímco v roce 2017 dosahovala míra vytížení 76,2 %, do roku 2019 došlo k poklesu na 68,8 % (–7,4 p.b.). Následující období 2020–2024 je charakterizováno kolísáním hodnot v rozmezí 68,4 %–70,3 %, což naznačuje stabilizaci kapacitního využití na úrovni přibližně 69–70 %. Nejvýraznější pokles byl zaznamenán v období 2017–2019, což koresponduje s demografickým vývojem a poklesem porodnosti v předchozím období. Současné vytížení na úrovni 68,4 % (rok 2024) představuje kapacitní rezervu přibližně 32 %, což poskytuje prostor pro případný demografický růst či příchod nových obyvatel. Z hlediska optimálního provozu vzdělávací instituce lze konstatovat, že škola operuje pod úrovní optimálního kapacitního využití, což může mít dopady na efektivitu využití prostorových a personálních zdrojů.

Základní škola provozuje všech devět ročníků většinou organizovaných do paralelních tříd (A/B). Počet žáků v jednotlivých třídách se pohybuje v rozmezí 16–29 dětí, přičemž průměrná naplněnost činí přibližně 21,7 žáků na třídu. Z hlediska pedagogického standardu se všechny třídy pohybují v optimálním rozmezí pro individualizovaný přístup, přičemž průměrná velikost třídy 21,7 žáků umožňuje kvalitní vzdělávací proces a efektivní využití pedagogických kapacit.

Graf 27 Vytížení základní školy ve městě v letech 2015-2024 (%)

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, Základní škola Vamberk, vlastní zpracování

V období let 2016–2024 realizovala Základní škola Vamberk komplexní modernizaci a rekonstrukci svých prostor. Mezi klíčové investiční akce patřila renovace šaten a podlahových ploch (2016/17), postupná obnova parket a malířských prací ve všech patrech objektu (2017–2023), modernizace odborných učeben včetně chemie s bezbariérovým přístupem (2020), vybudování dopravního hřiště v areálu V Lukách (2020) a rekonstrukce školních dílen (2021/22). Nejvýznamnějším projektem byla úplná rekonstrukce objektu Domu dětí a mládeže včetně divadelního sálu (2021/22). Realizace investičních akcí byla financována především zřizovatelem – městem Vamberk, s podílem evropských strukturálních fondů (IROP) a dalších partnerů. V srpnu 2024 nastoupil nový ředitel Mgr. Josef Solár, pod jehož vedením pokračuje technická modernizace školy včetně přípravy projektu zaměřeného na elektroinstalace a úprav vnitřních prostor pro pedagogické a administrativní účely.

Zájmové vzdělávání je zajištěnou pod školou formou školní družiny a Domu dětí a mládeže. [Dům dětí a mládeže Vamberk](#) představuje významný prvek sociální infrastruktury města s inkluzivním přístupem a širokým spektrem aktivit podporujících mimoškolní rozvoj dětí a mládeže. DDM funguje jako zařízení pro zájmové vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 74/2005 Sb. v platném znění, poskytující volnočasové aktivity pro všechny věkové a sociální skupiny včetně osob se zdravotním postižením. V roce 2021/22 proběhla komplexní rekonstrukce objektu zahrnující výstavbu nových kluboven, zázemí a divadelního sálu, čímž byla zajištěna dlouhodobá funkčnost zařízení. Zájmové vzdělávání je realizováno ve třech základních formách. Pravidelná činnost je zajištěna prostřednictvím 50 zájmových kroužků, které vedou interní i externí pedagogové. Nepravidelná činnost zahrnuje spolupráci se vzdělávacími institucemi (ZŠ, MŠ Vodníček, MŠ Sluníčko) a dalšími subjekty (KRPŠ, DDM Rychnov nad Kněžnou) formou příležitostných akcí zahrnujících vzdělávací, volnočasové a kulturní programy. Táborová činnost je zastoupena dvěma příměstskými tábory (Pevnost Boyard, VariOlympiáda) a pobytovým táborem v Chorvatsku.

Krajkářství ve Vamberku a v regionu Podorlicka má čtyřsetletou historii a bohatou tradici. **Krajkářská škola Vamberk**, založená v roce 1889 jako První odborná škola krajkářská, představuje významný prvek kulturního dědictví a zájmového vzdělávání ve městě. Od roku 2006 působí jako organizační složka města Vamberk se sídlem v Tyršově ulici čp. 25. Výuku zajišťují odborně a výtvarně vzdělané učitelky, které se zaměřují na techniku ručně paličkované krajky a samy navrhují a kreslí nové vzory. V současné době školu navštěvuje v zájmových kurzech paličkování na 140 žáků, dětí a dospělých žen z Vamberka i okolí. Pravidelná výuka probíhá ve čtyřech kurzech pro děti a šesti kurzech pro dospělé.

Obrázek 4 Krajčářská škola Vamberk

Krajčářská škola Vamberk pořádá příležitostné výstavy ručně paličkovaných krajek a módní přehlídky, vše ze své vlastní tvorby. Tradiční jsou každoroční adventní výstavy. Po ukončení družstevní výroby vamberecké krajky v roce 2023 se škola stala hlavním nositelem tradice paličkování krajky v regionu, přičemž žákyně reprezentují školu i město na výstavách v České republice i zahraničí a aktivně se zúčastňují Mezinárodních krajčářských slavností a Bienále české krajky.

Zdroj: <http://www.krajcarskaskola.cz/#skola>

5. Ekonomika, trh práce a podnikatelské prostředí

5.1. Ekonomika a podnikatelské prostředí

Vamberk je situován v zemědělském regionu, kde převažuje intenzivní zemědělská prvovýroba. I přes tento fakt je město jedním z nejvýznamnějších center průmyslového rozvoje v regionu, čemuž napomáhá existence několika významných průmyslových podniků, které přirozeně vytváří ekonomický profil města. Terciární sektor (sektor služeb) není ve Vamberku nijak významně rozvinutý a poptávka po službách (veřejných i soukromých) převyšuje nabídku. Jedná se zejména o služby v oblasti obchodu, cestovního ruchu, ubytování, zdravotnictví a drobných řemesel. Město Vamberk má tedy relativně silnou hospodářsko-ekonomickou základnu v podobě stávajících průmyslových obvodů, chybí mu však volné plochy pro rozvoj bydlení, které by zajistily stabilizaci a příliv pracovních sil a stabilizovaly klesající tendenci v počtu trvale bydlícího a stárnoucího obyvatelstva. Stávající územní plán města vytváří vhodné podmínky (definuje vhodné rozvojové plochy) pro podporu podnikání, cestovního ruchu a rekreace, jakožto klíčové oblasti pro ekonomický rozvoj města.

5.1.1. Počet ekonomických subjektů a podnikatelská aktivita

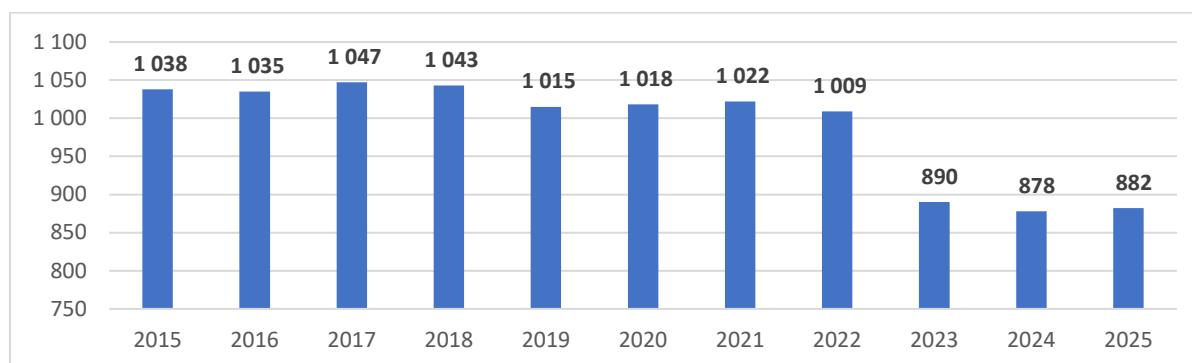
Počet ekonomických subjektů ve Vamberku se mezi lety 2015–2025 pohyboval v rozmezí 878 až 1 047 subjektů. Počet firem měl do roku 2018 mírně rostoucí trend, kdy dosáhl vrcholu (1 047 subjektů), poté začal postupně klesat. Nejvýraznější pokles nastal po roce 2020, v roce 2023 bylo registrováno pouze 890 a v roce 2024 pouze 878 ekonomických subjektů. Tento vývoj odpovídá celostátnímu trendu utlumení drobného podnikání po pandemii COVID-19 a následné hospodářské nejistotě.

Rozložení firem podle místních částí ukazuje silnou koncentraci podnikatelské aktivity přímo ve **Vamberku (698 subjektů)**, zatímco v Pekle působí 82 a v Merklovicích 70 firem (zbylé subjekty nemají uvedeno v registru přesnou polohu). Tento stav odpovídá velikosti a funkčnímu charakteru jednotlivých částí města.

Z grafu níže vyplývá, že podnikatelská aktivita (počet subjektů na 1 000 obyvatel) ve Vamberku dosahuje v roce 2024 hodnoty 192,2, zatímco v okrese Rychnov nad Kněžnou je 207, v kraji 231,6 a v České republice 260,0. Město tedy mírně zaostává za regionálním i celostátním průměrem a trend úbytku ekonomických subjektů je v případě Vamberka výraznější. Přesto je patrné, že v době hospodářského růstu (2015–2019) byla aktivita stabilní a pokles nastal zejména po roce 2020. Na opakující se trend má

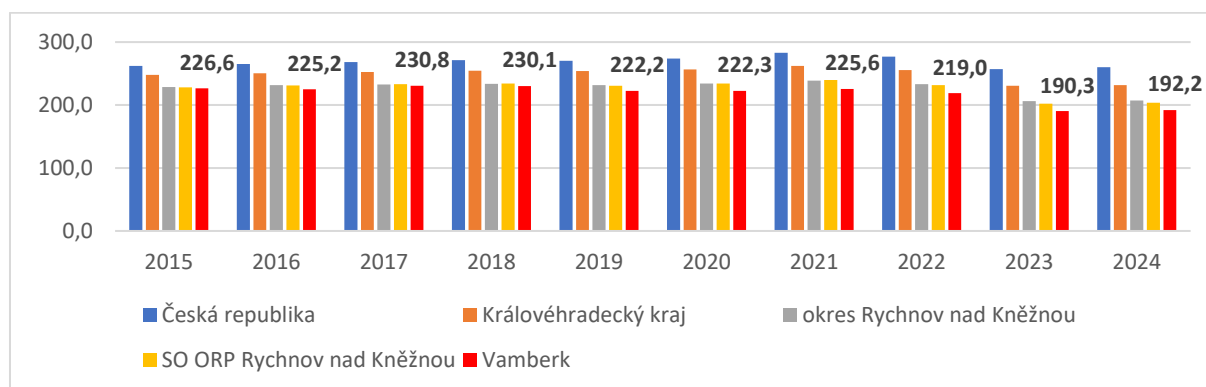
vliv struktura zaměstnanosti – ve Vamberku dominuje několik velkých průmyslových podniků, které zaměstnávají velkou část obyvatel, a tím omezují motivaci k individuálnímu podnikání.

Graf 28 Vývoj počtu ekonomických subjektů ve Vamberku v období 2015–2025

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Graf 29 Vývoj podnikatelské aktivity (počet ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel) ve obci Vamberk ve srovnání s vyššími územními celky v období 2015–2025

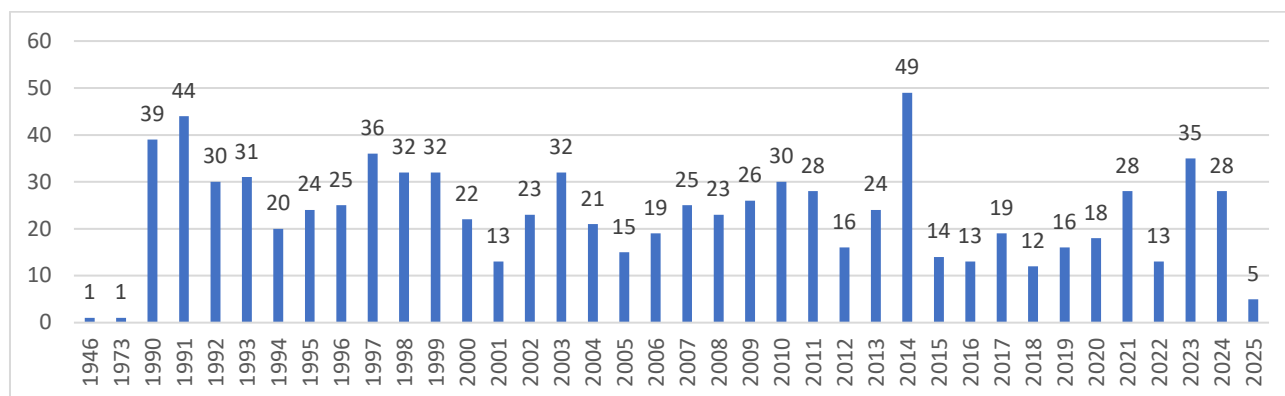

Zdroj: Registr ekonomických subjektů, 2025

5.1.2. Struktura ekonomických subjektů

Z pohledu ekonomického zdraví města je pozitivní, že 868 subjektů nemá omezení v činnosti, pouze 11 je v insolventu a 3 v likvidaci. To naznačuje celkově stabilní podnikatelské prostředí bez výrazných krizových jevů.

Graf 30 Počet aktivních firem ve Vamberku dle roku jejich založení

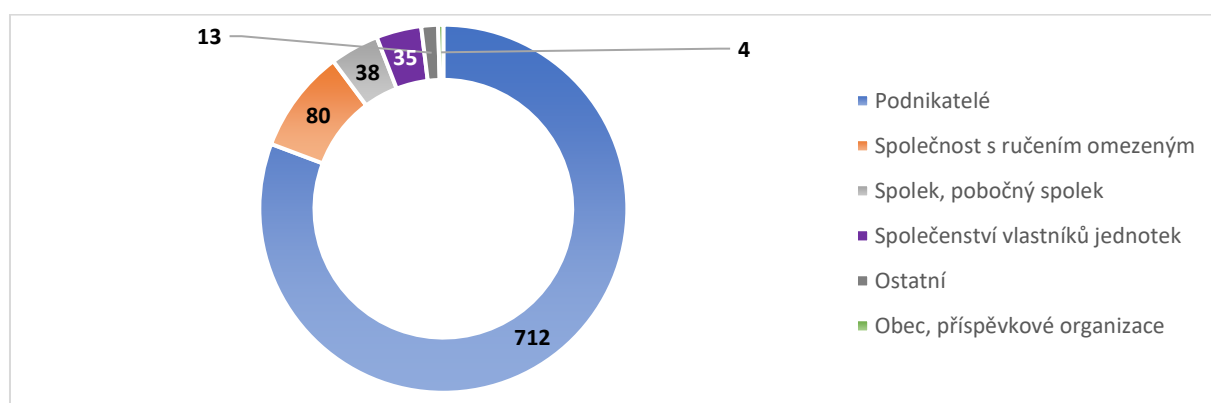

Zdroj: Registr ekonomických subjektů, 2025

Struktura dle roku založení ukazuje, že nejvíce firem vznikalo v 90. letech, především v letech 1990–1999, kdy došlo k rozmachu živnostenského podnikání po transformaci ekonomiky. Další výrazný nárůst je patrný po roce 2014, kdy v roce 2014 vzniklo 49 nových subjektů a v roce 2023 dokonce 35.

Struktura právních forem potvrzuje dominanci podnikatelů, především fyzických osob podnikajících dle živnostenského zákona (654 subjektů), zatímco společností s ručením omezeným je 80. Menší zastoupení mají spolky a pobočné spolky (38), SVJ (35) a neziskové organizace, příspěvkové a další organizace. Tento poměr odpovídá typickému obrazu menšího města, kde převládá drobné živnostenské podnikání, služby a řemesla. Oproti tomu význam co do tvorby HDP a zaměstnanosti mají především velké průmyslové a další podniky.

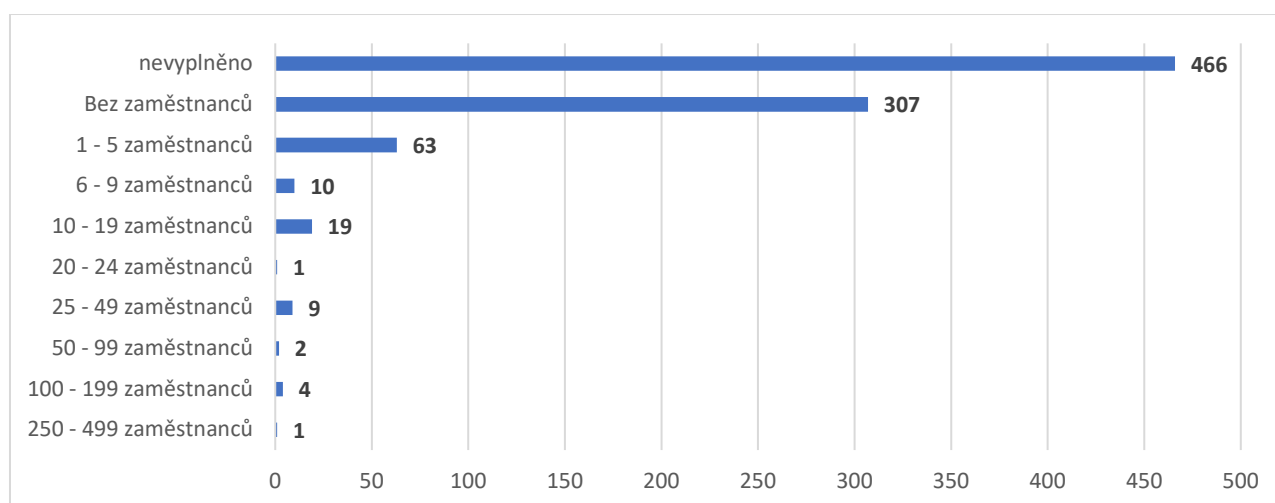
Graf 31 Počet ekonomických subjektů ve Vamberku dle právní formy v roce 2025

Zdroj: Registr ekonomických subjektů, 2025

Z pohledu velikosti podniků dle počtu zaměstnanců je patrné, že převládají mikropodniky bez zaměstnanců (307 subjektů) a subjekty s 1–5 zaměstnanci (63). Pouze 1 firma (ESAB Vamberk) má 250–499 zaměstnanců, další 4 firmy mají 100–199 zaměstnanců a 2 firmy 50–99. Tato struktura dokládá, že podnikatelské prostředí města je silně závislé na několika klíčových zaměstnavatelích, zatímco malý a střední sektor je roztržštěný a v mírném útlumu.

Graf 32 Počet ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců ve Vamberku v roce 2025

Zdroj: Registr ekonomických subjektů, 2025

V porovnání s okresem Rychnov nad Kněžnou a Královéhradeckým krajem má Vamberk nižší hustotu podnikání, ale vyšší koncentraci průmyslové výroby. To z hlediska regionální ekonomiky znamená, že

město tvoří průmyslové jádro s nižší diverzifikací podnikatelských činností, což může zvyšovat zranitelnost vůči výkyvům trhu.

5.1.3. Nejvýznamnější zaměstnavatelé

Tabulka 3 Nejvýznamnější zaměstnavatelé ve Vamberku v roce 2025

Název subjektu	Adresa sídla	Počet zaměstnanců	Hlavní činnost
ESAB CZ, s.r.o., člen koncernu	Smetanovo nábreží 334	250 - 499 zaměstnanců	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství
pewag s.r.o.	Smetanovo nábreží 934	100 - 199 zaměstnanců	Výroba nožičských výrobků, nástrojů a železářských výrobků
Řetězárna Česká Třebová s.r.o.	Smetanovo nábreží 934	100 - 199 zaměstnanců	Povrchová úprava a zušlechťování kovů; obrábění
ŘETĚZY VAMBERK spol. s r.o.	Dvořákova 426	100 - 199 zaměstnanců	Výroba strojů a zařízení j. n.
VASPO VAMBERK, s.r.o.	Smetanovo nábreží 180	100 - 199 zaměstnanců	Opravy strojů
DM SERVICES s.r.o.	Smetanovo nábreží 316	50 - 99 zaměstnanců	Reklamní činnosti
ZONES s.r.o.	Žamberecká 483	25 - 49 zaměstnanců	Ostatní maloobchod s novým zbožím ve specializovaných prodejnách
LANA VAMBERK s.r.o.	Smetanovo nábreží 172	25 - 49 zaměstnanců	Výroba drátěných výrobků, řetězů a pružin
H D B , s. r. o.	Dvořákova 48	25 - 49 zaměstnanců	Zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení
WormUP s.r.o.	Žamberecká 483	25 - 49 zaměstnanců	Výroba potravinářských výrobků
Chemservis spol. s r.o.	Struha 873	25 - 49 zaměstnanců	Výroba parfémů a toaletních přípravků
peform Holding Česko s.r.o.	Smetanovo nábreží 172	25 - 49 zaměstnanců	Nespecializovaný velkoobchod

Zdroj: Registr ekonomických subjektů, 2025

Klíčovým sektorem z hlediska podnikatelského prostředí města je sektor průmyslu. Ve Vamberku sídlí hned několik nadregionálně významných průmyslových podniků, ale i dalších firem významně se podílejících na zaměstnanosti v regionu. Zde je představení nejvýznamnějších podniků.

Chemservis spol. s r.o.

Společnost působí v oblasti chemických služeb a průmyslového čištění. Zajišťuje dodávky chemikálií, jejich přepravu a odborné zacházení s nebezpečnými látkami. V regionu poskytuje servisní i logistické služby pro průmyslové podniky.

DM SERVICES s.r.o., Smetanovo nábreží 316: Firma poskytuje služby v oblasti direct marketingu, balení, kompletace zásilek a databázového zpracování. Klientům nabízí také tiskové a reklamní služby, často jako subdodavatel pro větší distribuční společnosti.

Drátovny Vamberk s.r.o., Smetanovo nábreží 127: Založena v roce 1995, působí jako obchodní a výrobní společnost zaměřená na výrobu a prodej tažených drátů a výrobků z nich. Produkty dodává zejména pro strojírenský a automobilový průmysl.

EKOPART s.r.o., Tyršova 305: Společnost se specializuje na nakládání s odpady, sběr a likvidaci nebezpečných složek komunálního odpadu, svoz průmyslových odpadů a čištění nádrží na skladování

rovných produktů. Provozuje zařízení na výkup a zpracování elektroodpadu a patří mezi klíčové regionální firmy v oblasti odpadového hospodářství.

ESAB VAMBERK s.r.o., Smetanovo nábřeží 334: Významný výrobce svařovacích a řezacích technologií, přední dodavatel pro automobilový, stavební, energetický a zpracovatelský průmysl. Je součástí koncernu ESAB Group a představuje **největšího zaměstnavatele ve Vamberku**.

H D B s.r.o.: Menší firma působící ve strojírenském sektoru, pravděpodobně se zaměřením na zakázkovou kovovýrobu, servis a údržbu výrobních zařízení. Detailní veřejné údaje o činnosti nejsou dostupné.

LANA Vamberk s.r.o., Smetanovo nábřeží 172: Přední český výrobce ocelových lan s více než 50letou tradicí. Produkce je zaměřena na průmyslové využití v dopravě, stavebnictví, strojírenství a energetice. Firma klade důraz na kvalitu a inovace a exportuje i do zahraničí.

PEWAG s.r.o., Smetanovo nábřeží 172: Světový výrobce sněhových, lesnických, břemenových a dopravníkových řetězů, vázacích a kotevních prostředků. Pewag je **druhým největším zaměstnavatelem ve městě** a patří mezi nejmodernější výrobní závody skupiny v Evropě.

peform Holding Česko s.r.o.: Pobočka mezinárodní skupiny peform Group, působící v oblasti IT a technologického poradenství. Specializuje se na podnikové systémy (SAP) a digitalizaci procesů zejména pro průmyslové podniky.

ŘETĚZY VAMBERK spol. s r.o., Dvořákova 426: Jeden z největších výrobců řetězů a řetězových kol ve střední Evropě. Produkuje válečkové, dopravní, gallovy, fleyerovy, pouzdrové i speciální řetězy pro široké spektrum průmyslových oborů.

VASPO VAMBERK s.r.o., Smetanovo nábřeží 180: Zaměřuje se na vývoj, konstrukci a výrobu prototypových zařízení a jednoúčelových strojů, především pro automobilový průmysl. Má i stavební divizi zajišťující občanskou a průmyslovou výstavbu. Patří mezi stabilní průmyslové podniky města.

VAMTEX s.r.o., Na Kamení 146: Firma vznikla v roce 1992 a navázala na předválečnou rodinnou tradici textilní výroby. Dnes je významným českým výrobcem úklidových textilií z přírodních i syntetických vláken, které dodává na domácí i zahraniční trh.

WormUP s.r.o.: Inovativní společnost orientovaná na ekologické projekty a zpracování bioodpadu prostřednictvím vermikompostování. Vytváří produkty podporující cirkulární ekonomiku a udržitelné nakládání s odpady.

ZONES s.r.o., Žamberecká 483: Založena v roce 2004, zabývá se prodejem elektroniky, mobilních telefonů a příslušenství. Působí v maloobchodním sektoru a poskytuje služby obyvatelům města i širšího okolí.

Kromě výše uvedených společností výrobního či obchodního charakteru působí ve Vamberku řada subjektů poskytujících služby. Ve Vamberku fungují dvě prodejny potravin Konzum – obchodní družstvo (skupina COOP), prodejna potravin Qanto, od r. 2018 Penny market. V centru města jsou provozovány různé maloobchodní prodejny (drogerie, květinářství, textil, vinotéka, dárkové předměty, knihařství, dvě lékárny, aj.) Významné rozšíření maloobchodu přineslo od r. 2024 Obchodní centrum (Billa, Jysk, Drogerie Teta, Pepco, Sinsay aj.).

Až do konce roku 2013 byla významným podnikatelským subjektem a regionálním zaměstnavatelem (cca 100 zaměstnanců) společnost Vamberecké maso uzeniny, která však svůj provoz z ekonomických důvodů ukončila.

5.1.4. Výzkumné a inovační aktivity firem

Přítomnost průmyslových podniků s potenciálem pro vývoj technologií (řetězy, strojírenství) poskytuje základnu pro inovační aktivity.

ESAB VAMBERK s.r.o.: ve webové historii firmy se uvádí řada inovací: první univerzální přenosný svařovací stroj MIG/TIG, podvodní hořák, technologií ICE™ pro svařování pod tavidlem. Získaná data ukazují, že firma aktivně investuje do vývoje nových materiálů a technologií.

pewag s.r.o.: na webu skupiny jsou zveřejněny certifikace: pro Českou republiku platí normy ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001, ISO 50001. V katalogu patentů skupiny pewagAustria/Graz je uveden alespoň jeden patent pro „high-performance chain steel for manufacturing“ z roku 2004/2005. Patentní data se vztahují spíše k mateřské společnosti nebo skupině než výhradně k lokálnímu závodu, avšak patentová činnost matky skupiny naznačuje, že i závod ve Vamberku může být součástí širšího vývojového řetězce

ŘETĚZY VAMBERK spol. s r.o., obdržel veřejné dotace: 17 dotací v celkové výši cca 14,5 milionu Kč. To svědčí o tom, že alespoň část místních firem využívá podporu inovací či investic do technologií.

Přestože konkrétní data o počtu výzkumných center, vývojových odděleních či spolupráci s akademickou sférou ve městě Vamberku nejsou veřejně detailně rozčleněna, je zřejmé, že průmyslové podniky ve městě mají potenciál technologického vývoje (např. zaměření na řetězy, výrobní technologie, strojírenství).

5.2. Trh práce

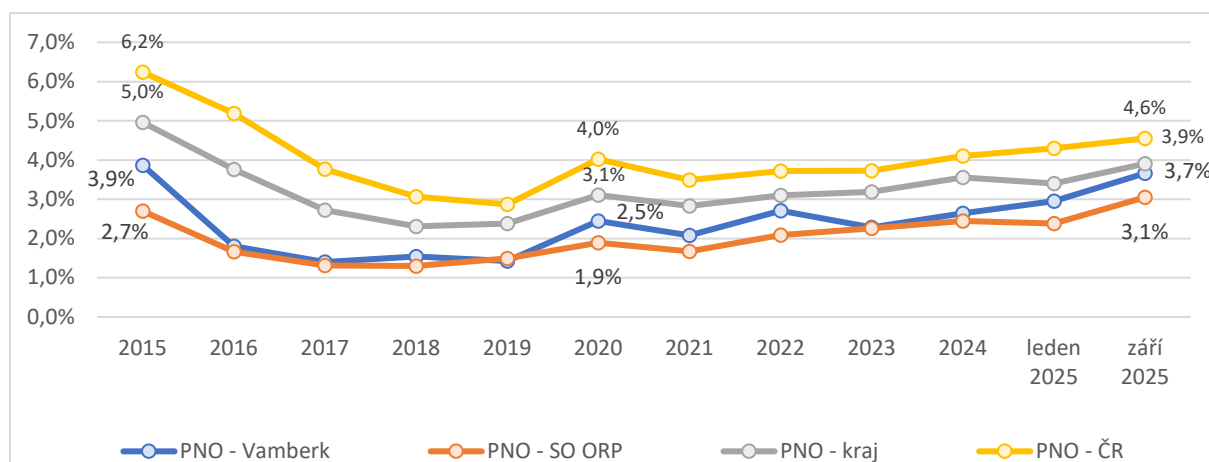
Trh práce představuje klíčový indikátor socioekonomické situace území a jeho schopnosti vytvářet pracovní příležitosti pro místní obyvatelstvo.

Trh práce vykazuje ve sledovaném období cyklický vývoj, který v podstatě odpovídá vývoji ekonomiky. Růst míry nezaměstnanosti od roku 2019 byl primárně důsledkem globálních makroekonomických šoků. Největším šokem od roku 2020 byla Pandemie COVID-19, kdy vládní restrikce vedly k propouštění. Po tomto období následovalo rychlé post-covidové oživení ekonomiky, které po roce 2022 vystřídalo zpomalení globální a následně české ekonomiky. Vysoká inflace, úrokové sazby omezily poptávku a investice firem, což se projevilo sníženou potřebou přijímat nové zaměstnance, případně mírným propouštěním. Dalším výrazným faktorem byla energetická krize, nejistota spojená s válkou na Ukrajině, narušení dodavatelských řetězců, což přineslo útlum především v průmyslu.

Město Vamberk ve sledovaném období 2015-2025 vykazuje příznivější vývoj trhu práce v porovnání s hodnotami nadřazených celků – Královéhradecký kraj a Česká republika. Okres Rychnov nad Kněžnou je dlouhodobě regionem s nejnižší nezaměstnaností v Česku, což je zejména v důsledku silné vazby na automotive a strojírenský průmysl (především závod ŠKODA AUTO a síť dodavatelů). Výše uvedený vývoj trhu práce kopíruje rychnovský region po celé sledované období, s tím rozdílem, že hodnoty míry nezaměstnanosti se pohybují výrazně pod průměrem Česka i Královéhradeckého kraje.

Podíl nezaměstnaných osob se v letech 2015 – 2025 pohybuje o 1-2 procentní body níže. V samotném Vamberku se podíl nezaměstnaných osob pohyboval v polovině roku 2025 na 3,1 % (o 0,9 p.b. níže než průměr ČR). Tento vývoj je důsledkem intenzivního rozvoje průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov n. K. v uplynulých letech. Jádrem rozvoje v průmyslové zóně je závod ŠKODA AUTO Kvasiny, který v posledních letech velmi rychle expandoval a na jeho výrobu navázala řada dodavatelů, kteří v zóně působí.

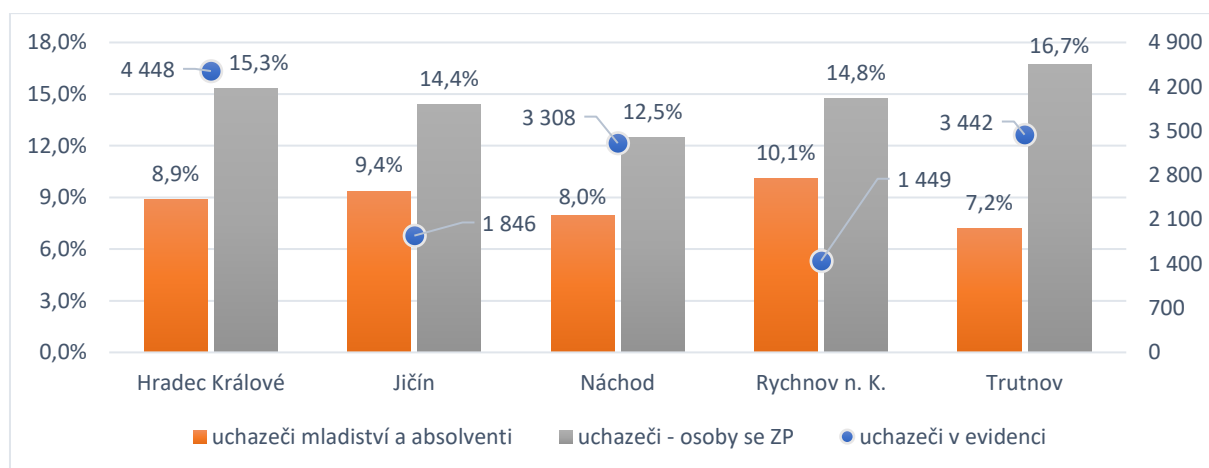
Graf 33 Podíl nezaměstnaných osob ve městě Vamberk a nadřazených územních celcích 2015-2025 (k 31.12.)

Zdroj: Integrovaný portál MPSV, Otevřená data MPSV

Dlouhodobě nízká nezaměstnanost v okrese Rychnov nad Kněžnou je empiricky podložena i daty o počtu uchazečů o zaměstnání (UoZ) vedených v evidenci Úřadu práce ČR. V září 2025 se uchazeči z Rychnovska podíleli na celkovém počtu uchazečů v Královéhradeckém kraji pouze 10 %.

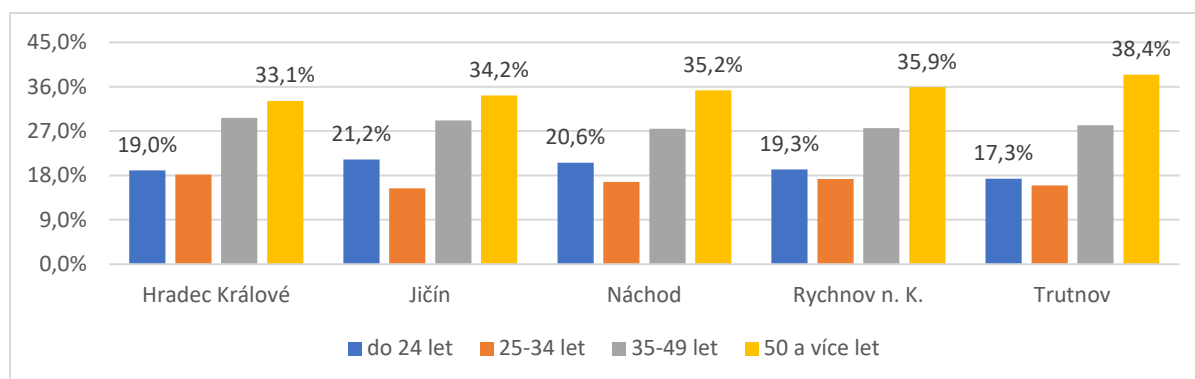
Graf 34 Počet a struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci

Zdroj: Otevřená data MPSV

Mezi zranitelné skupiny obyvatel na trhu práce patří uchazeči o zaměstnání z řad mladistvých a absolventů. V polovině roku 2025 tvoří věková skupina UoZ 18–19 let podíl 6,6 %, výraznější je v evidenci věková skupina 20–24 let s podílem 10,8 %. Tento fakt koresponduje s agregovaným údajem, že podíl uchazečů z kategorie mladistvých a absolventů činil 10,1 %, což reflektuje tradiční obtíže při vstupu na trh práce po ukončení vzdělání. Nejvýraznější věkovou skupinou mezi uchazeči o zaměstnání je skupina 50+ let (35,9 %). Zastoupení této věkové skupiny je v porovnání s ostatními okresy výrazně vyšší. Tato data do určité míry signalizují významné riziko pro udržitelnost zaměstnanosti starších pracovníků a potenciální problémy s jejich opětovným začleněním na trh práce.

Graf 35 Počet a struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci dle věku

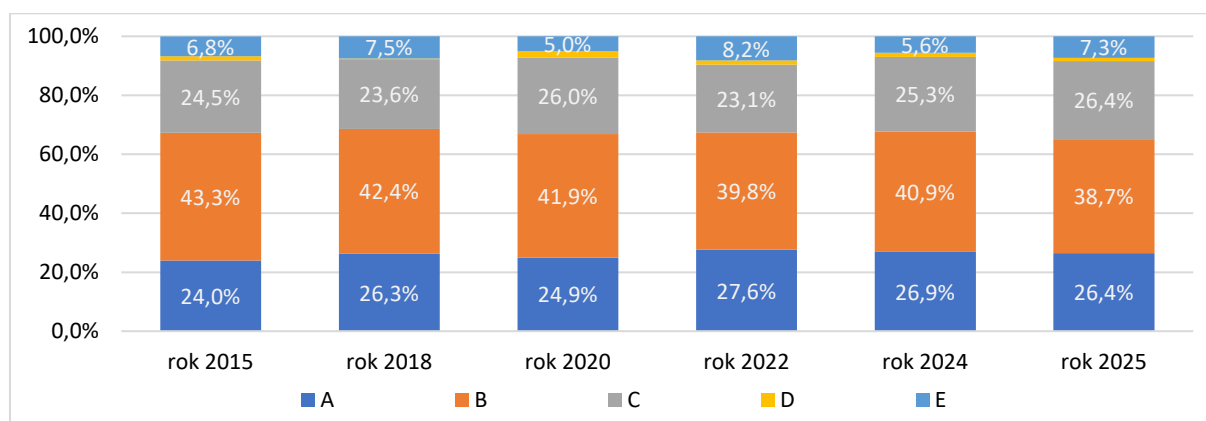

Zdroj: Otevřená data MPSV

Z porovnání vzdělanostní struktury uchazečů o zaměstnání¹ vyplývá, že region Rychnov nad Kněžnou vykazuje v rámci vzdělanostní struktury nezaměstnaných několik specifických rysů odlišujících jej od ostatních okresů kraje. Nejpriznivějším zjištěním je nejnížší podíl osob se základním nebo praktickým vzděláním (24,3 %), což představuje téměř desetiprocentní rozdíl oproti Náchodu (33,8 %). Naopak problematickou oblastí je nejvyšší zastoupení osob s neúplným základním vzděláním (2,0 %), tedy čtyřnásobek oproti okresu Jičín či Náchod, což signalizuje specifické sociální problémy v regionu. Společným znakem s ostatními okresy je dominance uchazečů o zaměstnání se středním odborným vzděláním s výučním listem (36,1 %), kde Rychnov patří k regionům s nejvyšším zastoupením této kategorie. Podíl nezaměstnaných s maturitou (26,4 %) odpovídá krajskému průměru. Negativním rysem v území je nadprůměrné zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob mezi uchazeči. V září 2025 bylo registrováno celkem 7,3 % uchazečů s vysokoškolským vzděláním, což představuje druhou nejvyšší hodnotu v kraji. Celkově se okres vyznačuje příznivější strukturou díky nižšímu podílu nejméně kvalifikovaných osob, avšak čelí problému nezaměstnanosti osob bez dokončeného základního vzdělání, což vyžaduje cílené sociální intervence.

Z časového hlediska se struktura UoZ na Rychnovsku příliš nemění.

Graf 36 Počet a struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci dle vzdělání

Zdroj: Otevřená data MPSV

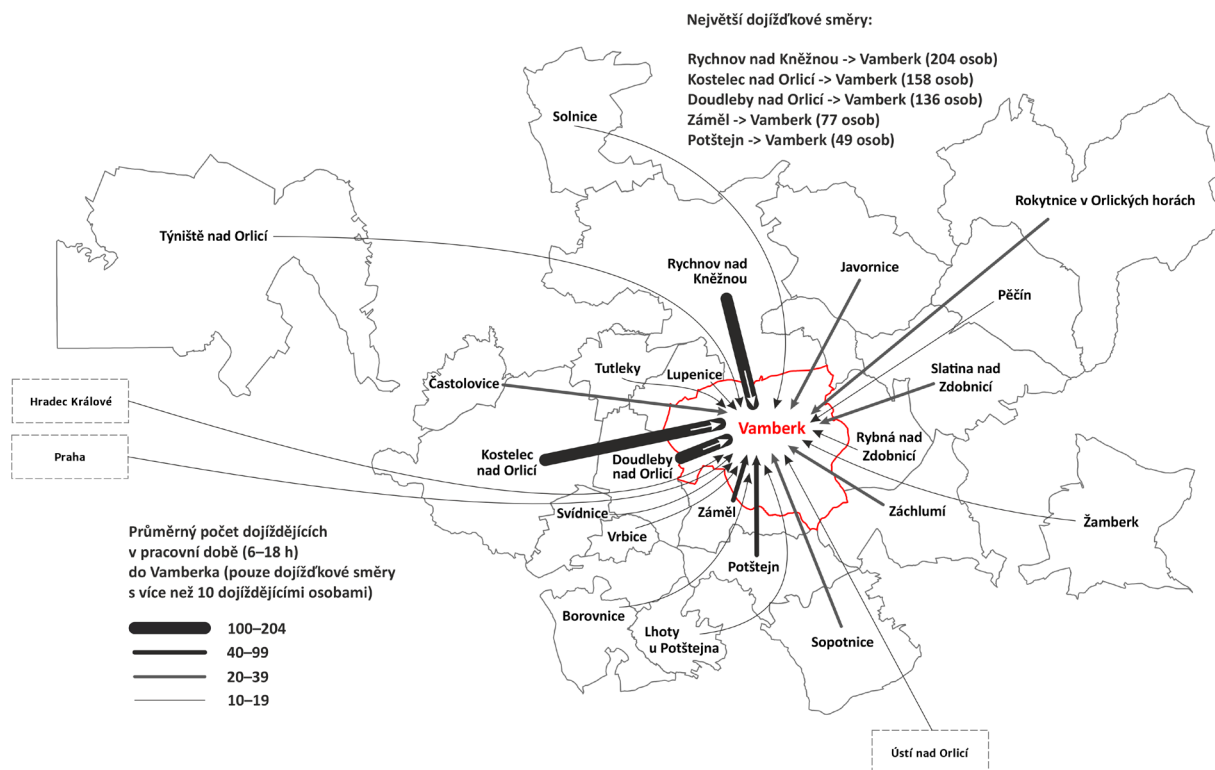
A	bez vzdělání, neúplné základní vzdělání, základní vzdělání	B	nižší střední vzdělání, nižší střední odborné vzdělání, nižší střední odborné vzdělání (vyučení), střední vzdělání (bez maturity)
C	úplné střední všeobecné vzdělání, úplné střední odborné vzdělání (vyučení s maturitou), úplné střední odborné vzdělání (bez vyučení)	D	vyšší odborné vzdělání
E	bakalářské vzdělání, vysokoškolské vzdělání, doktorské vzdělání		

¹ Data k 30.9. 2025

5.3. Hlavní dojížděkové a vyjížděkové proudy

5.3.1. Dojížděka do Vamberka

Obrázek 5 Dojížděka do Vamberka v roce 2024

Zdroj: Data mobilních operátorů, 2024

Z mapy je patrné několik charakteristických rysů:

- **Dominance západního a severozápadního zázemí**

Nejsilnější vazby přicházejí z prostoru Rychnov nad Kněžnou – Kostelec nad Orlicí – Doudleby nad Orlicí. Jde o relativně souvislé území s dobrými vazbami na Vamberk, které v dojížděce jasně převažuje nad ostatními směry.

- **Silná role bezprostředního okolí (krátké dojížděky)**

Významný podíl dojížděky tvoří také blízké obce a menší sídla v těsném zázemí Vamberka, zejména v okruhu několika kilometrů: např. Lupenice, Tutleky, Javornice, Svídnice, Vrbice, Záchlumi, Rybná nad Zdobnicí, Slatina nad Zdobnicí, Peklo nad Zdobnicí, Sopotnice, Lhoty u Potštejna, Borovnice aj. Tyto směry jsou zpravidla zachyceny slabší až střední intenzitou, ale v součtu vytvářejí stabilní příměstské pracovní vazby.

- **Dálkové (slabší) směry: Vamberk přitahuje i z širšího regionu**

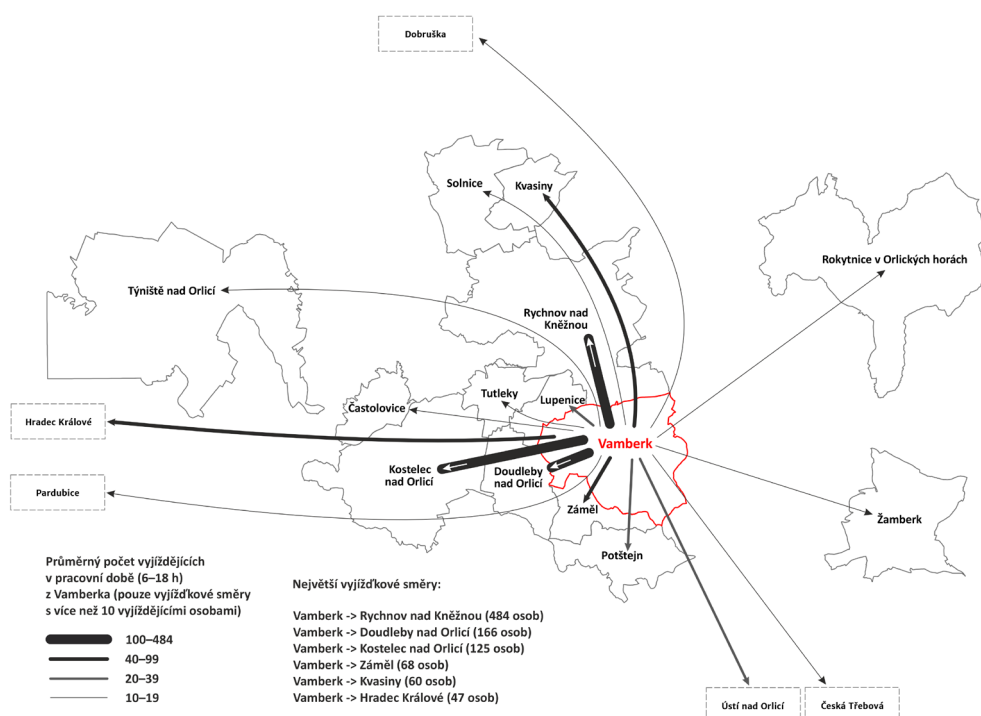
Mapa naznačuje i dojížděku z vzdálenějších měst, a to slabší intenzitou (nejnižší pásmo). Konkrétně jsou vyznačeny vazby např. z Týniště nad Orlicí, Žamberka, Ústí nad Orlicí, a dokonce jsou rámcově uvedeny i směry z Hradce Králové a Prahy (zde jde zjevně o okrajové hodnoty, ale mapově doložené).

Zobrazené vztahy ukazují Vamberk jako pracovní centrum pro své bezprostřední zázemí a současně jako cíl, který je atraktivní i pro část obyvatel širšího okolí. Nejvyšší intenzity dojížděky nejsou „rozptýlené“, ale koncentrují se do několika hlavních směrů, což je důležité pro:

- dopravní plánování (kapacita příjezdů ve špičce, bezpečnost, řízení parkování),
- veřejnou dopravu (taktové jízdní řády a návaznosti právě z nejsilnějších směrů),
- udržitelné formy mobility v krátkých relacích (pěší/cyklo vazby z nejbližších obcí, případně kombinace kolo + autobus/vlak),
- pracovní trh a služby (město je denně „zatěžováno“ dojížděkou – poptávka po parkování, stravování, službách, ale i tlak na průjezdnost a veřejný prostor).

5.3.2. Vyjížděka z Vamberka

Obrázek 6 Vyjížděka z Vamberka v roce 2024

Zdroj: Data mobilních operátorů, 2024

Tato struktura ukazuje, že podstatná část ekonomické aktivity obyvatel Vamberka je navázána na Rychnovsko a západní zázemí a současně se v menší míře uplatňuje i dálkovější vyjížděka (Hradec Králové).

Z mapy jsou patrné tři klíčové rysy:

- **Extrémní dominance směru na Rychnov nad Kněžnou**

Směr na Rychnov nad Kněžnou je výrazně nejsilnější, což potvrzuje, že Rychnov (a jeho ekonomické zázemí) funguje pro Vamberk jako hlavní pracovní centrum vyšší úrovně.

- **Významná vazba na průmyslový a výrobní prostor Kvasiny–Solnice**

Viditelný je také silný směr na Kvasiny a zároveň je v mapě označena Solnice. To odpovídá tomu, že část vyjíždějících míří do průmyslové zóny Solnice–Kvasiny (v praxi často rozhodující zaměstnavatelský pól v širším regionu).

- **Širší rozptyl slabších směrů do regionálních center**

Vedle hlavních tahů jsou zakresleny i slabší vazby do širšího území a regionálních center – např. Týniště nad Orlicí, Žamberk, Ústí nad Orlicí, Česká Třebová, Dobruška a Pardubice. Tyto směry jsou méně intenzivní, ale dokazují rozšířený pracovní dosah obyvatel Vamberka mimo bezprostřední mikroregion.

Vyjížděkový obraz má pro strategii města několik praktických dopadů:

- Vamberk není uzavřený pracovní trh – značná část obyvatel dojíždí za prací mimo město, zejména do Rychnova a průmyslového pásu Kvasiny–Solnice.
- Město je proto citlivé na dopravní dostupnost (časová spolehlivost spojení, bezpečnost tras, kapacita komunikací) a na kvalitu veřejné dopravy v hlavních směrech.
- Silná vyjíždka zvyšuje význam opatření typu parkování u uzlů/stanic, návazné spoje, sdílená mobilita, cyklo dojezd k zastávkám, protože jde o každodenní rutinu velké části obyvatel.
- Současně jde o signál pro místní ekonomiku: město může část vyjíždějících dlouhodobě „udržet“ jen tehdy, pokud bude schopné nabídnout konkurenceschopné pracovní příležitosti a kvalitní zázemí (služby, bydlení, veřejný prostor).

6. Veřejné služby – zdravotnictví, sociální služby, bezpečnost

6.1. Zdravotnictví

Ve Vamberku a jeho okolí funguje síť zdravotních a sociálních služeb, která pokrývá základní potřeby obyvatel v oblasti zdravotní péče i sociální podpory.

Ve městě působí několik praktických lékařů pro dospělé, kteří zajišťují preventivní, diagnostickou i léčebnou péči. Jejich ordinace se nacházejí jak v centru, tak v přilehlých částech města. Vamberk má rovněž několik zubních ordinací poskytujících standardní stomatologickou péči – od prevence a dentální hygieny až po rekonstrukční zákroky. V současné době však ve městě chybí praktický lékař pro děti a dorost, za tím musí obyvatelé města dojíždět do okolních měst. Dále jsou zde dostupné gynekologické a rehabilitační služby a ve městě působí dvě lékárny.

V okolních městech, jako jsou Kostelec nad Orlicí, Dobruška nebo Ústí nad Orlicí, působí další ambulance, například rehabilitační, gynekologické, ORL, oční či neurologické ordinace, které doplňují základní péči dostupnou přímo ve Vamberku. Důležitou součástí zdravotnického zázemí je nemocnice v nedalekém Rychnově nad Kněžnou, která zajišťuje akutní lůžkovou péči i pohotovostní služby. Na urgentní stavy reaguje Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje, jejíž výjezdová základna se nachází právě v Rychnově. Větší spádová zařízení, jako Fakultní nemocnice Hradec Králové nebo Pardubická nemocnice, pak poskytují vysoce specializovanou péči, včetně onkologických, kardiologických a chirurgických center.

6.2. Sociální služby

V oblasti sociálních služeb ve Vamberku funguje Domov pro seniory Anička s kapacitou 51 lůžek. Zařízení nabízí bezbariérové prostředí, pravidelnou lékařskou péči i pestrý program aktivizačních činností – od tréninku paměti přes umělecké a rukodělné dílny až po duchovní podporu a terapii se zvířaty.

Vedle pobytové služby zde působí také městská Pečovatelská služba s kapacitou 80 klientů, která pomáhá seniorům a osobám se sníženou soběstačností přímo v jejich domácím prostředí. Služba je poskytována na území města Vamberka, včetně místních částí Peklo a Merklovice, a také na území obce Potštejn. Jedná se o terénní a ambulantní službu, jejíž součástí je rovněž středisko osobní hygieny a byty zvláštního určení, vybavené tak, aby vyhovovaly potřebám lidí, kteří si již sami plně neporadí, ale chtějí žít co nejvíce samostatně.

V okolních městech lze využít i další pobytová zařízení, například domovy pro seniory v Kostelci nad Orlicí, Týništi nad Orlicí nebo Rychnově nad Kněžnou. V regionu působí také denní stacionáře, chráněné dílny a služby rané péče pro rodiny s dětmi se zdravotním znevýhodněním. Nabídku pro osoby se zdravotním postižením doplňují služby osobní asistence, odlehčovací služby a odborné poradenství.

Celkově lze konstatovat, že Vamberk disponuje základní sítí praktických a zubních ordinací, kterou doplňuje zázemí okresní nemocnice a dostupnost rychlé zdravotnické pomoci. Okolní města nabízejí širší spektrum specialistů i sociálních služeb, zatímco krajská a fakultní zařízení zajišťují vysoce specializovanou zdravotní péči. Sociální služby jsou v regionu zastoupeny pobytovou, terénní i ambulantní formou, což obyvatelům umožňuje volbu podle jejich zdravotního stavu a individuálních potřeb.

6.3. Bezpečnost

6.3.1. Policie

Ve městě je Městská policie, která má služebnu na adrese Husovo náměstí 1, 517 54 Vamberk. Celkový počet strážníků Městské policie od 1.9.2025 je 4. Ve městě působí také Policie ČR: Obvodní oddělení Kostelec nad Orlicí a obvodní oddělení Rychnov nad Kněžnou.

6.3.2. Záchranná služba

Dle mapy plošného pokrytí kraje výjezdovými skupinami ZZS KHK spadá Vamberk pod výjezdovou základnu v okrese Rychnov nad Kněžnou (1 x Rendez – vous nepřetržitě, 2 x Rychlá zdravotnická pomoc nepřetržitě)

6.3.3. Hasiči

Ve Vamberku jsou celkem 2 jednotky Sboru dobrovolných hasičů:

- SDH Vamberk (zařazena do systému IZS v kategorii JPO III)
- SDH Merklovice (zařazena do systému IZS v kategorii JPO V)

Stanovení stupňů nebezpečí konkrétních katastrálních území a plošné pokrytí je uvedeno v následujících tabulkách.

Tabulka 4 Stanovení stupňů nebezpečí katastrálních území ve Vamberku

STANOVENÍ stupňů nebezpečí katastrálního území Královéhradeckého kraje							
O B E C	Katastry v obci nebo části obce	KO	Kui	KZ	KC	SN	Objekty mající vliv na Kui
Vamberk	Vamberk	12	0	0	12	II B	
	Merklovice						
	Peklo nad Zdobnicí						
	Pekelec	1	0	0	1	IV A	

Zdroj: Webové stránky Hasičského záchranného sboru ČR

Vamberk jako katastrální území dosahuje „nižšího středního“ stupně nebezpečí primárně díky počtu obyvatel (KO = 12). Současně v tabulce nevychází bodování za rizikové objekty/charakter území (Kui = 0) ani za četnost požárů (KZ = 0) – a v kolonce „objekty mající vliv na Kui“ není nic dopsáno. Prakticky to znamená, že hlavním důvodem zařazení do II B je velikost sídelní struktury, nikoli zvýšené technologické nebo provozní riziko či nadprůměrná zásahovost.

Pekelec vychází jako málo nebezpečné území – nízké Kc odpovídá velmi nízkému bodování za obyvatelstvo (KO = 1) a současně bez identifikovaných rizikových faktorů (Kui) a bez bodů za požáry (KZ). Z hlediska plošného pokrytí JPO jde typicky o území, kde se nepředpokládá vysoká koncentrace obyvatel ani rizikových objektů.

Pro Merklovice a Peklo nad Zdobnicí není stupeň nebezpečí stanoven.

Tabulka 5 Plošné výjezdové pokrytí katastrálních území ve Vamberku

Obec	Katastry v obci nebo části obce	Stupeň nebezpečí	Přifařené jednotky PO a požadavek na jejich dobu dojezdu								
			doba dojezdu	Jednotka PO (druh a dislokace)	Kat.	doba dojezdu	Jednotka PO (druh a dislokace)	Kat.	doba dojezdu	Jednotka PO (druh a dislokace)	Kat.
Vamberk	Vamberk	II B	10	JPO Vamberk	III	15	HZS Rychnov n.Kn.	I	15	JPO Doudleby n.Orl.	III
	Merklovice	II B	10	JPO Merklovice	V	15	JPO Vamberk	III	15	HZS Rychnov n.Kn.	I
	Peklo nad Zdobnicí	II B	10	HZS Rychnov n.Kn.	I	15	JPO Vamberk	III	15	JPO Rychnov n.Kn.	III
	Pekelec	IV A	20	JPO Rybná n.Zdob.	V	25	JPO Vamberk	III			

Zdroj: Webové stránky Hasičského záchranného sboru ČR

Tabulka konkretizuje princip plošného pokrytí: každému katastrálnímu území je podle stupně nebezpečí přiřazen minimální počet jednotek PO a maximální doby dojezdu, které mají zajistit základní úroveň zásahu (čas i soustředění sil a prostředků). Pro Vamberk jsou řešena 4 katastry/části obce.

Jádrové území města (katastr Vamberk) je kryto kombinací místní jednotky (rychlý první zásah) a dvou posilových jednotek do 15 minut, z nichž jedna je profesionální HZS. Merklovice stojí na místní jednotce kat. V pro první dojezd a na posílení do 15 min z Vamberka a z profesionální stanice HZS. V katastru Peklo nad Zdobnicí je „první vlna“ do 10 minut zajištěna přímo profesionální jednotkou HZS, následně ji do 15 minut doplňují dvě jednotky kat. III. Pekelec je klasifikován jako nízké riziko (IV A), proto stačí dvě jednotky ve vzdálenějších časech 20/25 minut.

7. Cestovní ruch, kultura a volný čas

7.1. Cestovní ruch

Díky krajinářské poloze, pestré historii i unikátní krajařské tradici města může být cestovní ruch **významným prvkem rozvojového potenciálu**. Většina zdejších turistických cílů však generuje spíše krátkodobé návštěvníky, což se projevuje i v omezené nabídce doprovodné turistické infrastruktury (ubytování, stravování, půjčovny, infocentra aj.). Tyto aspekty jsou umocňovány i blízkostí několika sídel s významnější funkcí pobytové rekreace, resp. dlouhodobějšího turismu (Potštejn, „zámecká osa“

Doudleby nad Orlicí – Kostelec nad Orlicí – Častolovice, Rychnov nad Kněžnou vč. Studánky či návštěvnická centra Orlických hor).

7.1.1. Kulturně-historický potenciál

Hmotnou složku kulturně-historického potenciálu města tvoří především **nemovité kulturní památky**, kterých se na správním území nachází aktuálně 20. Jde zejména o tyto objekty:

- Mariánský sloup z r. 1699 na Husově náměstí poblíž kostela sv. Prokopa (pozdně barokní, nejstarší městská plastika)
- Sousoší sv. Anny Samotřetí u kostela sv. Prokopa (pozdně barokní z r. 1780, z dílny F.A. Mielnického)
- Kamenný obloukový most přes Zdobnici z let 1864–1865 se sochami osmi světců od sochaře E. Harnacha
- Novorenesanční kašna (1869) a secesní socha Jana Husa (1904, návrh Josef Kalvoda) na Husově náměstí
- Kostel sv. Barbory – nejstarší dochovaná sakrální stavba města (1697) s hrobkou hraběte Františka Lützowa
- Farní kostel sv. Prokopa (raně barokní stavba z r. 1713, přestavěn po požáru v roce 1898); pod presbytářem krypta, kde byly od 17. století ukládány tzv. Vamberecké mumie a kde byla r. 1671 pohřbena i zakladatelka krajkářské tradice Magdalena Grambová; dnes nepřístupná;
- Židovský hřbitov – vznikl před r. 1700, nejstarší náhrobníky z 18. století
- významné technické památky: Dřevěný krytý věšadlový most přes Zdobnici v Pekle z roku 1840, stará kamenná silnice do Rybné nad Zdobnicí
- Městský dům – Muzeum krajky (tzv. Bednářova vila č.p. 88 na Husově náměstí)
- Kubiasova vila z r. 1923 (Tyršova č.p. 25) a další městské domy (č.p. 98 na Husově náměstí aj.), boží muka, sochy, pomníky, smírčí kříž a další pietně-sakrální památky

Kromě památkově chráněných objektů se na území města nacházejí i **památky místního významu, umělecká díla a další pamětihodnosti** (např. Kaple Všech svatých – v polích severně od města, kaplička, kamenný kříž, boží muka, socha a pomník obětem 1. sv. války v Merklovicích, kaplička v Sebranicích, pomník obětem 1. sv. války v Pekle, Pomník zakladatelům turistické chaty Na Vyhlídce a dřevěná zvonička tamtéž)

Přechodovým prvkem mezi hmotným a nehmotným kulturně-historickým dědictvím jsou pak **rukodělné tradice**, které jsou ve Vamberku **pro turistický potenciál klíčové**, zejména díky téměř 400 let dlouhé tradici zdejšího **krajkářství**:

- **Vamberecká krajka**: nově osamostatněné **Muzeum krajky** v památkově chráněné Bednářově vile na Husově náměstí č.p. 88, **Krajkářská škola** s tradicí dlouhou téměř 140 let, statut regionální značky, zapsána na národním seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR (2020), aspirace na zápis do UNESCO;
- **Kamnářství** – výroba vambereckých kamen (kachlová kamna, krbová kamna, sporáky aj.)

S městem jsou rovněž spojeny osudy mnoha **významných osobností**, které se zapsaly do místní, regionální či národní historie a místa spjatá s jejich životem mohou představovat potenciální návštěvnický cíl. Jde např. o tyto osoby: loutkář Matěj Kopecký, nakladatel J. R. Vilímek, historik, spisovatel a diplomat František Lützow, hudebníci J. H. Voříšek, A. Vyskočil, A. Bednář a F. Pavlišta, spisovatel F. Hajniš, historik J. Kalousek, operní pěvec P. L. Vyskočil, husitský biskup R. Horský, botanik F. Hrobař, malíř a pedagog O. Sedloň, letec RAF F. Koukol aj.

Cestovní ruch významně generují i pravidelné **události** kulturního kalendáře. V případě Vamberka jde např. o:

- **Mezinárodní krajkářské slavnosti**
- **Bienále české krajky**
- **Vampark Fest** – hudební (rockový) festival na místním koupališti aj.

7.1.2. Přírodní potenciál

I přes nevelkou rozlohu 21 km² nabízí řešené území krajinářsky dosti pestrá mozaiku s mnoha potenciálními atraktivitami i pro turistiku. Většina z nich je vázána na **údolí řeky Zdobnice** a navazující **rozsáhlý lesní komplex** v celé východní části řešeného území. Najdeme zde rozvětvená **prameniště** Merklovického a Sladkého potoka, velký počet **studánek**, hustou síť **lesních cest** (vč. značených turistických stezek) a dvě malebná **vyhlídková místa** na hraně lesa nad městem – viz též kap. 1.3 níže.

Významnou atraktivitou přírodní povahy je **fenomén řeky Zdobnice** ve městě i jeho zázemí. Rekreačně-turistický a urbanisticko-estetický potenciál řeky je však nedostatečně využit. Je to dáno mj. místy obtížnou prostupností území podél ní, a to zejména přímo v intravilánu města. Rovněž její vodácké využití je nevelké. Příčinou je nejen její omezená sjízdnost vzhledem k obvykle nízkému průtoku, příp. i vyšší obtížnost (v rozmezí WW III – WW I-), ale rovněž absence doprovodné vodácké infrastruktury (půjčovna lodí a vybavení, tábořiště).

Z **prvků ochrany přírody** je na řešeném území vyhlášeno 11 **památných stromů** nebo skupin stromů (vč. jednoho stromořadí kolem starého hřbitova). Z prvků plošné ochrany pak do správního území Vamberka zasahuje jižně od města pouze ochranné pásmo **Přírodní rezervace** Zámělský borek (o výměře přes 3,5 ha na k.ú. Záměl). Z dalších zajímavostí přírodně-civilizační povahy lze zmínit např. populární **čapí hnízdo** na komíně v Jiráskově ulici 329.

V minulosti byl připravován záměr vyhlášení krajinné památkové zóny (KPZ) Potštejsko, od něhož se však upustilo a není dále sledován. Plošně se měl týkat části nezastavěného území k.ú. Merklovice.

7.1.3. Cílová a doprovodná turistická infrastruktura

Jak již bylo výše uvedeno, škála turistických cílů ve městě je zaměřena spíše na krátkodobé návštěvníky, čemuž odpovídá i omezená nabídka doprovodné infrastruktury cestovního ruchu. Jde zejména o nízké zastoupení a kapacitu **hromadných ubytovacích zařízení** (HUZ). Podle posledního dostupného údaje ČSÚ byla v roce 2024 ve Vamberku evidována pouze dvě HUZ, a to s úhrnnou kapacitou 94 lůžek (stav z roku 2022). Po uzavření Chaty na Vyhliďce a Penzionu U Barbory jde už pouze o jeden hotel (Hotel Krajka) a jeden penzion (Penzion Vamberk). Je to způsobeno i relativně čteným zastoupením HUZ v blízkém okolí Vamberka, ale už mimo jeho administrativní rámec (Potštejn, Rychnov nad Kněžnou, Kostelec nad Orlicí aj.). Další ubytovací zařízení ve městě mají vesměs charakter ubytovny (Smetanovo nábřeží 179) nebo nízkokapacitního ubytování (Chata Peklo, v soukromí aj.), které nemají na turismus tak silnou vazbu.

O mnoho lepší situace není ani v nabídce **stravovacích služeb**, které zde zastupuje pouze restaurace Hotelu Krajka a Restaurace Na Pětce a dále už jen několik rychlých občerstvení a dalších menších zařízení (Coffee Hájek, Bistro Dragon, Nik's Pizza, hospoda, Kantýna Esab, Minibar v Sokolovně, sezónní občerstvení na hřišti a koupališti).

Na správním území města se nenachází žádná trvalá **půjčovna** kol nebo jiných sportovně-turistických potřeb, nejbližší půjčovny lodí jsou v nedalekém Potštejně (1) a Kostelci nad Orlicí (2).

Důležitým prvkem sportovně-rekreační vybavenosti města s přímou vazbou na turismus je **Koupaliště Vamberk**. Situováno je v malebném údolí řeky Zdobnice a disponuje 50 m bazénem se skluzavkou, dětským bazénem a nezbytným zázemím pro návštěvníky.

Ve Vamberku nefunguje žádné **turistické informační centrum**, nejbližší IC jsou opět v Potštejně, Kostelci nad Orlicí a Rychnově nad Kněžnou.

Přes správní území Vamberka prochází dálková **cyklotrasa** č. 146 Lípa nad Orlicí – Orlické Záhvoří a okrajově též nečíslovaná lokální cyklotrasa z Lupenice do Doudleb nad Orlicí. Z ní odbočuje do centra Vamberka krátký a zatím jediný úsek **cyklostezky** na řešeném území, který byl v souladu s KPÚ realizován v trase původní polní cesty v roce 2025. V přípravě je však cyklostezka Vamberk – Doudleby nad Orlicí, se kterou se počítá podél řeky Zdobnice.

Řešeným územím naopak vede vcelku hustá síť šesti **turistických značených tras** – červená (Zdobnice – Vamberk – Kostelec nad Orlicí), zelená I (Na Vyhlídce – Rybná nad Zdobnicí – Bohousová), zelená II (Vamberk – Merklovice – Litice nad Orlicí), žlutá I (Vamberk – Na Vyhlídce), žlutá II (Studánka – Pেকেlec – Záchlumí/Litice n. O.) a podél Zdobnice modrá trasa (Anenský vrch – Říčky v O. h. – Vamberk – Kostelec nad Orlicí – Rychnov nad Kněžnou – Deštné v O. h.). V dílčím souběhu s turistickými trasami jsou zde vyznačeny i dvě **naučné stezky** – 4,4 km dlouhá okružní NS Po stopách kamene (vedoucí lesním komplexem zčásti po Císařské cestě) a z ní odbočující 6,5 km dlouhá Planetární NS (z rozcestí nad Merklovicemi přes Potštejn do Záměle). Webové stránky města Vamberk nabízejí rovněž několik různě náročných **výletních okruhů**.

Na administrativním území města se nenalézají žádná **rozhledna**, přičemž nejbližší je v 5 km vzdálené Vrbici (sezónně přístupná) a Tyršova rozhledna (Rozálka) v 16 km vzdáleném Žamberku. Na hraně lesního komplexu východně nad městem jsou však dvě vyhlášená **vyhlídková místa** – u dnes nefunkující turistické chaty Na Vyhlídce a u jihovýchodního okraje Merklovic.

Specifickým prvkem potenciálu cestovního ruchu je rovněž **železniční trať** č. 023 Doudleby nad Orlicí – Vamberk – Rokytnice v Orlických horách, která má (kromě dopravního významu) také krajinářskou a turistickou hodnotu. A to díky svému trasování malebným údolím Zdobnice, včetně tunelového úseku, přemostění, pohledů na okolní skalní výchozy apod.

Těsně za správní hranicí města (na k.ú. Lupenice) se nalézají **úcelové letiště Vamberk (ULVAMB)**, a v jeho sousedství také **modelářské RC letiště Lupenice**, které mohou vhodně doplnit i volnočasovou nabídku území pro návštěvníky.

7.2. Kulturní a volnočasové vyžití

K využití volného času se ve Vamberku nabízí několik možností. Od hřišť a nabídky zájmových kroužků pro děti a mládež, po pravidelné kulturní akce pro dospělé.

Na všechny věkové kategorie se soustředí Knihovna Vamberk. Knihovna má své pobočky v Pekle nad Zdobnicí a v Merklovicích. Tato instituce se nesoustředí pouze na výpůjčky knih, ale pořádají zde i pravidelné naučné a kulturní akce.

Dům dětí a mládeže Vamberk nabízí rozmanité spektrum kroužků pro děti z Vamberka a okolí. Zaměřuje se na pravidelnou i příležitostnou zájmovou činnost, spontánní aktivity, vzdělávání a letní a příměstské tábory. Ve Vamberku, Merklovicích i Pekle se nacházejí dětská hřiště pro místní.

Město Vamberk pořádá spektrum kulturních akcí, např. v roce 2026 Rok hudby (více v kategorii kultura).

K trávení volného času lze využít i mnoho místních sportovišť. V létě je hojně využíváno koupaliště, které disponuje 50 m bazénem a bazénem pro děti. V areálu je možnost si zahrát i volejbal a nohejbal. Koupaliště je součástí areálu V Lukách, kde se mimo jiné nachází fotbalový a tenistový areál. Celoročně funguje ve městě Vamberk sportovní hala, která prošla v roce 2023 rozsáhlou rekonstrukcí. Sportovní hala podporuje různé sporty pro všechny věkové kategorie. Dále má potenciál na kulturní akce. Ve městě dále funguje posilovna NessFit.

7.2.1. Kulturní zázemí

Městský klub Sokolovna v ulici Tyršova je organizační složkou města, která zabezpečuje pro občany města kulturní vyžití. Úkolem Městského klubu Sokolovna je organizovat, zabezpečovat, podporovat a rozvíjet kulturní činnost ve městě, zejména pořádáním:

- koncertů populární i vážné hudby,
- profesionálních a ochotnických divadelních představení,
- kurzů tance,
- plesů, tanečních zábav, diskoték,
- módních přehlídek,
- zábavných a výchovných pořadů pro děti,
- výstav.

Nejproslulejší pořádanou akcí u nás i v zahraničí je Mezinárodní krajkářské slavnosti a Bienále české krajky, v lichých ročnících jako Krajkářské slavnosti aneb Den s krajkou.

Vamberk se pyšní také jednou z nejstarších **knihoven** v regionu, jejíž historie sahá až do roku 1857. Městská knihovna sídlí již více než 80 let v domě č. p. 84 na rohu vambereckého náměstí a Voříškovy ulice (knihovna má dvě pobočky - v Merklovicích a v Pekle nad Zdobnicí). Knihovna je organizační složkou města, jejímž posláním je zabezpečovat všem občanům rovný přístup k informacím a kulturním hodnotám, které jsou obsaženy ve fondech a informačních databázích knihovny. Knihovní fond činí cca 30.000 svazků. V roce 2010 získala cenu Knihovna roku, udělovanou Ministerstvem kultury České republiky.

7.2.2. Zázemí pro sport

Servisní organizací města je příspěvková organizace **SPRÁVA SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ**. Úkolem organizace je zajistit provoz, údržbu a ekonomiku sportovních zařízení města: Multifunkční areál V Lukách (fotbalový stadion, tenisový areál, koupaliště), sportovní hala, dvě venkovní hřiště s umělým povrchem u sportovní haly a další sportoviště. Infrastruktura města Vamberk pro sportovní vyžití zahrnuje tato sportoviště:

- sportovní hala v ulici Jůnova,
- venkovní sportovní areál V Lukách (dvě travnatá fotbalová hřiště, 3 tenisové kurty)
- venkovní koupaliště V Lukách
- umělé hřiště pro fotbal a multifunkční hřiště (u sportovní haly),
- školní hřiště,
- hřiště v Merklovicích (v zimě využívané též jako kluziště),
- dětský krytí bazén (v MŠ Tyršova),
- posilovna NessFit

7.3. Spolky

Spolková činnost ve Vamberku je poměrně rozmanitá. Nachází se zde 3 sbory dobrovolných hasičů, skauti, divadelní spolek, mateřské centrum, rodinné centrum, myslivecký spolek, rybářský spolek, sportovní spolky, spolek přátel historie Vamberka a mnohé další.

7.3.1. Sportovní spolky

Největším spolkem, který se primárně zaměřuje na sport, je **TJ Baník Vamberk**. Tento spolek zastřešuje sporty jako fotbal, stolní tenis, tenis, volejbal, badminton, florbal, horolezectví a gymnastika. Jeho členové, kterých je necelých 300, využívají areál V Lukách (fotbalová hřiště, tenisové kurty). Dále je pro všechny sportovce z klubu k dispozici sportovní hala.

Shotokan Karate Club Sokol Vamberk se pravidelně schází v tělocvičně základní školy. Pořádají také 2 místní soutěže v karate a za rok jich několik navštíví.

Nohejbalový klub Peklo nad Zdobnicí má širokou základnu od nejmenších až po družstvo mužů. Právě ti v roce 2025 hráli 1. ligu mužů v nohejbalu.

Klub **Orientační běh Vamberk** má 50 členů různého věku. Pořádání každý rok závody Orlické ligy i samostatné pohárové soutěže. Sami členové se mnoha závodů ročně účastní.

7.3.2. Dobrovolní hasiči

Na území města Vamberk jsou celkem 3 sbory dobrovolných hasičů: SDH Vamberk, SDH Peklo nad Zdobnicí a SDH Merklovice.

SDH Vamberk má 48 členů (rok 2025). Členové sboru jsou velice aktivní, pořádají různorodé akce (např. hasičský ples). V rámci spolku funguje i kolektiv mladých hasičů, který se soustředí na rozvoj a koordinaci aktivit dětí a mladistvých do 18 let.

SDH Peklo nad Zdobnicí se pyšní širokou základnou o 102 členech (rok 2025). Ve sboru se věnují hasičskému sportu, mají týmy dětí, mužů i žen. Mimo jiné pořádají také různé kulturní akce a hasičské soutěže.

SDH Merklovice má 67 členů (rok 2025). Věnují se pořádání akcí, sportovní činnosti i rozvoji dětského kolektivu.

7.3.3. Skauti

Skauti mají ve Vamberku kořeny už za první republiky. V současnosti vamberečtí skauti pravidelně pořádají letní tábory, výpravy, brigády v přírodě i akce pro veřejnost. Základnu mají u koupaliště, která prošla rozsáhlou rekonstrukcí. Členové jsou všech věkových kategorií.

7.3.4. Rybářský spolek

Rybářský spolek **ČRS MO Vamberk** sdružuje přibližně 170 členů (rok 2025). Založení organizace se datuje do roku 1931. Spolek vlastní 5 chovných rybníků a hospodaří i na řece Zdobnici a přilehlých potocích.

7.3.5. Ostatní spolky

Souhrn ostatních spolků a uskupení působících ve městě Vamberk.

- Spolek přátel historie Vamberka
- Merklovický okrašlovací spolek

- Divadelní spolek Zdobničan
- Vamberecký {v} Oříšek z.s
- Uni Big Band - orchestr hrající převážně swingovou taneční hudbu 20. - 60. let, evergreeny popmusic a muzikálové melodie

8. Doprava a dopravní infrastruktura

Území Vamberka je dopravně dobře dostupné. Výhodná dopravní poloha v blízkosti regionálních center zajišťuje obyvatelům lepší dostupnost pracovních příležitostí a městu nabízí nové rozvojové možnosti. I přes všechna pozitiva mohou z výhodné dopravní polohy plynout i některá úskalí jako jsou zvýšená dopravní zátěž, prašnost či hluk.

8.1. Silniční doprava

Přes území města prochází několik komunikace nadregionálního i místního významu. Páteřními komunikacemi jsou zde silnice I. třídy I/11 a I/14. Silnice I/11 je důležitou silniční tepnou propojující Středočeský, Královéhradecký, Pardubický, Olomoucký a Moravskoslezský kraj. V současnosti je s délkou 291 km, i po několika přečísleních v posledních letech, nejdelší silnicí I. třídy v České republice. Na území města má délku téměř 7 km. Z důvodu nadregionálního významu této páteřní komunikace je silnice I/11 intenzivně využívána pro tranzitní dopravu, podobně jako silnice I/14, která propojuje Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj. Její celková délka je téměř 194 km, z toho 3,5 km na území města Vamberk (částečně v péči se silnicí I/11). V budoucnosti se má komunikace I/14 napojit severně nad městem Vamberk na II. etapu obchvatu města Rychnov nad Kněžnou.

V minulosti tyto dvě významné silnice nadregionálního charakteru procházely středem města, obě se spojovaly na východním okraji náměstí města odkud peážovaly přes náměstí a most přes řeku Zdobnici, kde se opět rozdělily. Jedním ze zásadních počinů a nejvýznamnějších akcí na území města v oblasti výstavby technické infrastruktury bylo bezpochyby vybudování obchvatů, díky nimž se podařilo z centra města odklonit denně více než 10 tisíc vozidel. Jako poslední byla vybudována jižní přeložka silnice I/14 s mostem o délce 527 metrů. Po více jak 10 letech od vybudování posledního obchvatu došlo v roce 2023 k dohodě mezi Ředitelstvím silnic a dálnic ČR, Královéhradeckým krajem a městem Vamberk o uspořádání silniční infrastruktury na území města. Do majetku státu nyní patří pouze obchvat města, silnice procházející jeho centrem patří kraji (tj. bývalá silnice I/11) a Vamberk nově spravuje místní komunikace, kam patří např. bývalá trasa silnice I/14. Uzavřením souboru smluv došlo k naplnění historických závazků města vůči ŘSD přijatých v souvislosti s výstavbou obchvatů a logickému definitivnímu uspořádání silniční sítě v majetku města i kraje, které umožní jejich efektivní správu a obnovu.

Mezi další významné komunikace patří již zmiňovaná krajská silnice III/3193 (Rychnov nad Kněžnou–Roveň–Husovo náměstí) procházející středem města. Bývalé krajské silnice III/3194 Peklo–Libštejn i úsek silnice III/01115 Lützowovo náměstí–Vyhlídka patří od roku 2023 pod správu města a v roce 2025 prošly rekonstrukcí.

Základním prvkem obslužnosti ve městě jsou místní komunikace, které umožňují propojení jednotlivých částí obce a rezidenčních celků.

V současné době město v oblasti dopravy trápí zejména stav lokální infrastruktury, což vyplynulo i z dotazníkového šetření. Jde např. o stav povrchu některých místních komunikací, chodníků či nedostatek parkovacích ploch.

Samostatnou kapitolou v oblasti dopravy je parkování, tzv. doprava v klidu. Parkování vozidel je uskutečňováno na soukromých pozemcích (např. u Obchodního centra Vamberk či u Penny Marketu v centru města), v profilu místních komunikací a na veřejných parkovištích (centrum města, sídliště). Pro návštěvníky jsou určeny zejména tři parkovací plochy v centru města, a to na Husově náměstí, parkoviště Pekelská a parkoviště u Sokolovny. Parkování na Husově náměstí je časově omezeno na 30 minut. Zbývající dvě jmenovaná parkoviště jsou bezplatná. Další významné parkovací plochy pro veřejnost jsou parkoviště u turistické chaty Na Vyhlídce, které je důležitým výchozím bodem pro vycházky do okolních lesů a parkoviště u sportovního areálu V Lukách. Z pohledu občanů města jsou největším problémem v oblasti dopravy nedostatečné parkovací kapacity na sídlištích Jiráskova a Struha.

Intenzita dopravy na hlavních silničních tazích ve Vamberku v letech 2016–2020 vzrostla, místy až o desítky procent. Pokud se porovnájí údaje ze sčítání dopravy z roku 2016 a posledního sčítání z roku 2020 na vybraných úsecích (data ze sčítání z roku 2025 nebyly v době tvorby analytické části k dispozici), tak z nich vyplývá, že k markantnímu nárůstu dopravy v některých úsecích došlo jak u individuální osobní dopravy, tak i u nákladní dopravy, a to v řádech desítek procent. Největší nárůst počtu osobních vozidel byl zaznamenán na silnici I/11 ve směru z Vamberka na Žamberk, a to o 35 %. U vozidel nad 3,5 tuny byl největší nárůst zaznamenán u silnice I/14 v úseku od Doudleb nad Orlicí směrem na Ústí nad Orlicí, což může být způsobeno rozvojem průmyslové zóny Solnice–Kvasiny a tím i souvisejícím nárůstem průmyslové výroby na Rychnovsku.

Je důležité zmínit, že sčítání dopravy z roku 2020 bylo zpožděno o rok z důvodu posunutí sčítacích termínů jarní části sběru dat, které bylo reakcí na změnu chování dopravy v době vládních opatření proti epidemii covid-19. Podzimní část sběru dat musela být kvůli další kulminující vlně pandemie ukončena předčasně.

Tabulka 6 Srovnání intenzity dopravy ve Vamberku na základě dat ŘSD ze sčítání z let 2016 a 2020 – vozidla do 3,5 tuny + motocykly

číslo silnice	sčítací úsek	začátek sčítacího úseku	konec sčítacího úseku	celkem vozidel v roce 2016	celkem vozidel v roce 2020	% změna 2020 oproti 2016
11	5-1456	kruhový objezd s I/14	kruhový objezd s I/14	7 453	8 126	+9,0
11	5-1457	kruhový objezd s I/14	křižovatka s ulicí Žamberecká	4 408	5 952	+35,0
14	5-0817	kruhový objezd s I/11	křižovatka s ulicí Tyršova	4 313	4 594	+6,5
01115	5-1462	kamenný most	Husovo náměstí	3 768	chybí data	–
01115	5-1461	kruhový objezd s I/11 a I/14	kamenný most	2 081	chybí data	–
01115	5-1463	Husovo náměstí	křižovatka se silnicí I/11	1 048	chybí data	–

Zdroj: ŘSD (2025)

Tabulka 7 Srovnání intenzity dopravy ve Vamberku na základě dat ŘSD ze sčítání z let 2016 a 2020 – vozidla nad 3,5 tuny

číslo silnice	sčítací úsek	začátek sčítacího úseku	konec sčítacího úseku	celkem vozidel v roce 2016	celkem vozidel v roce 2020	% změna 2020 oproti 2016
11	5-1456	kruhový objezd s I/14	kruhový objezd s I/14	1 522	1 695	+11,4
11	5-1457	kruhový objezd s I/14	křižovatka s ulicí Žamberecká	1 188	1 279	+7,7
14	5-0817	kruhový objezd s I/11	křižovatka s ulicí Tyršova	971	1 368	+40,9
01115	5-1462	kamenný most	Husovo náměstí	440	chybí data	–
01115	5-1461	kruhový objezd s I/11 a I/14	kamenný most	357	chybí data	–
01115	5-1463	Husovo náměstí	křižovatka se silnicí I/11	290	chybí data	–

Zdroj: ŘSD (2025)

8.2. Železniční doprava

Spojení města po krajské železniční síti zajišťuje slepá neelektrifikovaná jednokolejná regionální trať 023 Doudleby nad Orlicí – Rokytnice v Orlických horách. Maximální traťová rychlost je zde 50 km/hod. Trať je někdy označována jako Orlickohorský semmering pro svůj horský charakter. Blízkost Doudleb nad Orlicí zajišťuje obyvatelům napojení na jednokolejnou neelektrifikovanou železniční trať 021 Týniště nad Orlicí – Letohrad. Správa železnic v nejbližších letech komplexní modernizaci těchto dvou tratí neplánuje. Trať 021 bude zmodernizována do konce roku 2028 pouze v úseku Týniště nad Orlicí – Kostelec nad Orlicí. Navazující modernizace tratí 021 a 026 ve směru na Hradec Králové a Choceň zajistí rychlejší spojení Vamberka s krajským městem i I. železničním koridorem.

8.3. Obslužnost veřejnou dopravou

Hromadná doprava osob je na území města Vamberka prováděna prostředky autobusové a železniční dopravy, které jsou zapojeny do tarifního systému IREDO. Na zdejší vlakové stanici zastavuje 9 osobních spojů ve směru na Doudleby nad Orlicí a 8 spojů ve směru na Rokytnici v Orlických horách. Průměrná doba jízdy do Doudleb nad Orlicí je přibližně 5 minut, do Rokytnice v Orlických horách 33 minut. Přístup do budovy stanice je bezbariérový, nástupiště není bezbariérové. Autobusová zastávka je od nádraží vzdálena přibližně 200 metrů. Centrální autobusová zastávka je umístěna v centru města na Husově náměstí, autobusové nádraží zde chybí. Samotná zastávka nemá žádný přístřešek. Celkem se na katastru města nachází 14 autobusových zastávek. Díky poloze na hlavních regionálních silničních tazích je Vamberk dobře dostupný autobusy regionálních linek. Počet autobusových spojů, zejména do Rychnova nad Kněžnou a Kostelce nad Orlicí, je během pracovních dnů dostatečný, o víkendech je však jejich počet zredukovaný o více než polovinu nebo nulový. Problematické je především víkendové spojení ve směru na Žamberk, které je zde umožněno pouze vlaky s přestupem v Doudlebach nad Orlicí. Autobusovou dopravu ve městě i do okolních měst zajišťují společnosti Transdev Čechy, BusLine Pardubicko a CAR – TOUR, z dálkových spojů též FlixBus (linka Teplice – Havířov).

Tabulka 8 Srovnání celkového počtu přímých autobusových spojů z Vamberka do vybraných regionálních center (stav k září 2025)

obec	počet přímých spojů v pracovních dnech	počet přímých spojů o svátcích a víkendech
Rychnov nad Kněžnou	40	16
Kostelec nad Orlicí	27	12
Ústí nad Orlicí	13	5
Žamberk	8	0
Hradec Králové (Terminál HD)	5	0

Zdroj: IDOS (2025)

MHD Vamberk je úzce svázána s MHD Rychnov nad Kněžnou díky společné lince 665001 (dopravce Transdev Čechy), která zajišťuje dopravní obslužnost všech jeho částí. Samostatnou kapitolou je dopravní obslužnost okrajových místních částí Vamberka, tj. Merklovic a Pekla. Během pracovních dnů jsou obě části obsluhovány celkem 11 spoji denně. Odříznuté od světa jsou tyto části během víkendů, kdy zde nezajíždí ani jeden spoj.

Některé lokality vykazují špatnou pěší dostupnost k nejbližší autobusové zastávce. Jedná se zejména o obytný soubor Bačinka, osadu Forberk včetně obchodního centra a lokalitu za řekou východně od areálu strojíren ESAB. Špatnou dostupnost Obchodního centra Vamberk pro osoby bez automobilu částečně kompenzuje speciální linka MarketBUS, kterou objednává i hradí samotné město. Doprava v ní je zdarma a jezdí každý pracovní čtvrtek.

Tabulka 9 Srovnání celkového počtu přímých autobusových spojů z částí obce do Vamberka (stav k září 2025)

část obce	počet přímých spojů v pracovních dnech	počet přímých spojů o svátcích a víkendech
Merklovice	11	0
Peklo	11	0

Zdroj: IDOS (2025)

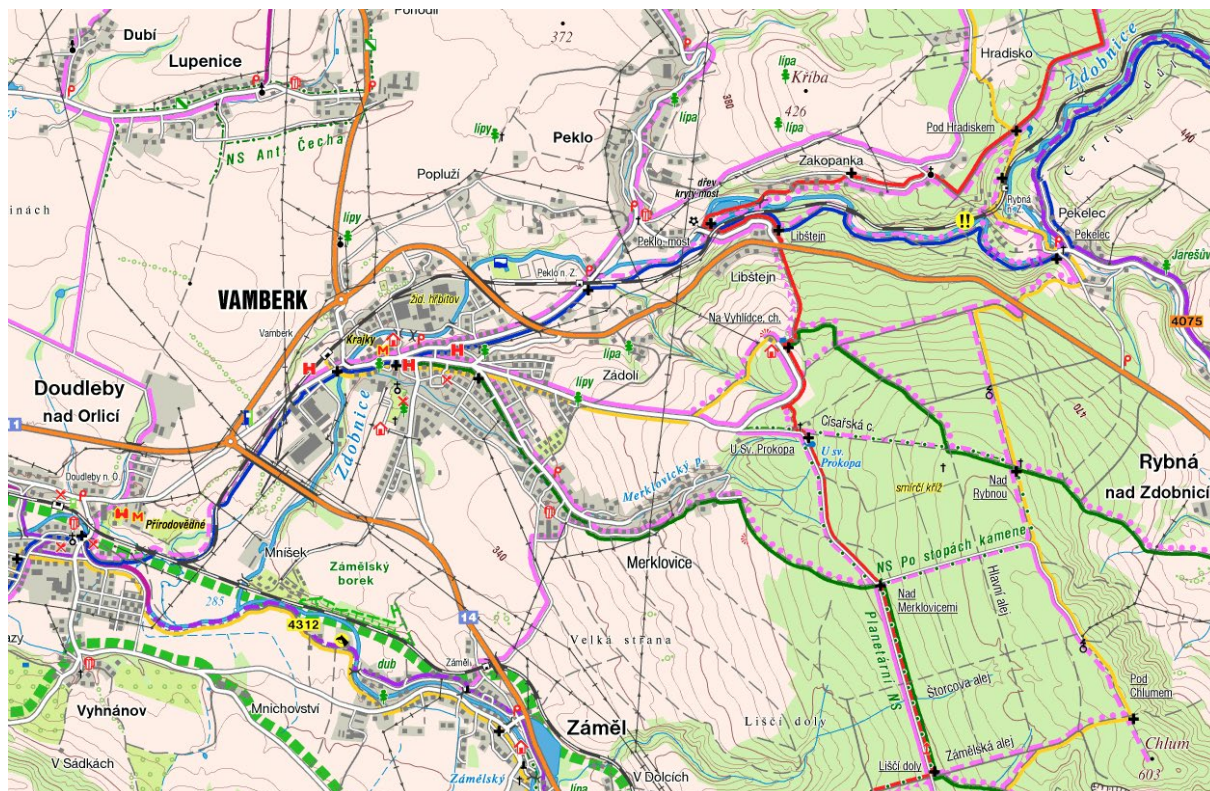
8.4. Cyklodoprava a pěší doprava

Výrazný rozvoj nemotorových způsobů dopravy, zejména cyklodopravy (doprava na jízdním kole za prací, službami, kulturou a do škol), vede v posledních dekadách k vytváření potřebné infrastruktury pro cyklisty a to v podobě samostatných stezek pro cyklisty nebo stezek pro chodce a cyklisty se sloučeným provozem, jízdních pruhů na komunikacích či piktogramových koridorů pro cyklisty a cyklotras vyznačovaných pomocí směrových značení s piktogramem jízdního kola na již existujících komunikacích. I přes to v intravilánu města chybí jak samostatné stezky pro cyklisty, tak cyklopruhy (vyskytují se pouze na části Žamberecké ulice), které by zajistily vyšší bezpečnost cyklistů. Díky skutečnosti, že přes město jsou Královéhradeckým krajem trasovány hlavní cyklokoridor H7 a lokální cyklokoridor L75, je možné čerpat dotace na projektovou přípravu, výkupy pozemků a samotnou realizaci cyklostezek, a to v rámci dotačního programu „Rozvoj a budování cyklostezek a cyklotras v Královéhradeckém kraji“.

I přes kopcovitý terén je území Vamberka a jeho okolí vhodné pro cykloturistiku. Pro tyto účely využít lze využít silnic a zpevněných cest s minimální intenzitou automobilové dopravy i zpevněných lesních cest. Katastr města protíná pouze jedna, za to významná značená cyklotrasa. Jedná se o nadregionální

cyklotrasu č. 146 Orlické Záhoří – Týniště nad Orlicí s celkovou délkou 56,5 km. Cyklotrasa kopíruje řeku Zdobnici a v Záměli se napojuje na cyklostezku podél Divoké Orlice, po které se lze bezpečně dostat do Doudleb nad Orlicí, Kostelce nad Orlicí, Častolovic, Týniště nad Orlicí až do Třeběchovic pod Orebem. Rekreační potenciál mají lesní stezky v komplexu lesa mezi Vamberkem a Liticí nad Orlicí v Pardubickém kraji, kde se nachází známý hrad. Systém sdílených kol (bikesharing) zde není v současné době provozován.

Obrázek 7 Cyklotrasy na katastru města Vamberk (stav k 15. 7. 2025)

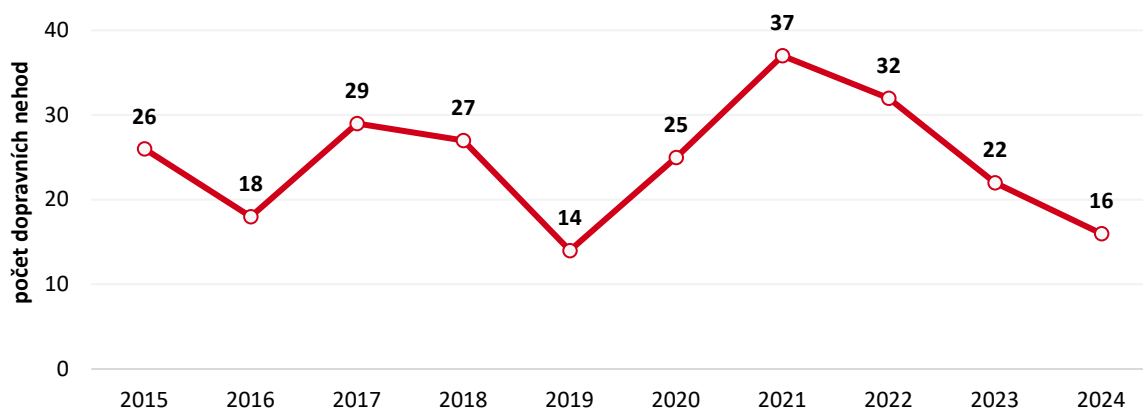
Zdroj: Cykloserver.cz (2025)

Pěší doprava se uplatňuje především na místních a účelových komunikacích. Problematická je absence přechodů a bezbariérovosti chodníků. Dostupnost obchodního centra, např. pro osoby s kočárky, snižuje nedostatečná šířka chodníku na ulici Janáčkova vedoucího k obchodnímu centru.

8.5. Nehodovost

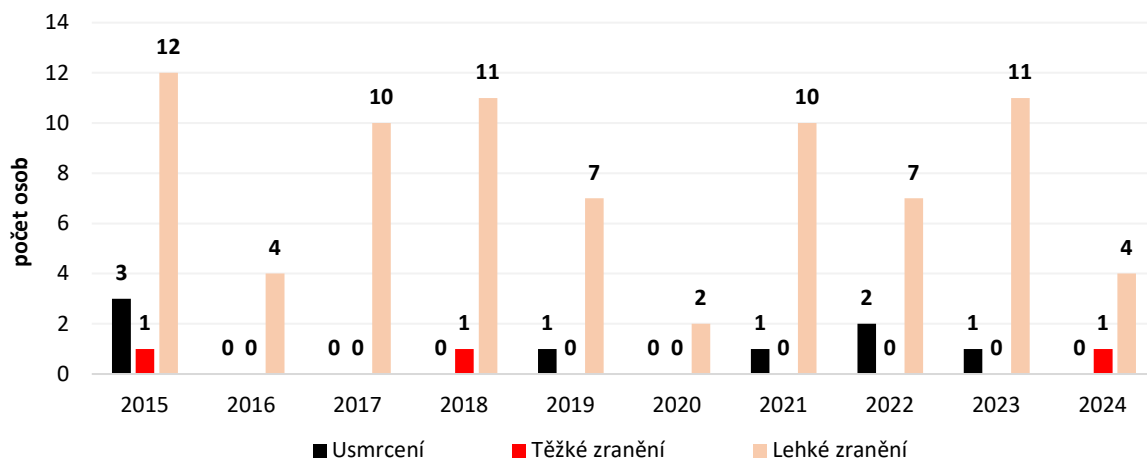
Vlivem zvyšující se intenzity dopravy zároveň roste i počet dopravních nehod. V letech 2015–2024 (1.1. – 31.12.) došlo na území města Vamberk dle Policie ČR k celkem 246 nehodám. Za posledních 5 let došlo k téměř 16% nárůstu počtu nehod oproti předchozímu 5letému období. Oproti tomu se počet nehod s následky na zdraví (v letech 2015–2024 celkem 63) za posledních 5 let snížil o 25 %, nicméně je důležité zdůraznit, že počet smrtelných dopravních nehod ani počet usmrcených osob se za posledních 5 let nezměnil. Většina tragických nehod se odehrála na silnici I/11, zejména pak v lesním úseku od osady Sebranice směrem na Žamberk. Významným kolizním místem je centrum města kolem Husova náměstí a také Janáčkova ulice, která je výpadovkou ve směru na Rychnov nad Kněžnou. V letech 2015–2024 převládaly ve městě druhy nehod, při kterých došlo ke srážce s pevnou překážkou (celkem 81 nehod, 33 % z celkového počtu) s jedoucím neokolejovým vozidlem (55), tedy i s cyklistou, srážce s lesní zvěří (45), či srážce s odstaveným vozidlem (31). Rovněž došlo k 5 srážkám s chodcem, které se obešly bez obětí (5 lehce zraněných). Příčinou všech smrtelných nehod byla nepřiměřená rychlost vozidla.

Graf 37 Vývoj počtu dopravních nehod na území města Vamberk v letech 2015–2024

Zdroj: Policie ČR (2025)

Graf 38 Vývoj počtu osob zraněných nebo usmrcených během dopravních nehod na území města Vamberk v letech 2015–2024

Zdroj: Policie ČR (2025)

9. Technická infrastruktura

Celé území města i místních částí je zásobováno vodou ze skupinového vodovodu Vamberk, který je ve vlastnictví města a provozuje jej Vamberecká voda s.r.o. Slouží k zásobování Vamberka, Merklovic, Pekla nad Zdobnicí a obce Roveň. Voda pro Vamberk je odebírána z hlavního vodního zdroje Vamberk Luka. Jedná se o vrt s vydatností 24 l/s, s označením V-3, který byl proveden v roce 1961 a jeho hloubka je téměř 200 m. Pro posílení vodovodní sítě lze v případě potřeby zapojit do skupinového vodovodu stávající nevyužívané vodní zdroje – vrt Park (5 l/s) a vrt Vamberecké maso a uzeniny (11 l/s). Celkový počet zásobovaných obyvatel napojených na skupinový vodovod představuje skoro 99 %. Zbytek je napojen na vlastní zdroje pitné vody (domovní studny). Stávající systém zásobování pitnou vodou je vyhovující a dostačující i pro navržený rozvoj území. Problémem jsou zejména ztráty v potrubí, které svědčí o špatném stavu potrubí.

58

na stávající kanalizační systém Vamberku v délce 1,5 km DN 250 a 140 nových přípojek, s následnou likvidací na ČOV Vamberk.

9.2. Zásobování teplem, plynem a elektrickou energií

Většina území města je plynofikována. Město je zásobováno plynem z VTL plynovodu pomocí regulační stanice VTL/STL Bačinka a městskou STL sítí. Stávající systém zásobování plynem je doplněn návrhem několika středotlakých plynovodů ve městě a plynofikací Pekla nad Zdobnicí (napojení na plynovod Dlouhá ves – Roveň). Je navrženo přeložení nadzemního vedení průmyslového kolektoru v úseku od ulice Jánova až k ulici Förstrova (park Zářeč), kde dojde k napojení na stávající podzemní vedení kolektoru. Nadzemní vedení, které dvakrát přechází řeku, bude z levého břehu přeloženo pod zem na Smetanově nábřeží na pravém břehu řeky.

Město má vlastní systém centrálního zásobování teplem (CZT). Teplo do části domácností dodává městská společnost VAMBEKON, s.r.o. Z pěti plynových kotelen po městě zásobuje teplem přibližně 440 domácností a dále objekty městského úřadu, škol, pečovatelské služby či hasičské zbrojnice. Nefunkční kotelny v prostoru areálu bývalé Masny a na sídlišti Jiráskova jsou navrženy ke zrušení. V současnosti jsou navrhovány dvě stavby systému CZT, a to prodloužení teplovodního vedení z ulice Jůnova do navržené zastavitelné plochy Bbd1 – Cihelna a prodloužení teplovodního vedení z ulice Dvorce k navržené ploše přestavby v prostoru bývalé Masny a k budově městského úřadu. K vytápění obytné zástavby je využíván zejména zemní plyn. Vytápění plynem je upřednostňováno i u nově navrhovaných ploch. Vytápění v části Peklo obstarávají lokální topeniště. Je třeba využívat i jiných druhů ekologicky šetrnějšího paliva jako je např. dřevo, dřevní odpad, biomasa, sluneční energie apod. Je nutné omezit používání fosilních paliv (uhlí), které při spalování znečišťují přízemní vrstvu atmosféry. Souběžně s uvedenými druhy energie pro vytápění je vhodné, na příklad pro předeřev teplé vody užitkové, využívat i energii sluneční získávanou pomocí velkoplošných slunečních kolektorů. V budoucnosti bude potřeba dosahovat vyšších energetických úspor u stávajících i nových budov. Tato oblast je rovněž podporována z evropských fondů.

FVE ČOV Vamberk – Projekt řeší instalaci fotovoltaického systému (FVE) o jmenovitém výkonu 36,0 kWp jako technického vybavení dotčených, stávajících stavebních objektů. Jedná se o fotovoltaický systém, kde fotovoltaická el. energie je primárně spotřebována v daném objektu či areálu.

Provozovatelem elektrické sítě na území města je ČEZ a.s. Zásobování je realizováno převážně prostřednictvím společnosti ČEZ Distribuce, a. s. Město a jeho místní části jsou napájeny elektrickou energií z napájecího kmenového vedení č. 361 Rychnov nad Kněžnou – Pastviny o napětí 35 kV. Z a JZ okrajem katastru města prochází 400 kV vedení velmi vysokého napětí společnosti ČEPS, a.s. Dle územního plánu se výraznější zásahy do distribuční soustavy elektrické energie neplánují. Výhledově se předpokládá realizace dalšího napájecího bodu v řešeném území, a to formou přístavby ke stávající rozvodně ESAB R110/35kV. Konceptně jsou navrženy nové transformační stanice vybraných zastavitelných ploch a ploch přestavby, umístění a kapacita jednotlivých transformačních stanic budou stanoveny podrobnější projektovou dokumentací, případně územní studií. Na celém katastru města existují stovky světelných míst veřejného osvětlení. V budoucnosti bude potřeba staré, neefektivní a neúsporné sodíkové výbojky v lampách pouličního osvětlení nahradit úspornějším LED osvětlením. Jeden z takových projektů financovaný z Národního plánu obnovy byl realizován v roce 2024, díky kterému bylo nainstalováno 326 kusů nových svítidel.

9.3. Telekomunikace

Dle Českého telekomunikačního úřadu a dat společností O₂ Czech Republic, T-Mobile a Vodafone je pokrytí mobilním signálem na katastru města dostatečné. Výše jmenované společnosti poskytují také

připojení k vysokorychlostnímu mobilnímu internetu, které je ve městě plně dostupné (včetně připojení uvnitř budov). Síla a stabilita signálu se může lišit v návaznosti na tvar reliéfu a další přírodní podmínky. Problematické pokrytí signálem je např. v údolí Zdobnice u Pekla. Dle aplikace VPortal Českého telekomunikačního úřadu provozovalo v roce 2024 pevné internetové připojení na území Vamberka celkem 14 poskytovatelů. Z osmi základních sídelních jednotek (ZSJ) města je největší rychlost internetu poskytována v jeho centrální části v ZSJ Vamberk, kde připojení k sítím s velmi vysokou kapacitou s rychlostí nad 1 Gbit/s nabízí tři poskytovatelé (CETIN, David Válka, T-Mobile), nejnižší pak ZSJ Libštejn a Pekelec, kde neexistuje připojení k sítím s rychlostí nad 100 Mbit/s. Kvalitní a dostatečné pokrytí vysokorychlostním internetem je klíčovým předpokladem pro ekonomický růst a další rozvoj města.

Tabulka 10 Dostupnost pevného připojení k internetu v základních sídelních jednotkách města Vamberk k 31. 12. 2024

Základní sídelní jednotka	Rychlost stahování (Mbit/s)	Počet poskytovatelů	Dostupnost sítí s velmi vysokou kapacitou (VHCN)
Vamberk	1000 a více	14	ano
Merklovice	100–300	7	ne
Peklo	100–300	6	ne
Popluží	100–300	6	ne
Hradisko	100–300	6	ne
Zákopanka	100–300	4	ne
Libštejn	30–100	5	ne
Pekelec	30–100	2	ne

Zdroj: Český telekomunikační úřad (2025)

ČÁST B – ANALÝZA DIGITÁLNÍ IDENTITY

Manažerské shrnutí

Z dat o digitální identitě města **Vamberk** vyplývá následující přehled:

- **Počet sledovaných dotazů:** 125
- **Celkový počet vyhledávání:** 16 628 měsíčně (Google + Sklik)
- **Průměrný počet vyhledávání na dotaz:** 133
- **Medián vyhledávání:** 45
- **Nejhledanější dotaz:** „Vamberk“ (4 048 vyhledávání)
- **Maximální hodnota vyhledávání:** 4 048

Stručné hodnocení

Digitální identita města je tvořena především obecnými dotazy na samotný název „Vamberk“, následně pak kombinacemi s konkrétními institucemi či službami. Celkový objem vyhledávání ukazuje, že město je na internetu poměrně často zmiňované, avšak s velkými rozdíly mezi jednotlivými tématy.

- **Digitální identita města** je založena především na samotném názvu „Vamberk“ (76 % všech vyhledávání).
- **Podnikatelské subjekty a komerční služby** tvoří druhou nejvýznamnější část online zájmu (15 %), což ukazuje na aktivní ekonomické prostředí.
- Oblasti jako **kultura, sport a instituce** mají zatím slabší digitální stopu, přestože mohou být významné pro image města offline.
- **Turistický potenciál** města je v online prostoru málo viditelný – jen jednotky dotazů míří tímto směrem.

Úvod

Digitální identita města představuje způsob, jakým je Vamberk vnímán a vyhledáván v online prostředí. Z přehledu 125 sledovaných dotazů s celkovým počtem přibližně **16 600 měsíčních vyhledávání** (Google + Sklik) vyplývá, že internetové povědomí o městě je poměrně silné, ale **nerovnoměrně rozložené mezi jednotlivé tematické oblasti**. Převládají obecné dotazy, zatímco specifické oblasti života města (kultura, služby, instituce) jsou v digitálním prostoru zastoupeny jen okrajově.

Kategorie	Počet dotazů	Celkový počet vyhledávání	Podíl
Obecné dotazy k městu	86	12 566	76 %
Podnikání a služby	18	2 531	15 %
Stravování a ubytování	9	850	5 %
Instituce a veřejné služby	6	303	2 %
Kultura a cestovní ruch	2	200	1 %
Sport a volný čas	1	17	0 %
Ostatní	3	161	1 %

Tematické okruhy

Obecné dotazy k městu

Největší část online vyhledávání (cca **76 % všech dotazů**) tvoří obecné zmínky obsahující pouze název „Vamberk“ nebo jeho variace. Tyto dotazy představují přibližně **12 500 vyhledávání měsíčně**, přičemž nejhledanější klíčové slovo „vamberk“ má samo o sobě více než **4 000 dotazů**.

Tento vysoký počet vyhledávání lze interpretovat jako **základní zájem o město** – uživatelé vyhledávají obecné informace, lokalizaci, aktuality, případně si ověřují adresy a fotografie. Takto silná dominance obecného klíče ukazuje, že Vamberk je v digitálním prostředí relativně známým pojmem, především v regionálním kontextu.

Z pohledu strategické komunikace to znamená, že **městské webové stránky, oficiální profily a online prezentace** mají významný potenciál oslovit návštěvníky, kteří město aktivně vyhledávají. Optimalizace těchto kanálů (SEO, strukturovaná data, lokální zápisy Google Maps) by mohla výrazně zvýšit kvalitu a dosah informací.

Podnikání a soukromý sektor

Druhou nejsilnější složkou digitální identity města je oblast **podnikání a služeb** – zahrnuje 18 klíčových slov s celkovým objemem přibližně **2 500 vyhledávání měsíčně**. Nejčastěji jde o dotazy spojené s lokálními firmami (např. *ESAB Vamberk, Ekopart Vamberk, Drátovny Vamberk, E pletiva Vamberk*). Tyto výrazy ukazují, že **průmyslový a výrobní charakter města** je v online prostředí dobře rozpoznatelný.

Z hlediska ekonomické identity se tak Vamberk prezentuje zejména jako **průmyslové a technicky orientované město**, kde působí několik známých firem. Pro strategickou komunikaci to může být výhoda, pokud se město profiluje jako stabilní průmyslové centrum regionu s dobrými pracovními příležitostmi. Na druhou stranu tato silná asociace může oslabovat vnímání města jako atraktivního místa pro život, kulturu či cestovní ruch.

Stravování, ubytování a turismus

Dotazy související se stravováním, gastronomií a ubytováním tvoří asi **5 % všech vyhledávání** (cca 850 měsíčně). Lidé hledají především „restaurace Vamberk“, „penzion Vamberk“ nebo „ubytování Vamberk“.

Tento objem je relativně nízký, což naznačuje, že **Vamberk zatím není výrazným turistickým cílem**. Na internetu chybí silná identita spojená s turistickými atrakcemi, kulturními akcemi nebo gastronomickými zážitky. Město by tak mohlo posílit komunikaci v oblasti cestovního ruchu – především v souvislosti s krajinnými lokalitami, muzeem krajky, tradicí řemesel nebo napojením na Orlické hory.

Institute a veřejné služby

Dotazy typu „základní škola Vamberk“, „bakaláři Vamberk“, „městský úřad Vamberk“ nebo „pečovatelská služba Vamberk“ představují zhruba **2 % všech vyhledávání** (cca 300 měsíčně).

Tyto výsledky ukazují, že veřejné instituce ve Vamberku jsou **v online prostředí méně viditelné**, případně uživatelé informace vyhledávají přímo prostřednictvím interních webů či sociálních sítí. Z hlediska komunikace města by bylo vhodné zlepšit **propojení oficiálních webů institucí**, sjednotit jejich prezentaci a posílit viditelnost na vyhledávačích (např. Google Business Profiles, optimalizované názvy stránek).

Kultura, sport a volný čas

Kultura a cestovní ruch tvoří jen **1 % dotazů** (cca 200 vyhledávání), sport a volnočasové aktivity pak méně než 1 %. Vyhledávání se objevují sporadicky, např. „akce Vamberk“ nebo „Baník Vamberk“.

Tento výsledek potvrzuje, že **digitální viditelnost volnočasového života je velmi nízká**. Přestože město disponuje rozvinutou spolkovou činností, její online stopa je slabá. To vytváří prostor pro systematickou práci s komunikačními kanály – například jednotný kalendář akcí, propagaci sportovních klubů a spolků, nebo propojení s regionálními weby cestovního ruchu.

Ostatní dotazy

Kategorie „ostatní“ zahrnuje několik málo dotazů bez jasného tematického zaměření (např. jednotlivé produkty nebo náhodné kombinace klíčových slov). Tyto dotazy představují pouze **1 % celkového objemu** a nemají výrazný vliv na celkový obraz města.

Shrnutí a doporučení

Digitální identita města Vamberk je momentálně postavena především na **obecném povědomí o názvu města a průmyslových firmách**. Ostatní oblasti (instituce, kultura, sport, cestovní ruch) jsou ve vyhledávacích zastoupeny jen minimálně.

To naznačuje potřebu:

- **rozšířit a sjednotit digitální prezentaci města a jeho organizací,**
- **posílit online propagaci kulturních a turistických aktivit,**
- **využít potenciál lokálních podniků** k budování pozitivní image města jako místa, kde se dobře žije i pracuje,
- **a systematicky pracovat s optimalizací obsahu (SEO)**, aby město obsazovalo první pozice při vyhledávání konkrétních služeb nebo akcí.

Hlavní zjištění

Pozitiva:

- Vysoká celková viditelnost názvu „Vamberk“ v online prostředí.
- Silná digitální identita průmyslového města (ESAB, Drátovny, Ekopart).
- Stabilní základ pro rozvoj marketingové komunikace města.

Negativa:

- Nízká online viditelnost kulturních, sportovních a turistických aktivit.
- Slabé zastoupení veřejných institucí v digitálním prostoru.
- Nevyužitý potenciál gastronomických a ubytovacích služeb.
- Digitální obraz města působí jednostranně – technicko-průmyslově.

ČÁST C – PRŮZKUM POTŘEB A SPOKOJENOSTI OBYVATEL, POCITOVÉ MAPY

Úvod

Dotazníkové šetření ve městě Vamberk bylo součástí komplexního vypracování strategického plánu. Skládalo se z 8 tematických částí a jedné části identifikační či demografické.

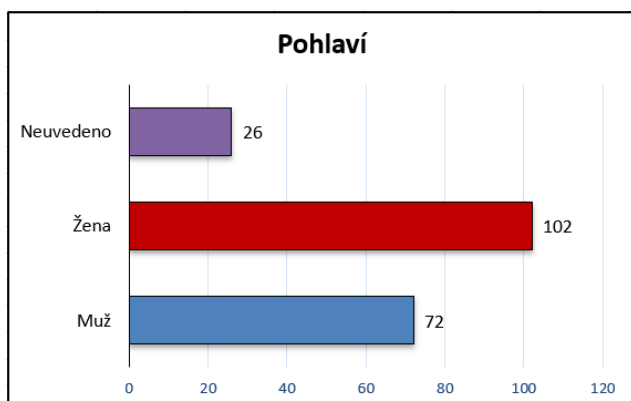
Dotazníkové šetření proběhlo od září do října roku 2025 a to jak online, tak tištěnou formou. Výběr respondentů byl náhodný, aby se předešlo zkreslení. Z dotazníkového šetření se navrátilo 200 vyplněných dotazníků.

V následující části jsou popsány základní výstupy a jejich interpretace. Některé výsledky budou srovnávány s anketou z roku 2014, které z velké části mapovali podobné tematické okruhy jako současný průzkum. Této ankety se zúčastnilo 904 respondentů. Počet současného průzkumu je tedy výrazně nižší a je třeba tento rozdíl reflektovat. Mezi důvody pro tento rozdíl nemůže být délka formuláře, jelikož aktuální verze byla spíše kratší než původní anketa, což by mělo naopak vést k vyšší návratnosti. Pravděpodobným důvodem je změna situace ve městě, respektive celkové zlepšení nálady obyvatel, jelikož v roce 2014 vnímali občané Vamberka řadu problémů, ke kterým se chtěli vyjádřit.

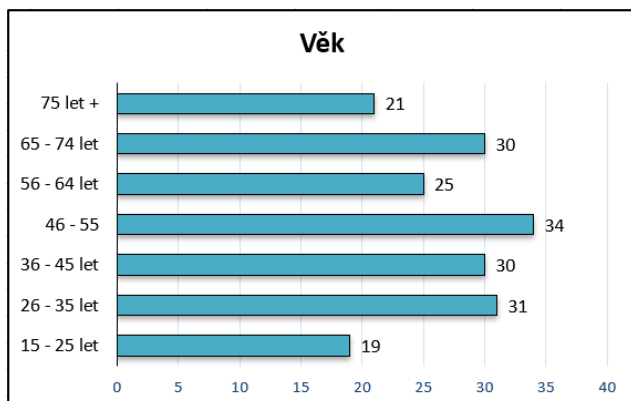
Přehled identifikačních a demografických údajů (čísla jsou uvedena v absolutních hodnotách) začíná na další straně. Jednotlivé grafy jsou číslovány pro větší přehlednost.

1. Charakteristika respondentů

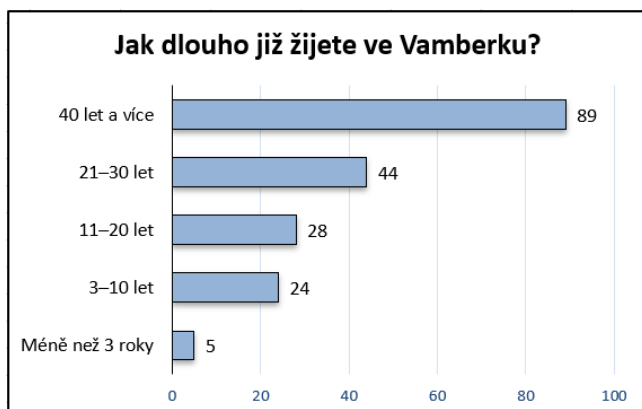
Graf 39 Respondenti dle pohlaví

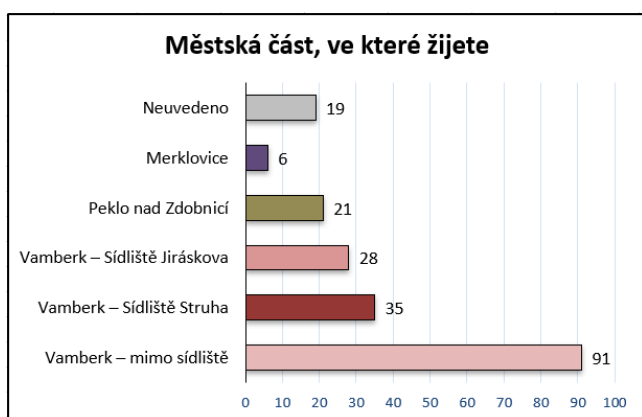
Graf 40 Respondenti dle věku

Graf 41 Respondenti dle toho, jak dlouho žijí ve Vamberku

Graf 42 Respondenti dle městské části, ve které žijí

Oproti anketě z roku 2014, kde byl podíl lidí neuvádějících pohlaví naprosto marginální je to v současném průzkumu více jak 1/8. Je tedy otázka, zda jsou pod neuvedenými skryti více muži či ženy a do jaké míry to může ovlivnit případná podrobnější vyhodnocení vůči jednotlivým pohlavím. Lze nicméně očekávat, že podíl žen je vyšší, jak je obvyklé u běžných sociologických výzkumů, i ve srovnání se zmíněnou anketou, kde je tomu podobně.

Na druhém grafu je patrné relativně rovnoměrné věkové rozvrstvení.

U grafu č. 3 je třeba zmínit nepřesnost, kde chybí jedna kategorie. V praxi to nicméně nemělo velký efekt, počet neuvedených je stejně jako v případě grafu č. 2 deset respondentů a lze se domnívat, že respondenti, kteří by spadali do neuvedené mezikategorie se přerozdělili do kategorií sousedních. Z grafu je zřejmé, že mezi respondenty převládá počet lidí, kteří ve Vamberku žijí už delší dobu.

U posledního grafu 4 je to 19 lidí, kteří se nepřáli uvést místo svého bydliště, nebo možnost vynechali. Nejvíce respondentů žije ve Vamberku, který je rozdělen na 3 segmenty.

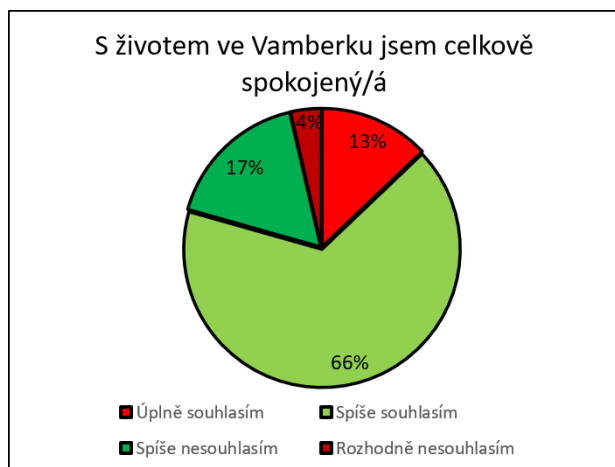
2. Spokojenost se životem ve Vamberku

V první tematické části byl zjišťovaný obecný sentiment obyvatel města a jejich spokojenost v současné době či jejich očekávání.

První položka obsahovala následující výrok: „S životem ve Vamberku jsem celkově spokojený.“ Reagovalo na ni 194 respondentů (6 nevyplnilo). Z výsledků je patrné, že zahrnutí respondenti jsou se

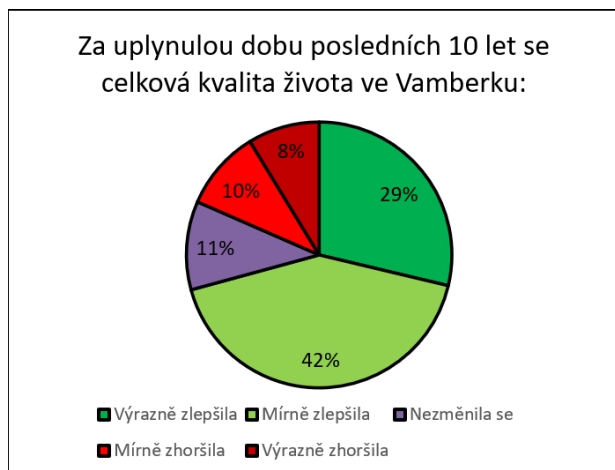
životem ve Vamberku spokojení – spokojeno je dohromady 83 % dotázaných obyvatel (154 respondentů). Poměr je znázorněn na následujícím grafu č. 5.:

Graf 43 Spokojenost s životem ve Vamberku

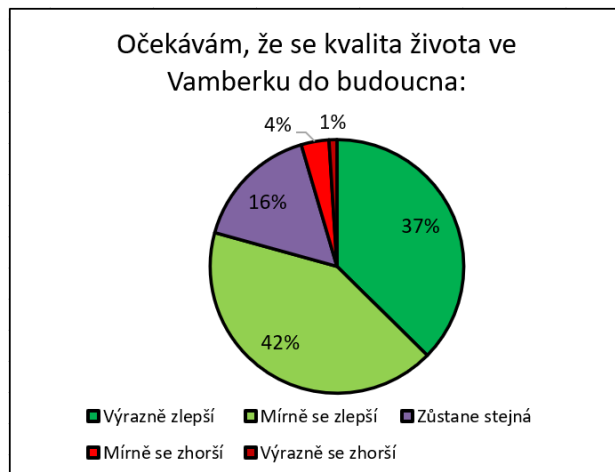

Další 2 položky zjišťovaly názor obyvatel na kvalitu života ve Vamberku v blízké minulosti a ve výhledu do budoucna. Obojí je opět znázorněno na následujících grafech (6 a 7):

Graf 44 Hodnocení změny celkové kvality života ve Vamberku za posledních 10 let

Graf 45 Očekávání celkové kvality života ve Vamberku v budoucnosti

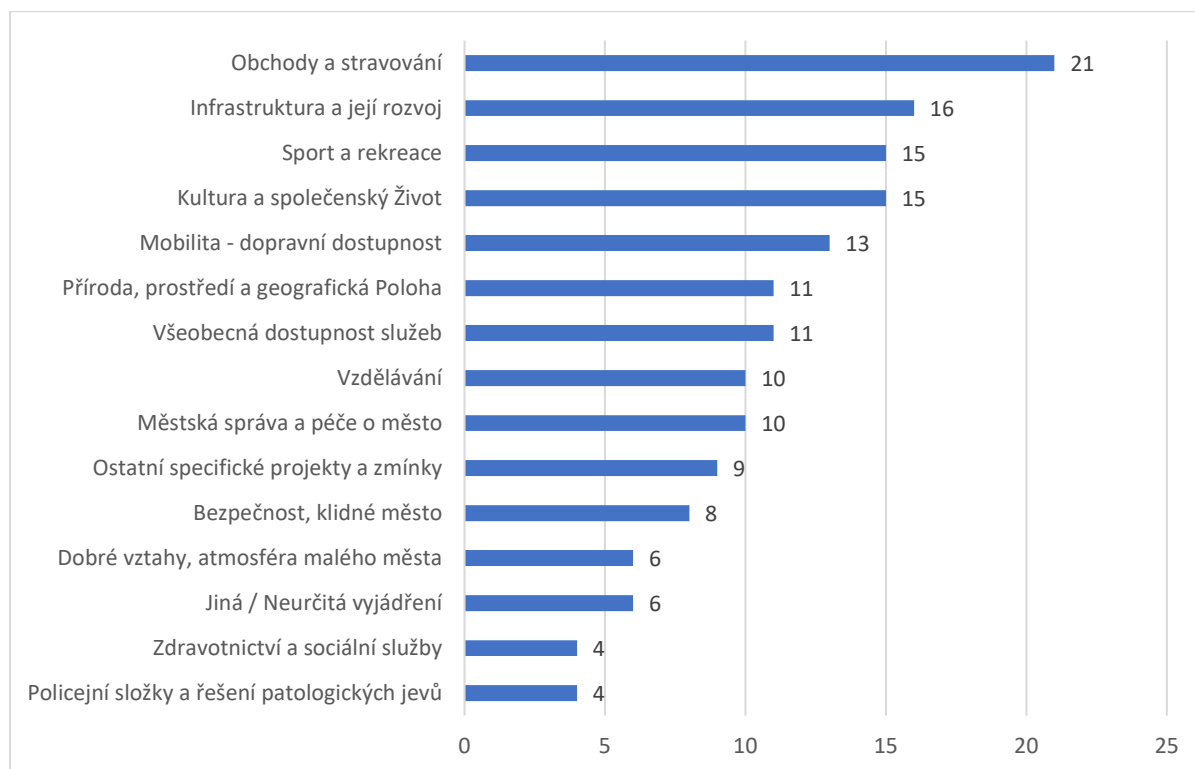

Z obou grafických znázornění je patrné, že mezi respondenty převládá optimismus. Kromě toho je zřejmé, že i ti obyvatelé, kteří byli vůči vývoji v nedávné minulosti skeptičtí - dohromady 18 % z nich se domnívá, že se kvalita života ve městě za posledních 10 let mírně či výrazně zhoršila, tak ve výhledu do budoucna tento součet už tvoří pouze 5 %. Větší podíly respondentů zaznamenávají odpovědi, že situace zůstane stejná a že se výraznělepší.

Přehled spokojenosti byl v anketě z roku 2014 formulován příliš odlišně na to, abychom mohli dělat reliabilní paralely.

Součástí dotazníkového šetření byly rovněž otázky otevřené. Ty byly pro účely tohoto výstupu agregovány do 15 tematických kategorií. V obou případech následujících otevřených otázek bylo velké množství neuvedených odpovědí. V případě první otázky: „Konkretizujte, co vnímáte jako největší výhody (pozitiva, silné stránky) života ve městě“, to bylo 87 respondentů. Největší agregované tematické celky uvádíme na následujícím grafu č. 8. Do těchto tematických celků byly agregovány odpovědi, které se pozitivně týkaly daného tématu, nebo měli blízkou tematickou příbuznost z hlediska tématu a pozitivního sentimentu. Zobrazeny jsou pouze agregáty o četnosti 4 a více.

Graf 46 Hlavní pozitiva života ve Vamberku

Z odpovědí na otázku „Jaké jsou největší klady města Vamberk?“ je patrné, že občané nejvíce oceňují praktickou každodenní vybavenost a komfort života.

Nejsilněji se objevuje téma obchodů a stravování (21 zmínek) – lidé vnímají jako velkou výhodu, že mají „vše po ruce“ a výběr je na malé město nadstandardní (konkrétně zmiňují i řetězce a kavárny). Hned za tím následuje infrastruktura a její rozvoj (16), kde respondenti pozitivně hodnotí opravy, údržbu a investice do veřejného prostoru (chodníky, silnice, cyklostezky, vzhled města). To naznačuje, že viditelné změny ve městě lidé registrují a přisuzují jim vysokou hodnotu.

Výrazně se prosazují i „měkké“ pilíře kvality života: sport a rekreace (15) a kultura a společenský život (15). Vamberk je vnímán jako město s dobrou nabídkou volnočasových aktivit a zázemím pro různé

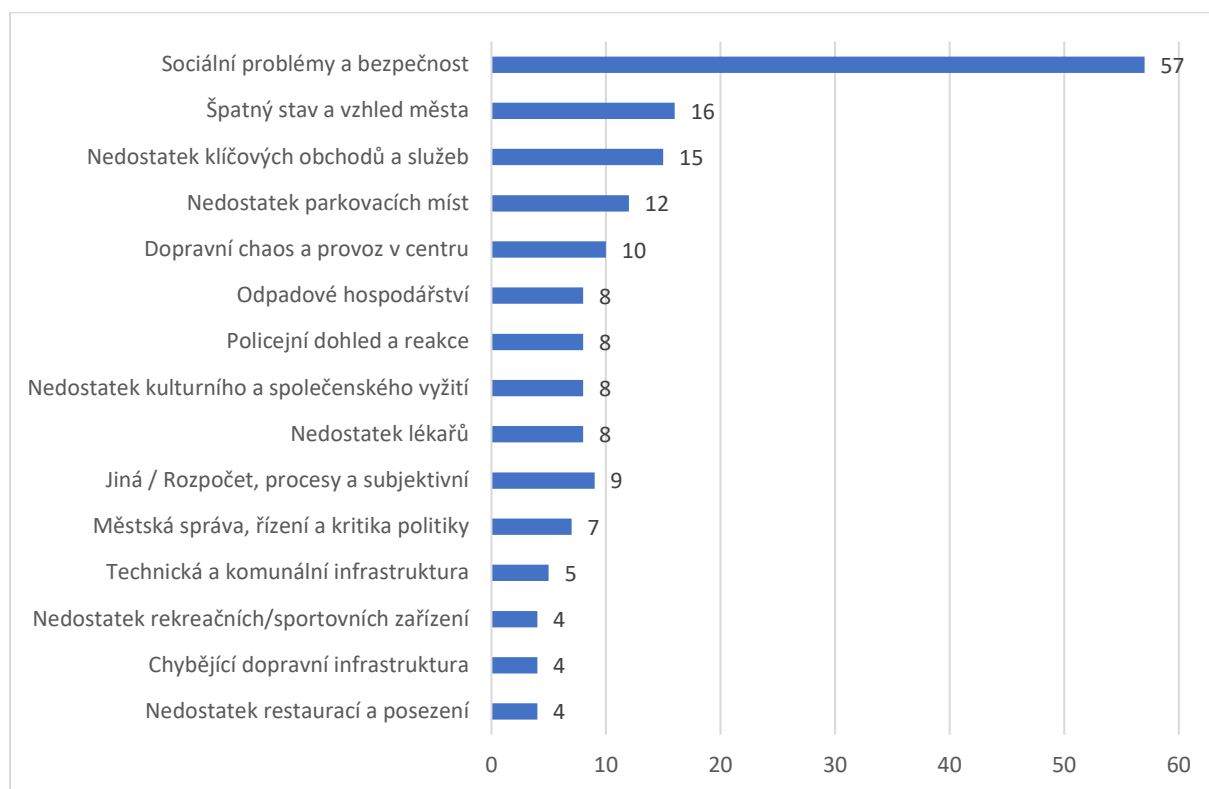
věkové skupiny – od sportovišť a organizací až po tradice a kulturní instituce (včetně motivu krajky). Důležité je, že tyto dvě oblasti jsou v očích občanů téměř stejně silné jako infrastruktura – nejde tedy jen o „beton“, ale i o obsah a komunitní život.

Další významný okruh tvoří mobilita a dopravní dostupnost (13) – lidé zmiňují obslužnost, řešení dopravy a očekávání spojená s obchvatem či odklonem tranzitu. Spolu s tím se objevuje příroda a poloha (11) a také všeobecná dostupnost služeb (11). Celkově to podporuje obraz Vamberka jako města, které těží z kombinace dobré dostupnosti, blízké přírody a kompaktnosti.

Pozitivně je vnímána i oblast vzdělávání (10) a městská správa a péče o město (10) – respondenti oceňují školy, zázemí pro děti i konkrétní služby (např. úklid, komunikaci města, zvelebování). To je důležitý signál důvěry: část obyvatel připisuje kvalitu života i tomu, jak město funguje organizačně.

V menší, ale stále čitelné míře se objevují klady jako bezpečnost a klid (8) a atmosféra malého města (6) – Vamberk je popisován jako klidné místo s nižší kriminalitou a „příjemnými vztahy“. Naopak jen okrajově se v odpovědích objevují zdravotnictví a sociální služby (4) a činnost městské policie (4), což může znamenat buď nižší vnímanou důležitost v kontextu „kladů“, nebo to, že tyto oblasti lidé berou jako standard a nezmiňují je spontánně.

Graf 47 Hlavní negativa života ve Vamberku

Z negativních odpovědí je patrné, že největší slabinou Vamberka je pro část obyvatel pocit zhoršené bezpečnosti a sociální situace ve veřejném prostoru. Kategorie „Sociální problémy a bezpečnost“ (57 zmínek) výrazně dominuje všem ostatním – lidé opakovaně popisují obtěžování problémovými skupinami, obavy z kriminality (zejména večer), nepořádek a výskyt injekčních jehel. Bezpečnostní situace ve městě se však zlepšuje a pravděpodobně v nadcházejících letech občané tuto oblast nebudou vnímat tak negativně.

Druhou nejsilnější oblastí je stav a vzhled města (16). Respondenti často zmiňují zastaralost náměstí a částí města, problematické či nevyužité plochy a objekty (brownfieldy) a obecně pocit, že veřejný

prostor není upravený tak, aby působil příjemně a reprezentativně. Tyto výhrady se navíc přirozeně propojují s prvním tématem: zanedbané prostředí a problematické lokality mohou posilovat pocit nejistoty.

Výrazný je také okruh nedostatku klíčových obchodů a služeb (15) – lidé postrádají konkrétní typy prodejen (elektro, drogerie, železářství, kvalitní oblečení apod.), vadí jim „odsouvání“ nabídky z centra a nutnost jezdit za nákupy do okolních měst. Na to navazuje i nedostatek restaurací a kvalitního posezení (4), kde se objevuje vnímání malé konkurence a slabší nabídky pro běžné i společenské situace („kam pozvat návštěvu“).

Další často zmiňované téma je parkování (12) – zejména konkrétní místa jako Struha, centrum či okolí kostela. Spolu s tím se objevuje dopravní chaos a provoz v centru (10): stísněný prostor, konflikty aut a pěších, rychlá jízda a zatížení centra dopravou. Z toho je patrné, že mobilita není vnímána jen jako „dostupnost“, ale i jako každodenní stresor v konkrétních ulicích a uzlech.

V několika kategoriích se opakovaně (shodně po 8 zmínkách) objevují témata, která sice nejsou na špici, ale tvoří důležité varovné signály:

Odpadové hospodářství (8) – kombinace cen, četnosti svozu a praktických problémů (bioodpad, kontejnery a pořádek).

Policejní dohled a reakce (8) – kritika viditelnosti a dostupnosti Městské policie (např. doba služby do 18:00) i prevence (kamery). To přímo souvisí s dominantním tématem bezpečnosti: část obyvatel necítí dostatečnou reakci systému.

Kulturní a společenské vyžití (8) – pocit slabé nabídky, zastaralé zázemí (Sokolovna), chybějící „tah“ akcí a večerní program.

Nedostatek lékařů (8) – zejména pediatr a praktický lékař, obava z dostupnosti péče.

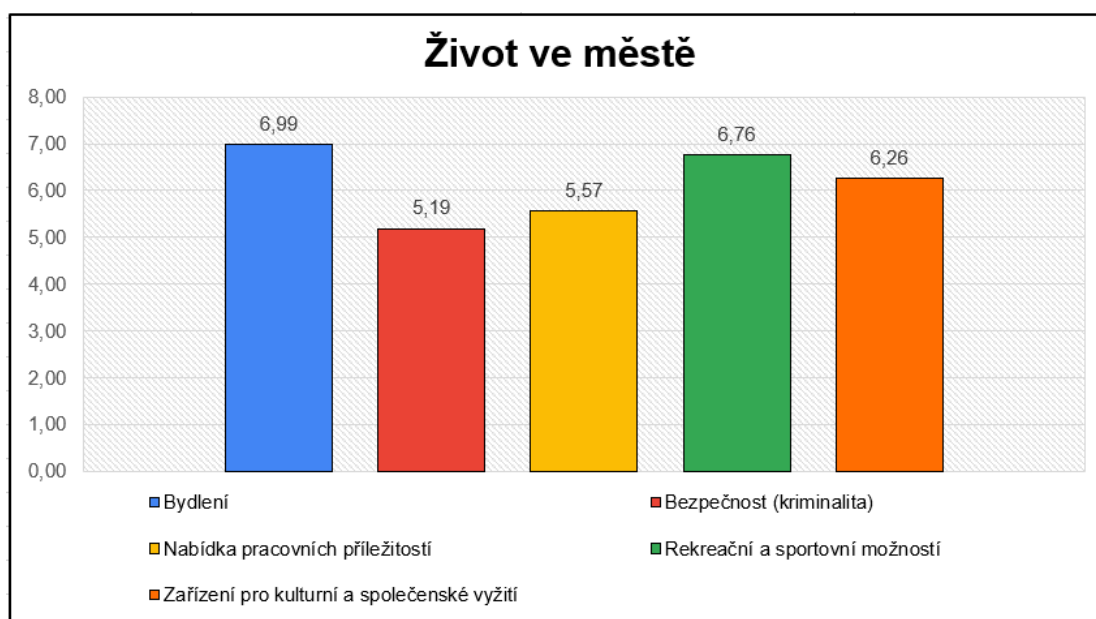
Mezi dalšími negativy se objevuje kritika městské správy a řízení (7) a také „smíšená“ kategorie rozpočet/procesy/subjektivní (9), kde lidé míchají ekonomické dopady (daň z nemovitostí, náklady) s nespokojeností nad tempem realizace a prioritami investic. V menší míře se zmiňuje technická a komunální infrastruktura (5) (vozovky, kanalizace, komunikace) a okrajově chybějící sportoviště (4) či cykloinfrastruktura (4).

3. Život ve městě

Následuje komentář k bateriím otázek a položek, které jsou pro přehlednost ukazovány společně. To umožňuje i jejich vzájemné srovnání. I respondenti uváděli jejich hodnocení jedno po druhém v navazujícím pořadí.

V následující položce byli respondenti vyzváni, aby ohodnotili na škále 1 až 10 (kde 1 = nejhorší, 10 = nejlepší) kvalitu služeb a občanské vybavenosti ve jejich okolí. Tato hodnocení jsou pro větší přehlednost napříč souborem zprůměrována, takže můžeme vyčíst průměrné ohodnocení jednotlivých aspektů.

Graf 48 Hodnocení jednotlivých složek v oblasti život ve městě (hodnocení 1-10, 10 nejlepší)

Vidíme, že hodnocením téměř 7/10 označují respondenti bydlení ve Vamberku (respektive v okolí jednotlivých respondentů). Vysokého relativního hodnocení (6,76/10) dostávají také rekreační a sportovní možnosti ve Vamberku a jeho okolí. Naopak bezpečnost se dotýká velmi průměrných hodnot. Při dodatečném testování, zda ženy průměrně neudávali nižší hodnoty můžeme uvést, že nikoli - mezi pohlavími v otázce bezpečnosti nejsou prakticky žádné rozdíly.

Ke kvalitě života ve Vamberku bylo možné doplnit i slovní komentář, učinilo tak 30 respondentů. Z otevřených komentářů vyplývá smíšený obraz: část respondentů oceňuje, že se ve městě „dá žít dobře“ a aktivní člověk si najde sport i některé akce, zároveň ale výrazně vystupují opakující se frustrace – zejména v oblasti bezpečnosti, kvality veřejného prostoru a fungování kulturní infrastruktury.

Nejsilnější a nejemocionálnější linka je pocit zhoršující se bezpečnosti a problémových jevů ve veřejném prostoru. Lidé popisují obavy z pohybu po městě hlavně večer (podzim/zima), zmiňují přítomnost osob pod vlivem alkoholu či drog, nepořádek a pocit, že dohled je slabý nebo „neviditelný“. Část komentářů vyznívá jako výzva k důslednějšímu řešení a prevenci (viditelnost hlídek, režimová opatření, kamery, komunikace tématu).

Druhé dominantní téma tvoří kultura a Sokolovna. I když někteří hodnotí nabídku akcí celkově pozitivně, velmi často se opakuje kritika Sokolovny jako zastaralého, málo využívaného a špatně spravovaného zařízení (nedostatečné zázemí, slabá programová nabídka, chybějící moderní informace a prodej vstupenek, nízká „atraktivita“ programu). V komentářích je patrná poptávka po širším a aktuálnějším kulturním obsahu (koncerty, festivaly, kino, bowling, bazén, program pro mládež) a po lepším marketingu a organizaci.

Třetí výrazná oblast je mobilita a infrastruktura v každodenních detailech – lidé poukazují na chybějící či nebezpečné cyklopropojení (zejména směr Doudleby), nedostatky chodníků, problematická místa v centru a nepříjemný dojem z některých dopravních úprav. Opakuje se také motiv „udělá se to slavnostně, ale následná údržba chybí“ – tedy nespokojenost s dlouhodobou péčí o již vybudované prvky (hřiště, workouty, veřejná zeleň).

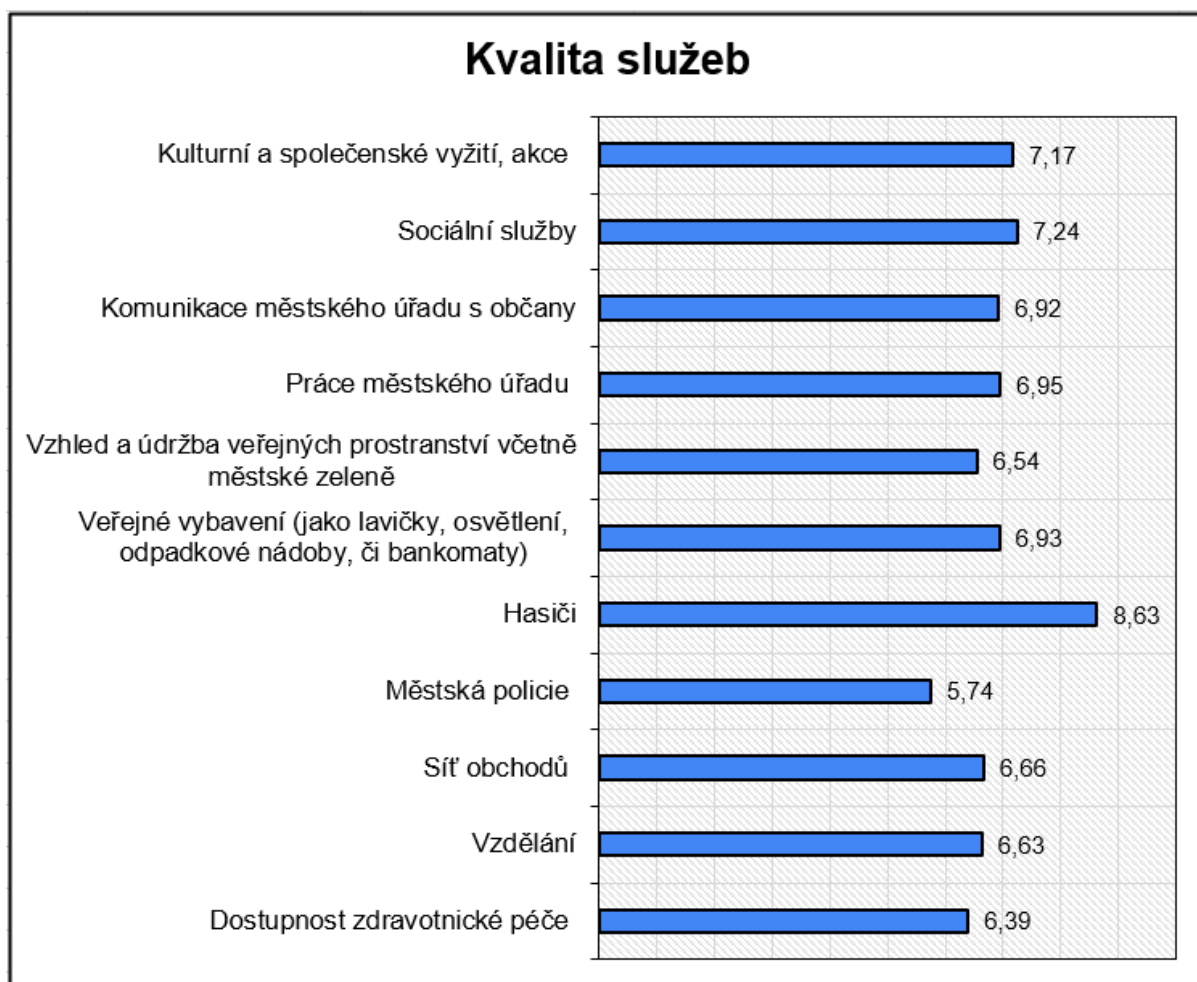
Dále se objevují komentáře k pracovním příležitostem: část lidí je nehodnotí (nepracují ve městě), jiní přímo uvádějí, že práce ve Vamberku není nebo že nabídka je typicky směnná a pro mladé málo

atraktivní – což může souviset s odlivem za prací do okolí. V menší míře se zmiňuje nedostatek kvalitního posezení v centru a potřeba klidnějších míst (park, prostor pro kočárek/knižku). U bydlení jsou komentáře různorodé – někdo se cítí doma dobře, jiný by uvítal rozšíření nabídky.

4. Kvalita služeb

Následující tabulka mapuje průměrná hodnocení kvality jednotlivých služeb. Princip této baterie položek byl obdobný jako v předchozím případě kvality života v obci. Respondenti měli ohodnotit na škále 1 až 10 (kde 1 = nejhorší, 10 = nejlepší) kvalitu služeb a občanské vybavenosti ve jejich okolí. V relativním srovnání jsou mezi respondenty jednoznačnými výherci hasiči, jejichž služba obdržela průměrné hodnocení 8,63/10. Nejnížší hodnocení obdržela městská policie. Zde se nabízí interpretace možné souvislosti s relativně nižším hodnocením bezpečnosti. První položka: kulturní a společenské vyžití, akce v tomto případě dostala vyšší průměrné hodnocení (7,17/10) než v obdobná položka v baterii „Život ve městě“, kde zařízení pro kulturní a společenské využití sklidilo hodnocení 6,26/10).

Graf 49 Hodnocení kvality služeb ve městě Vamberk (hodnocení 1-10, 10 nejlepší)

K této otázce byl připojen také volný komentář, který vyplnilo celkem 44 respondentů. Z komentářů k hodnocení kvality služeb vyplývá, že lidé vnímají služby ve městě nerovnoměrně: některé fungují dobře (často je oceňována práce technických služeb), ale opakovaně se vracejí silné výhrady k bezpečnosti, veřejnému prostoru, fungování úřadů a dostupnosti některých služeb.

Nejvýraznějším tématem je pocit zhoršené bezpečnosti a nespokojenost s fungováním Městské policie – lidé zmiňují problémové skupiny ve veřejném prostoru, obavy zejména večer, nepořádek a dojem, že MP je málo viditelná, reaguje nedůsledně a má krátkou pracovní dobu. Často zaznívá požadavek na delší dohled (večery/noci), důslednější řešení rizikových míst a lepší informování.

Velká část připomínek se týká každodenních „drobností“, které ale výrazně ovlivňují komfort: chybějící lavičky (na náměstí, u zastávek, na trasách mezi částmi města), nedostatečné veřejné osvětlení, více odpadkových košů a sáčků na psí exkrementy, pořádek kolem kontejnerů a úklid v příkopech. Objevuje se i kritika, že město některé věci vybuduje, ale následně se o ně málo stará (údržba, opravy, zeleň).

V oblasti vybavenosti se objevují jak pozitivní poznámky (zlepšení sítě obchodů), tak časté stížnosti na chybějící konkrétní služby a úbytek života v centru. Lidé postrádají zejména železářství/hobby, elektro, optiku, čistírnu, lepší možnosti posezení (kavárna/restaurace) a zmiňují i bankomaty (např. chybějící ČSOB nebo možnost vkladu). Zaznívá také potřeba podpory menších obchodů v centru.

Kultura a komunitní služby jsou hodnoceny rozporuplně: někteří oceňují nabídku akcí, ale často se objevuje nespokojenost s tím, že program není dost pestrý nebo přístupný, chybí více akcí pro děti a rodiny a opakovaně se kritizuje Sokolovna (zastaralé zázemí, slabší program, informovanost a prodej vstupenek).

U městského úřadu se výrazně vyčleňuje stavební agenda – lidé popisují zdoluhavost, komplikace a nepříjemnou zkušenost, zatímco jiné odbory jsou někdy hodnoceny jako v pořádku. V zdravotnictví se opakují obavy z chybějících kapacit (zejména dětský lékař, praktický lékař, zubní péče na pojišťovnu). Objevují se i konkrétní podněty k bezpečnému pohybu pěších (např. přechod a chodník k obchodnímu centru pro kočárky) a k cyklopropojení.

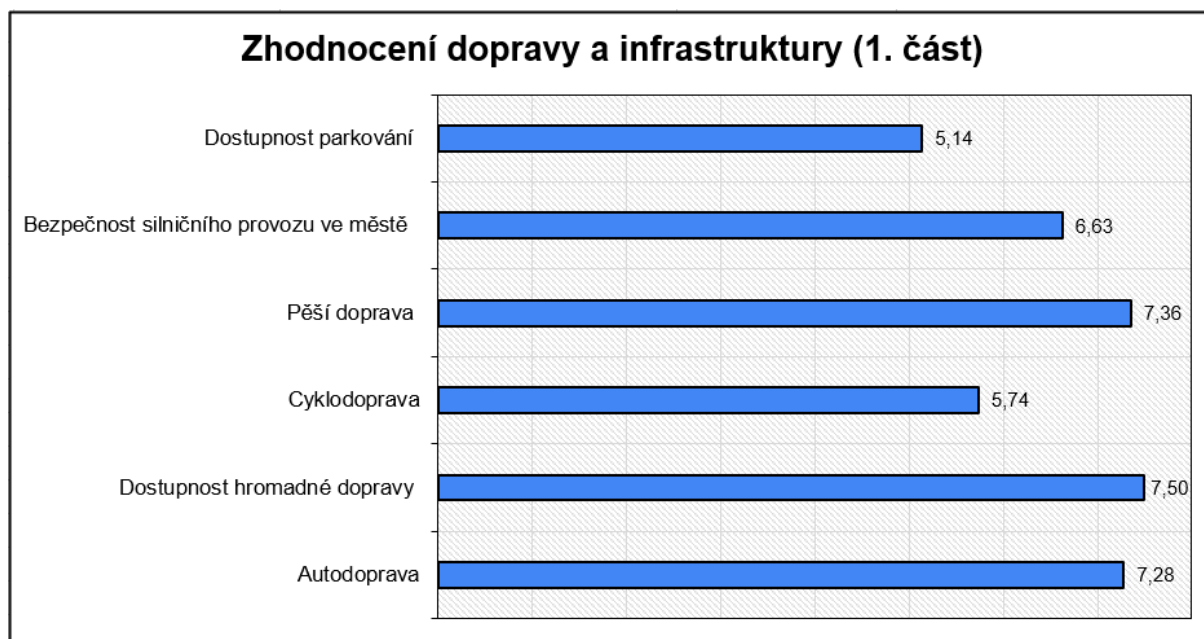
5. Doprava a infrastruktura

Na následujících 2 grafech je hodnocena doprava a infrastruktura, pro větší přehlednost děleno do dvou grafů odděleně. I zde poskytujeme průměrné zhodnocení respondenty, kteří reagovali na otázku: Jak jste celkově spokojen/a s jednotlivými možnostmi dopravy ve Vamberku a jeho okolí? (1 = zcela nespokojen, 10 = zcela spokojen)

V první části je mapována dostupnost parkování, bezpečnost silničního provozu ve městě, pěší doprava, cyklodoprava a dostupnost dopravy hromadné. Nejnižší průměrné ohodnocení dostala dostupnost parkování (5,14/10), která na základě vzorku respondentů klesla ve srovnání s rokem 2014 z průměrné známky 5,8. Naopak dostupnost hromadné dopravy od roku 2014 na základě našeho srovnání v průměrném hodnocení stoupla ze 7,1 na 7,50.

Je nutné nicméně vědět, že v roce 2014 měly podobné škály 11 míst (0 = nejnižší, 10, nejvyšší), proto berme tato meziroční srovnání s určitou rezervou.

Graf 50 Hodnocení spokojenosti s dopravou a infrastrukturou ve Vamberku – část 1

K této otázce byl připojen také volný komentář, který vyplnilo celkem 55 respondentů.

Z odpovědí k dopravě a infrastruktuře je vidět, že se opakují především tři silné okruhy: parkování (hlavně sídliště Struha/Jiráskova), bezpečnost a přehlednost dopravy v centru/náměstí a chybějící infrastruktura pro pěší a cyklisty.

Nejčastěji se zmiňuje kritická situace s parkováním na sídlištích, zejména na Struhách a v oblasti Jiráskovy ulice. Lidé popisují, že večer a o víkendu je parkování „katastrofa“, po návratu ze směn není kde stát, a dlouhodobě odstavená/nepojízdná auta zabírají místa. Část respondentů navrhuje vyznačení a zpřehlednění parkovacích stání, odstranění dlouhodobých odstavení, rozšíření kapacit a lepší organizaci tak, aby auta neblokovala výjezdy, křižovatky nebo místa pro IZS.

Druhé výrazné téma je chaotická a nebezpečná doprava v centru a na náměstí. V komentářích se objevuje vysoká intenzita dopravy přes náměstí, konflikt aut a pěších, špatné návyky řidičů (zastavování „na blikáčky“, nerespektování značení STOP, zákazu odbočení, pravidel obytné zóny), a také kritika slabé vynutitelnosti pravidel. Někteří lidé přímo zmiňují potřebu důslednější kontroly a zásahů (MP/PČR), případně technických opatření – zpomalovací prvky, úpravy křižovatek, radary, lepší dopravní značení. Silně zaznívá i téma bezpečnosti dětí při pohybu z/do školy a v prostoru náměstí.

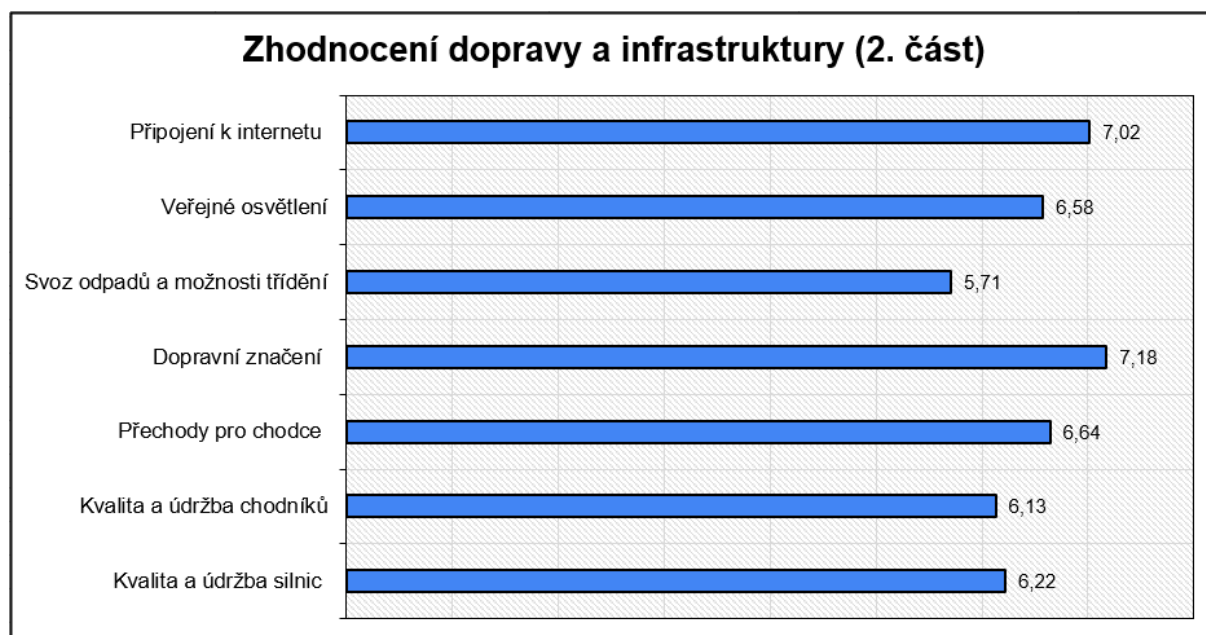
Velká část podnětů míří na pěší infrastrukturu a bezbariérovost. Opakují se stížnosti na chybějící přechody, špatný stav a údržbu chodníků (včetně zimní údržby), vysoké obrubníky a problematické trasy pro kočárky a vozíčkáře. Nejkonkrétnější je opakovaně zmiňovaná trasa z náměstí/od mostu do nového obchodního centra, kde lidé popisují nebezpečný a nekomfortní pohyb pěšky.

Velmi silné a opakované jsou také komentáře k cyklodopravě. Převládá názor, že Vamberk postrádá souvislé a bezpečné cyklotrasy a že ve srovnání s okolními obcemi „zaostává“. Nejčastěji se objevuje požadavek na cyklostezku směrem na Doudleby (navázání na okolní síť), dále směry Kostelec, Záměl a Rychnov. Kromě absence tras lidé kritizují i nebezpečné detaily (cyklopruhy přes kanály, nerovný asfalt, nepřehledná místa).

U hromadné dopravy zaznívají hlavně konkrétní problémy spojů (např. přeplněný ranní spoj školáků do Kostelce, slabé návaznosti směr Doudleby) a místy také požadavky na úpravy zastávek (přeložení či

obnovení zastávky u Sokolovny/Jiráskovy). Objevuje se i motiv, že některé dopravní uzavírky a organizace provozu jsou vnímány jako zbytečně komplikující (dlouhé uzavírky bez adekvátního řešení obsluhy).

Graf 51 *Hodnocení spokojenosti s dopravou a infrastrukturou ve Vamberku – část 2*

U druhé části této baterie otázek se průměry pohybují znovu mezi 6,10 a 7,20. Velmi dobře bylo hodnoceno dopravní značení a připojení k internetu. Existuje je zde nicméně jedna výrazná změna. V roce 2014 respondenti u položky „Systém třídění odpadů“ uvedli po zprůměrování známku 7,4. Obdobná otázka v tomto šetření dostává dramaticky nižší průměrnou známku 5,71. V tomto případě se tento rozdíl zdá významný a nelze je svést na lehce odlišné škálování v obou šetřeních.

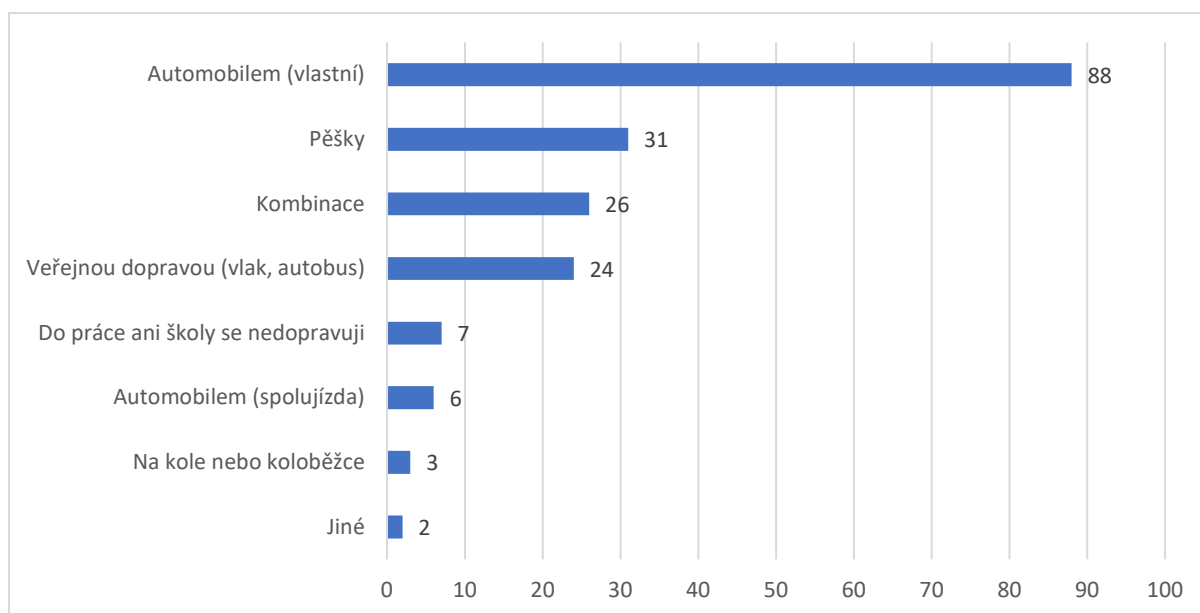
K druhé části otázky týkající se hodnocení dopravy a infrastruktury podalo doplňující komentář 27 respondentů. Největší nespokojenost míří na odpadové hospodářství. Lidé kritizují zejména snížení frekvence svozu (často 1× za 14 dní) při stejné ceně, přeplněné kontejnery na tříděný odpad, nepořádek kolem stanovišť a u sídlišť i obavy z hygieny (krysy). Objevují se i konkrétní problémy s nevhodným umístěním či změnou kontejnerů (např. záměna směsného za papír), chybějící možnosti pro bio/tříděný odpad u rodinných domů a požadavek na více specializovaných nádob (např. olej). Část respondentů navrhuje systémovější řešení: lepší zázemí pro stanoviště (kóje, zapuštěné nádoby, „schované“ kontejnery), větší a srozumitelnější označení, pravidelný harmonogram svozu a u některých i zavedení váženého systému „plať, kolik vyhodíš“.

Druhým silným tématem je veřejné osvětlení a související bezpečnost. Lidé zmiňují místa, kde světla často nesvítí nebo svítí nedostatečně (konkrétní ulice i okraje města), a popisují, že se pak večer bojí. Opakovaně se objevují podněty na doplnění nebo opravy lamp.

Třetí výrazná oblast jsou pěší vazby a dopravní detaily: chybějící či nebezpečné přechody a chodníky (zejména trasa k obchodnímu centru, náměstí, problematický přechod u hotelu Krajka, potřeba zrcadel na nepřehledných výjezdech). Lidé chtějí bezpečnější a přímější pěší propojení bez „přebíhání“ a míst, kde chodec končí v prostoru aut.

Vedle toho se často zmiňuje konektivita: v některých částech města je lidé závislí na bezdrátovém internetu, optika chybí nebo není dostupná všude, a objevuje se požadavek na podporu rozvoje optické sítě (např. ve spolupráci s operátory).

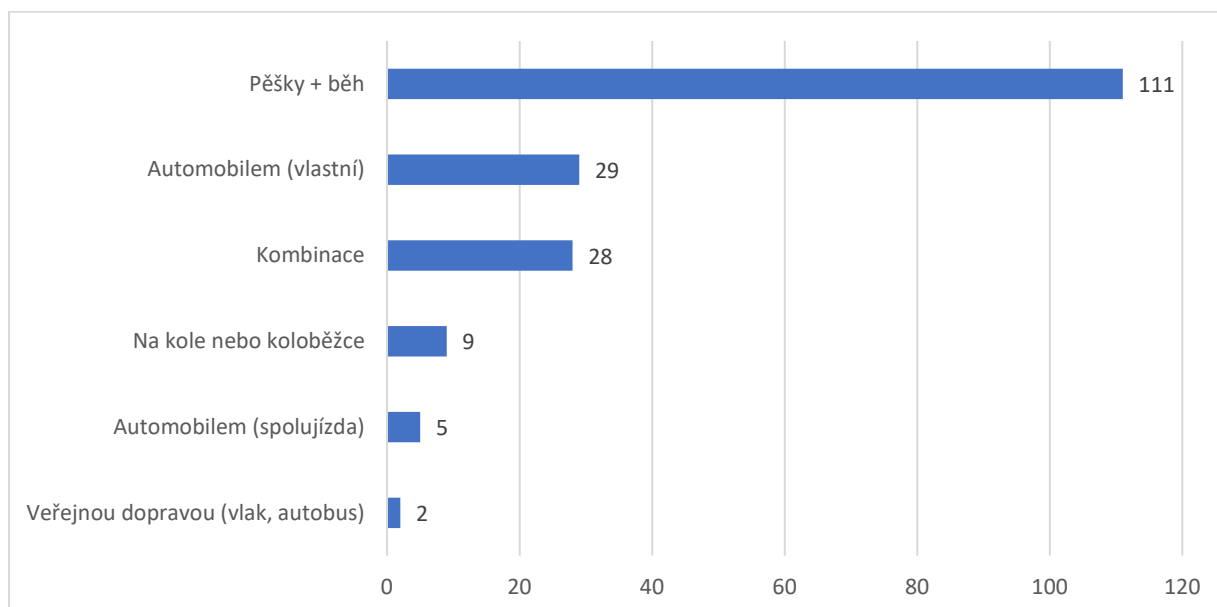
Graf 52 Nejčastější způsoby dopravy do práce a školy

Celkem odpovědělo na otázku „**Jak se nejčastěji dopravujete do práce či školy?**“ 187 respondentů. Nejčastějším způsobem dopravy do práce či školy je vlastní automobil – uvádí ho 88 lidí (47,1 %), tedy téměř polovina. Druhou nejčastější volbou je chůze (31; 16,6 %), následovaná kombinací více způsobů dopravy (26; 13,9 %) a veřejnou dopravou (vlak/autobus) (24; 12,8 %).

Spolujízdu autem využívá 6 respondentů (3,2 %) a 7 lidí (3,7 %) uvedlo, že se do práce ani školy nedopravují. Kolo/koloběžka se objevuje jen okrajově (3; 1,6 %) a jiné způsoby tvoří 2 odpovědi (1,1 %).

Souhrnně lze říct, že dopravu ve městě výrazně dominuje automobil, zatímco aktivní doprava (pěšky + kolo/koloběžka) tvoří dohromady 34 odpovědi (18,2 %).

Na otázku „**Jak se nejčastěji dopravujete po městě mimo cest do práce či školy?**“ odpovědělo celkem 185 respondentů. Pro pohyb po městě mimo cesty do práce či školy jednoznačně dominuje chůze – uvádí ji 110 lidí (59,5 %), tedy zhruba tři pětiny odpovědí.

Další nejčastější jsou vlastní automobil (29; 15,7 %) a kombinace způsobů dopravy (28; 15,1 %), které jsou téměř vyrovnané. Kolo/koloběžku využívá 9 respondentů (4,9 %) a spolujízdu autem 5 (2,7 %). Veřejná doprava se pro pohyb po městě objevuje jen okrajově (2; 1,1 %). Jednotlivě se vyskytly i odpovědi typu „během“ a „záleží na počasí a situaci“ (obě 1; 0,5 %).

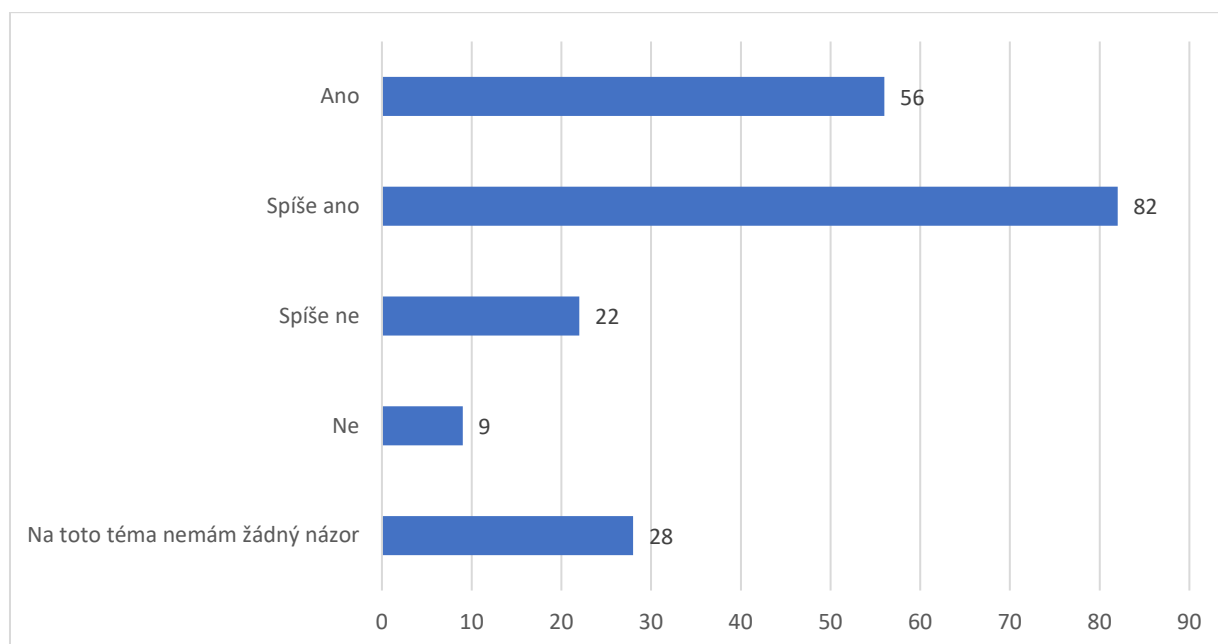
Celkově to ukazuje, že pro vnitroměstské přesuny lidé nejčastěji volí pěší dopravu, zatímco auto slouží spíše jako doplněk a veřejná doprava v rámci města hraje minimální roli.

6. Hodnocení města z hlediska udržitelnosti ESG (životní prostředí, sociální prostředí a řízení města)

Šetrný přístup k **životnímu prostředí** a zdrojům je dnes jedním ze základních principů udržitelného rozvoje obcí. Města mohou významně ovlivnit spotřebu energie a vody, produkci odpadů i kvalitu veřejného prostoru – a tím také náklady na provoz, zdraví obyvatel a odolnost vůči změnám klimatu.

Následující otázka zjišťovala, zda občané podporují, aby se Vamberk více zaměřil na šetrný přístup k životnímu prostředí a zdrojům (např. komunitní energetiku, hospodaření s vodou, odpadové hospodářství či snižování tepelných ostrovů).

Graf 53 Mělo by se město Vamberk více zaměřit na šetrný přístup k životnímu prostředí a zdrojům?

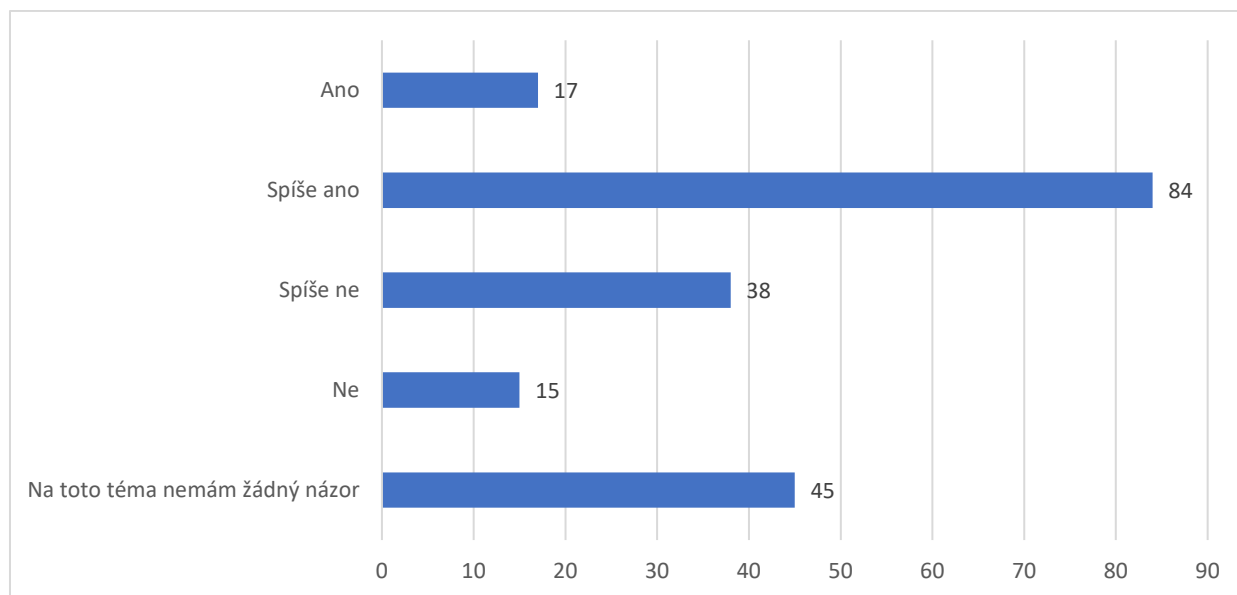

Na otázku odpovědělo celkem 197 respondentů. Převládá jasná podpora: „spíše ano“ uvedlo 82 lidí (41,6 %) a „ano“ 56 lidí (28,4 %), tedy dohromady 138 odpovědí (70,1 %). Nesouhlas vyjádřilo 31 respondentů (15,7 %) – z toho „spíše ne“ 22 (11,2 %) a „ne“ 9 (4,6 %). Bez názoru je 28 lidí (14,2 %). Celkově výsledky ukazují, že většina obyvatel očekává, že město bude environmentální témata řešit aktivněji, a prostor je i pro lepší vysvětlení přínosů směrem k části obyvatel, kteří váhají nebo se k tématu nevyjadřují.

Sociální soudržnost a dostupnost podpory pro zranitelné skupiny patří k základním prvkům kvalitního života ve městě. Město může výrazně ovlivnit, zda se lidé v obtížnější životní situaci dokážou udržet v běžném každodenním fungování – například prostřednictvím dostupných sociálních služeb, bezbariérového veřejného prostoru, podpory péče, dostupné dopravy, informovanosti nebo

spolupráce s neziskovým sektorem a zdravotními službami. Vedle samotných služeb je důležitá i srozumitelná komunikace a „dostupnost“ pomoci v praxi – tedy aby lidé věděli, na koho se obrátit, a aby podpora byla včasná, důstojná a snadno dosažitelná. Taková opatření posilují bezpečí, samostatnost a kvalitu života nejen seniorů, rodičů samoživitelů či lidí se zdravotním omezením, ale ve výsledku přispívají ke stabilitě a atraktivitě města pro všechny obyvatele.

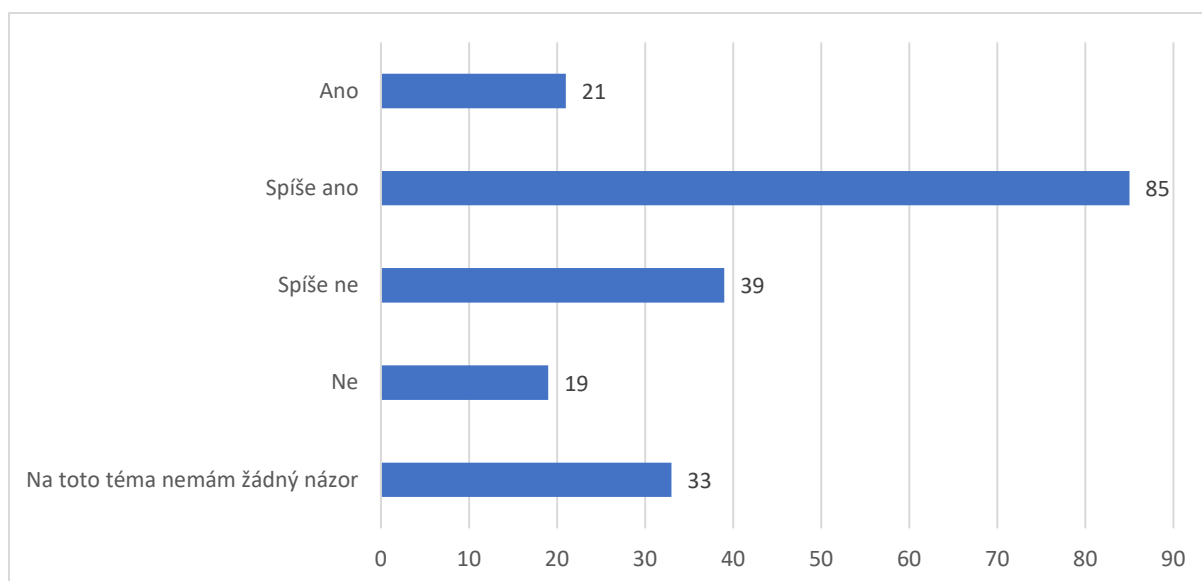
Graf 54 Máte pocit, že město dostatečně myslí na lidi, kteří potřebují větší podporu (např. senioři, rodiče samoživitelé, lidé se zdravotním omezením)?

Na otázku odpovědělo celkem 199 respondentů. Převládá mírně pozitivní vnímání: „spíše ano“ uvedlo 84 lidí (42,2 %) a „ano“ 17 lidí (8,5 %), tedy dohromady 101 odpovědí (50,8 %). Naopak pocit, že město na tyto skupiny nemyslí dostatečně, vyjádřilo 53 respondentů (26,6 %) – z toho „spíše ne“ 38 (19,1 %) a „ne“ 15 (7,5 %). Poměrně vysoký je podíl lidí bez názoru: 45 respondentů (22,6 %). Celkově výsledky ukazují, že zhruba polovina obyvatel vnímá podporu zranitelných skupin pozitivně, ale zároveň je zde výrazná část, která ji hodnotí kriticky nebo se v tématu neorientuje – což naznačuje prostor pro lepší komunikaci i cílená opatření.

Otevřené a srozumitelné rozhodování je jedním ze základních principů dobré správy města. V praxi jde o to, aby obyvatelé včas věděli, co město plánuje, proč to dělá, jaké jsou varianty a dopady, kdo nese odpovědnost a jak se mohou lidé do procesu zapojit. Transparentní komunikace (např. jasné informace na webu, ve zpravodaji, na veřejných setkáních) posiluje důvěru, snižuje napětí kolem citlivých témat a zvyšuje šanci, že se podaří projekty realizovat s podporou veřejnosti. Srozumitelnost přitom neznamená jen „zveřejnit dokument“, ale umět vysvětlit rozhodnutí lidsky a stručně – včetně toho, jak město naložilo s podněty občanů.

Graf 55 Myslíte si, že město Vamberk jedná při rozhodování otevřeně a srozumitelně vůči svým obyvatelům?

Na otázku odpovědělo celkem 197 respondentů. Převládá spíše pozitivní hodnocení otevřenosti a srozumitelnosti rozhodování města: „spíše ano“ uvedlo 85 lidí (43,1 %) a „ano“ 21 lidí (10,7 %), dohromady tedy 106 odpovědí (53,8 %). Kriticky se vyjádřilo 58 respondentů (29,4 %) – z toho „spíše ne“ 39 (19,8 %) a „ne“ 19 (9,6 %). Bez názoru je 33 lidí (16,8 %). Celkově výsledky naznačují, že více než polovina obyvatel vnímá komunikaci a rozhodování města jako relativně otevřené, zároveň je však téměř třetina respondentů nespokojená, což ukazuje na prostor pro zlepšení zejména v oblasti srozumitelného vysvětlování kroků města a aktivního zapojování veřejnosti.

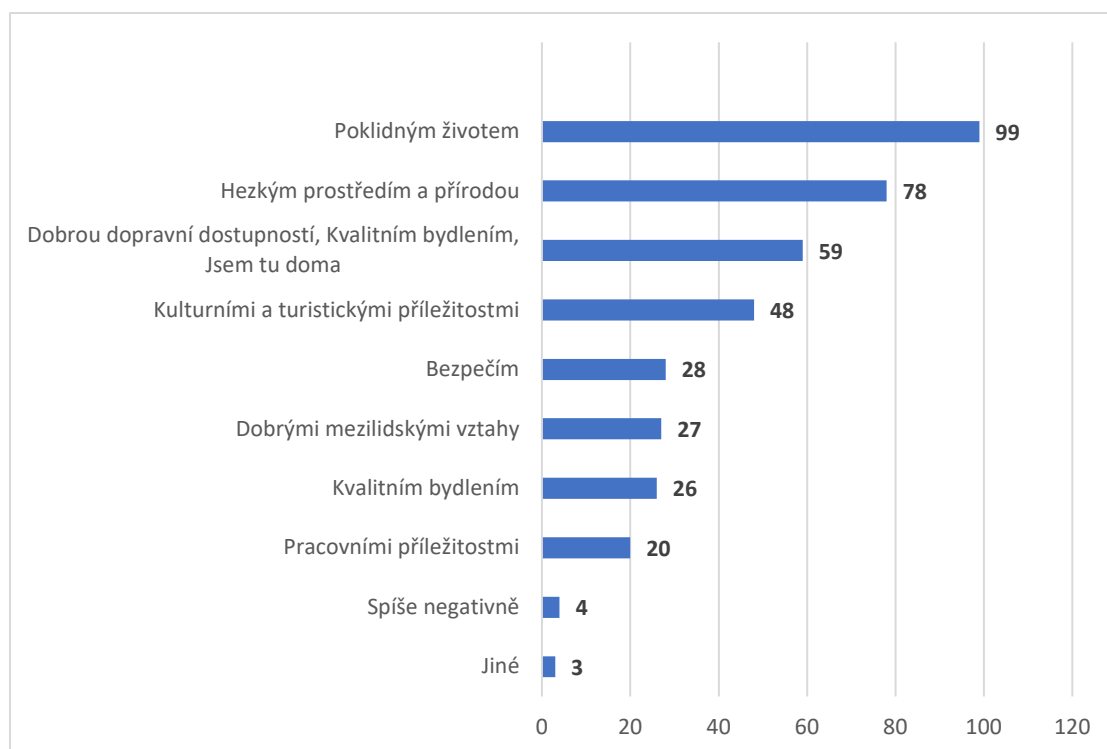
7. Budoucí rozvoj města

Poslední část dotazníkového šetření se týkala jeho budoucího rozvoje a také identity města.

První otázka se týkala toho, **s čím spojují respondenti současný Vamberk**. Celkem bylo označeno 392 odpovědí. Podíly níže tedy vyjadřují podíl z celkového počtu označení, nikoli podíl respondentů. Nejčastěji je Vamberk spojován s poklidným životem (99 označení; 25,3 %). Výrazně se objevuje také hezké prostředí a příroda (78; 19,9 %), což potvrzuje vnímání města jako příjemného místa k životu a s kvalitním okolím. Na třetím místě je kombinovaná volba „dobrá dopravní dostupnost, kvalitní bydlení, jsem tu doma“ (59; 15,1 %), která ukazuje na silný praktický i osobní vztah části obyvatel k městu. Následují kulturní a turistické příležitosti (48; 12,2 %). Další asociace se objevují už méně často: bezpečí (28; 7,1 %), dobré mezilidské vztahy (27; 6,9 %), kvalitní bydlení (26; 6,6 %) a pracovní příležitosti (20; 5,1 %). Negativní rámování je spíše okrajové („spíše negativně“ 4; 1,0 %, „jiné“ 3; 0,8 %).

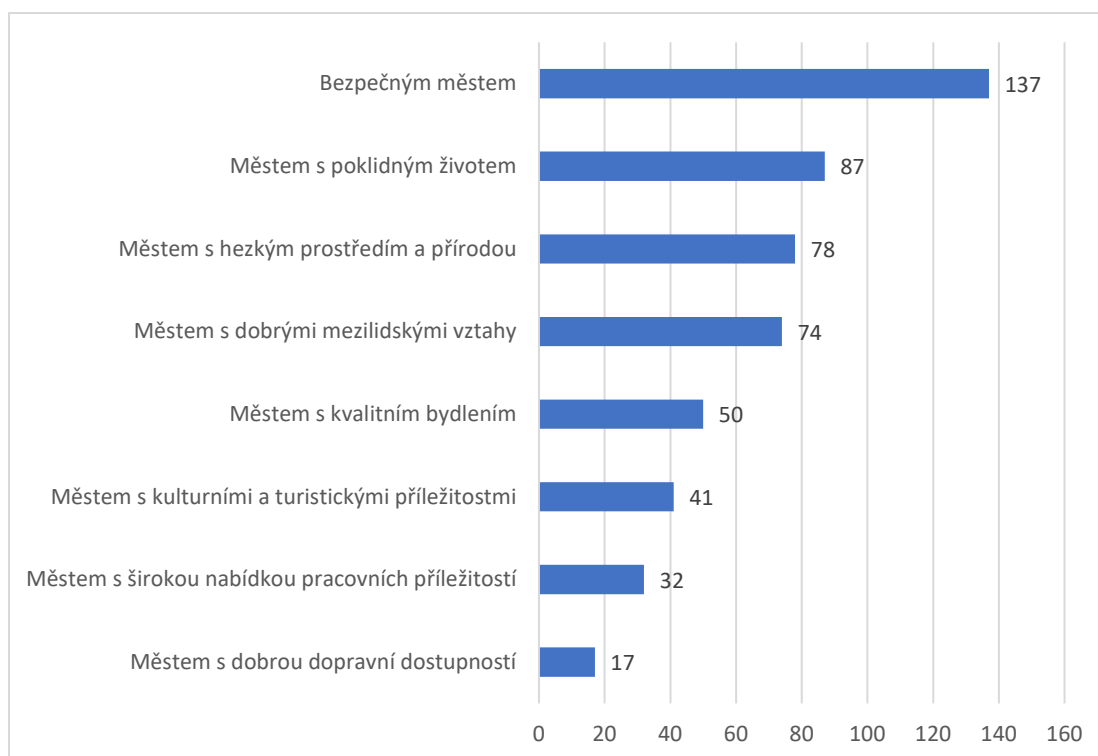
Celkově tedy převažuje obraz Vamberka jako klidného města v hezkém prostředí, s důrazem na kvalitu života; témata jako práce a ekonomika se v asociacích objevují výrazně méně.

Graf 56 S čím mají respondenti spojený současný Vamberk

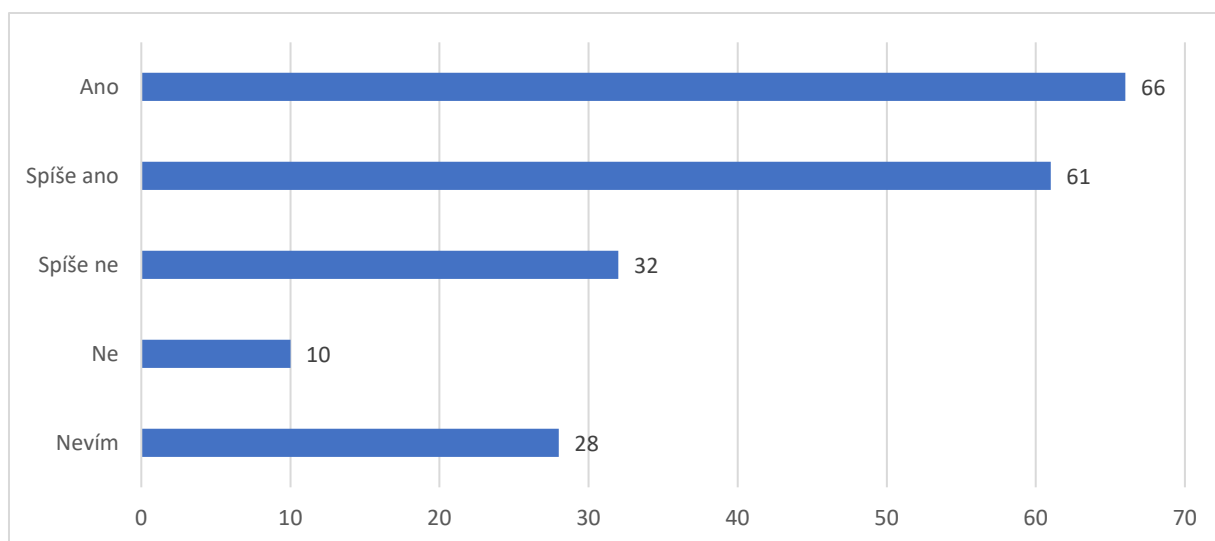
Následovala otázka, **jaký by měl být Vamberk v budoucnosti**. Celkem bylo označeno 516 odpovědí (respondenti mohli zvolit více možností). Podíly níže tedy vyjadřují podíl z celkového počtu označení, nikoli podíl respondentů. Nejčastěji je Vamberk spojován s tím, že je v budoucnosti bezpečným městem – 137 označení (26,6 %). Následuje asociace s poklidným životem (87; 16,9 %), dále s hezkým prostředím a přírodou (78; 15,1 %) a s dobrými mezilidskými vztahy (74; 14,3 %). Tyto čtyři charakteristiky dohromady tvoří většinu všech označení a ukazují, že Vamberk by v budoucnosti měl být především příjemné, klidné a bezpečné místo pro život. Středně často se objevuje spojení s kvalitním bydlením (50; 9,7 %) a kulturními a turistickými příležitostmi (41; 7,9 %). Naopak méně často si lidé budoucí Vamberk spojují s ekonomickou stránkou: širokou nabídkou pracovních příležitostí (32; 6,2 %) a nejméně s dobrou dopravní dostupností (17; 3,3 %). Celkově tedy převažuje obraz Vamberka jako města, které stojí na bezpečí, klidu a kvalitě prostředí, zatímco témata práce a dopravní dostupnosti jsou v asociacích podstatně slabší. To může být spojeno i s tím, že dobrý budoucí stav města v těchto oblastech občané vnímají jako samozřejmost.

Graf 57 Jakým městem by se měl Vamberk stát v budoucnu?

Další otázka se věnovala **digitalizaci služeb, které město poskytuje** pro své občany. Digitalizace služeb ve městě znamená využívání online nástrojů a elektronické komunikace tak, aby občané mohli vyřídit co nejvíce věcí pohodlněji, rychleji a bez zbytečných návštěv úřadu. Typicky jde o elektronická podání, online platby, objednávací systémy, mapové aplikace a hlášení závad, informování přes web a aplikace nebo dostupnější dokumenty a rozhodnutí. Smyslem není nahradit osobní kontakt, ale rozšířit možnosti – a zároveň pamatovat na dostupnost pro seniory a lidi bez digitálních dovedností. Odpovědělo celkem 197 respondentů. Převládá podpora další digitalizace: „ano“ uvedlo 66 lidí (33,5 %) a „spíše ano“ 61 lidí (31,0 %), tedy dohromady 127 odpovědí (64,5 %). Skepticky se vyjádřilo 42 respondentů (21,3 %) – z toho „spíše ne“ 32 (16,2 %) a „ne“ 10 (5,1 %). Nejistotu vyjádřilo 28 lidí (14,2 %) odpovědí „nevím“. Celkově výsledky ukazují, že většina obyvatel by větší digitalizaci uvítala, zároveň však zůstává významná skupina váhajících či odmítajících – což naznačuje potřebu postupovat prakticky (nejdřív služby s největším přínosem), dobře vysvětlovat výhody a zároveň zachovat i dostupné „nedigitální“ cesty pro ty, kteří je potřebují.

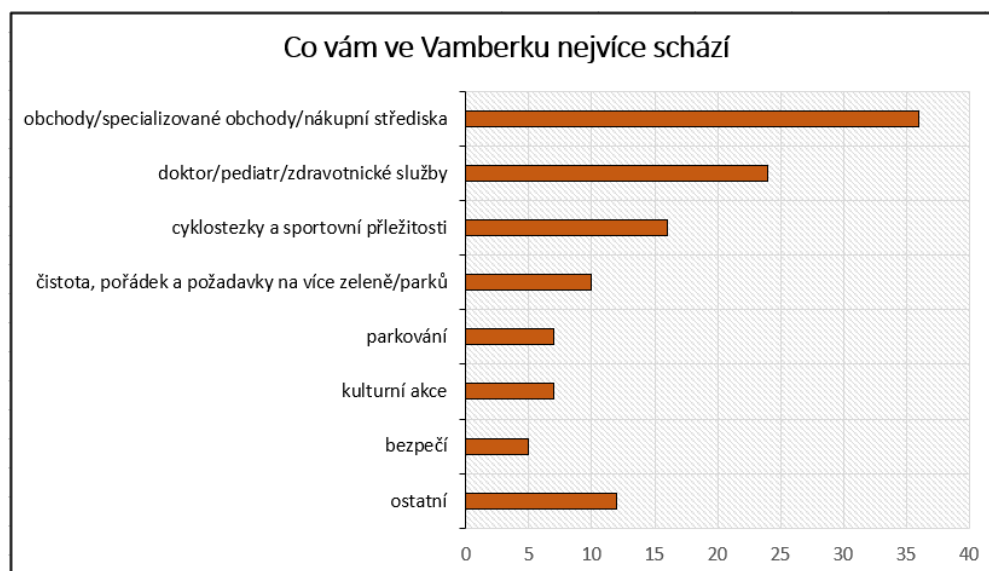
Graf 58 Uvítali byste do budoucna větší digitalizaci služeb ve městě?

Poslední tři otázky zpracované pro tento výstup byly otevřené. V první měli respondenti uvést, **co ve Vamberku nejvíce schází** (např. dostupnost určitých služeb, aktivity, prostor, ...).

V této otázce se znovu potvrzuje určitý tematický vzor, který se objevuje napříč otevřenými otázkami. Jedná se o prosté výčty zmínek v souvislosti s kategoriemi, vytvořenými na základě dat z této položky. 36x lidé zmínili názor, že jim chybí obchody – konkrétně to nejčastěji byly různé obchody specializované. Sekundárně to byly také restaurace, či bufety. Významným agregátem bylo také téma chybějící zdravotní péče, doktorů, dětských doktorů, pediatrů či stomatologie. Takové zmínky byly zaznamenány 24x. Posledním agregátem, který zaznamenal více jak 15 zmínek byly sportovní příležitosti a zejména cyklostezky (jmenovitě navrhovaná především „cyklostezka Doudleby“).

Graf 59 Co nejvíce schází ve Vamberku

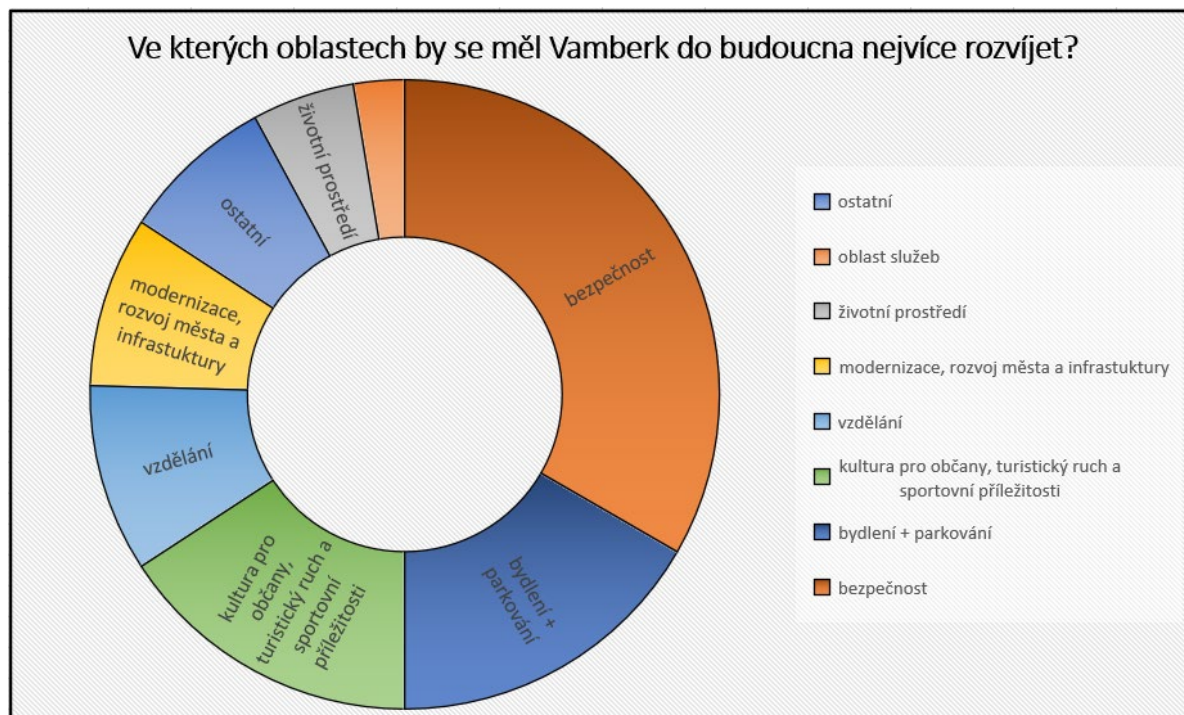

Další otázka měla zodpovědět, ve kterých oblastech by se měl Vamberk do budoucna nejvíce rozvíjet?

Na následujícím grafu vidíme znovu prostý výčet zmínek agregovaných do jednotlivých tematických celků (z tohoto důvodu zde neuvádíme % poměry). Je třeba říct, že kvantitativní shrnutí umožňuje vyšší přehlednost, ale způsobuje určitou redukci informací skládaných do nadkategorií. Pokud 1 respondent

zmínil např. „v bezpečí ve městě“ a „kultuře“, započítali bychom 1 hlas pro 2 nadkategorie (v tomto případě; „bezpečnost“ a „kultura pro občany, turistický ruch a sportovní příležitosti“).

Graf 60 Oblasti dalšího rozvoje města Vamberk dle respondentů

Jednoznačně nejčastěji bylo zmiňováno téma „bezpečnosti“ – celkem bylo zmíněno 38x. Téma „bydlení, podpory bydlení a parkování“ jsme zaznamenali 19x a širší sbírku 18 komentářů jsme agregovali v rámci „kultury pro občany, turistického ruchu a sportovních příležitostí“. Další významnější témata, která se mezi komentáři objevovala bylo „vzdělání“ (např. hesla jako kvalitní vzdělání, mateřská či základní škola), dále „modernizace, rozvoj města a infrastruktury“ (zde jsou agregována hesla jako modernizace, revitalizace, rozvoj města, infrastruktura) a poté další menší tematické celky.

Poslední otázka **„Navrhnete konkrétní akce (projekty, myšlenky na zlepšení, ...), které by město mělo v následujících 10 letech zrealizovat“**, byla velmi otevřená, a kromě tematických oblastí podobných dvěma předchozím otázkám je velmi problematické zpracovat návrhy kvantitativně, jelikož jejím obsahem je vysoké množství často velmi individuálních návrhů. V seznamu proto uvádíme výběr hrubě nejčastěji zmiňovaných projektů.

Tabulka 11 Konkrétní akce, které by mělo město dle respondentů realizovat v nadcházejících 10 let

Kategorie	Četnost odpovědí	Příklady odpovědí
Zeleň, parky a veřejný prostor	14	„výsadba stromů a zeleně u sídlišť“; „zeleň kolem Penny, parky...“
Revitalizace náměstí a centrum města	14	„revitalizace Husova/Husovo náměstí“; „kultivace náměstí...“
Údržba a správa městského majetku	12	„opravit/rekonstruovat...“; „hlavně údržba zeleně“
Sport a sportoviště	9	„běžecký ovál, multifunkční sportoviště“; „atletický areál, discgolf“
Cyklostezky a cyklodoprava	9	„cyklostezka do Doudleb“; „propojit město cyklostezkami“

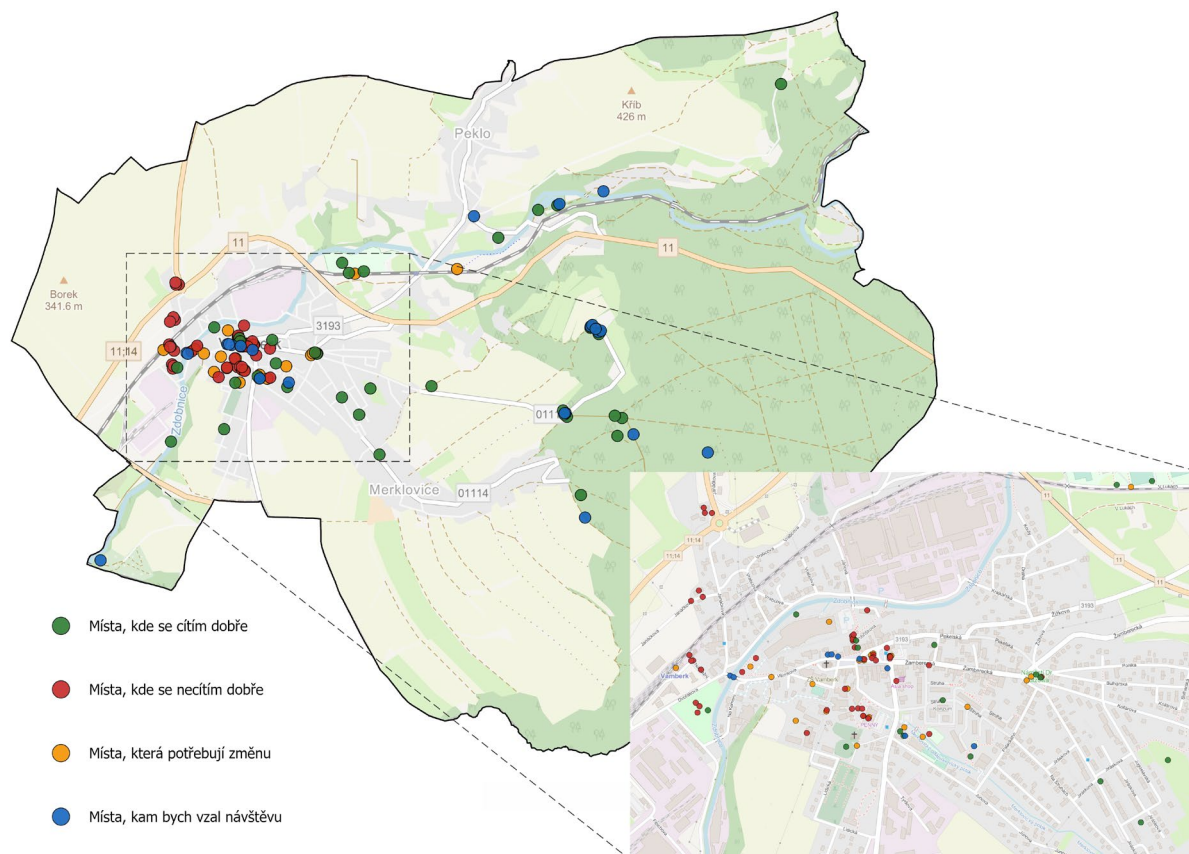
Školství a vzdělávání	9	„celková rekonstrukce ZŠ“; „podpora školy, vzdělávání učitelů“
Parkování a parkovací politika	8	„více parkovacích míst (Struha)“; „rezidentní karta / vyznačení stání“
Kultura a akce	7	„festivaly, koncerty“; „farmářské trhy, burčákobraní“
Revitalizace brownfieldů a chátrajících objektů	6	„revitalizace masny / Lidák“; „Helgoland – opravit / využít“
Sokolovna a městské kulturní středisko	6	„oprava/rekonstrukce Sokolovny“; „online vstupenky do Sokolovny“
Rekreační infrastruktura a Vyhlídka/Peklo	5	„okruhy u Vyhlídky, naučná stezka“; „sportovní areál v Pekle“
Sociální služby a péče	5	„rozšíření sociálních služeb“; „sociální zařízení s 24h péčí“
Městská policie, kamery, dohled	5	„více kamer, pochůzky policie“; „rozšířit MP, radar“
Bezpečnost a veřejný pořádek	5	„bezpečnost a klid bez fetišů“; „regulace problémových osob“
Doprava a zklidnění (mimo cyklo)	5	„vyautovat dopravu z náměstí“; „úprava přejezdu, přesun průmyslu“
Podpora podnikání a obchodů	4	„podpora malých obchodů na náměstí“; „zabezpečit hobby market“
Veřejná doprava a terminál	4	„přesun autobusové zastávky“; „terminál vlak + bus / nádraží“
Digitalizace a chytré město	4	„digitalizace služeb“; „AI, online objednávání / optika“
Zdravotní péče	3	„podpora lékařů a zubařů“; „zabezpečit pediatra“
Kanalizace, voda a technické sítě	3	„kanalizace, dopojení částí města“; „plynovod“
Turismus a propagace města	3	„přitáhnout turisty“; „propagace jedinečnosti města“
Mládež a rodiny s dětmi	3	„komunitní centrum pro mládež“; „kroužky a akce pro děti“
Pěší infrastruktura a bezbariérovost	3	„bezbariérové chodníky“; „přechody / bezpečný pohyb“
Odpadové hospodářství	2	„placení odpadu podle váhy“; „přeplněné kontejnery“
Energie a obnovitelné zdroje	2	„solární panely na budovy“; „topení na biomasu“
Participace a komunikace	2	„setkávání / zapojení občanů“; „upravit náměstí podle studie“
Regulace ubytoven a bydlení	2	„regulace ubytoven“; „opravit budovy na byty“
Veřejné osvětlení a bezpečné prostředí	1	„lepší osvětlení v určitých částech“
Dobíjení a elektromobilita	1	„nabíječky například na lampách“
Nejistota / bez návrhu	1	„nevím / nemám představu“

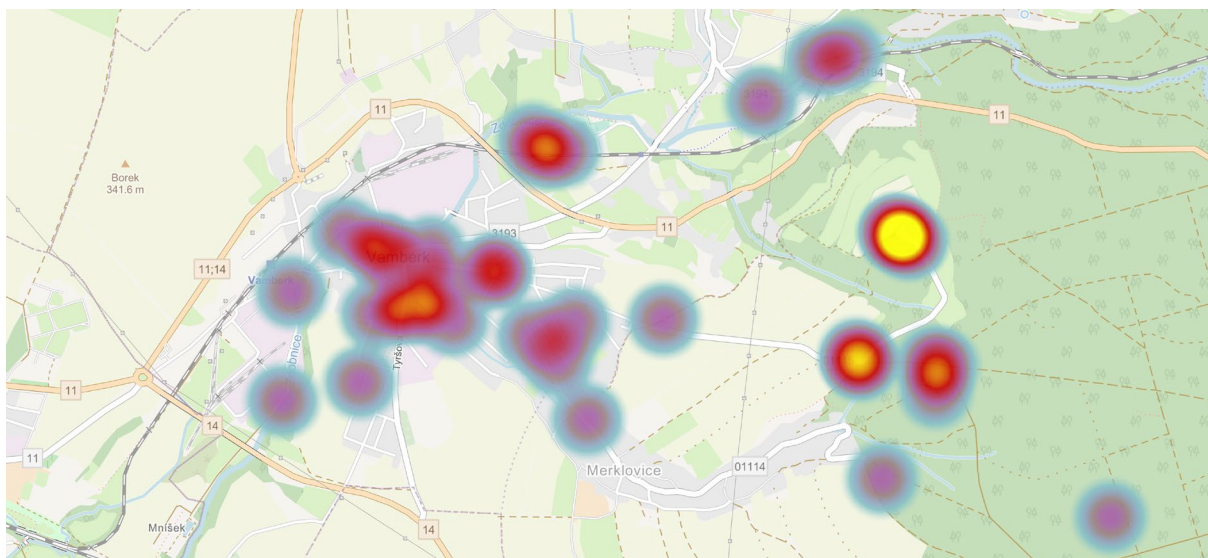
8. Pocitové mapy

Součástí dotazníkového šetření byly také tzv. pocitové mapy. Pocitové mapy města Vamberka byly využity jako jednoduchý online nástroj pro zachycení zkušeností obyvatel s konkrétními místy ve městě. Respondenti v mapě označovali lokality, kde se cítí dobře a která mají rádi, ale také místa vnímaná jako problémová nebo taková, kde vidí potenciál pro změnu. Získané podněty poskytují vedení města praktickou, prostorově přesnou zpětnou vazbu a slouží jako podklad pro rozhodování o budoucích opatřeních a investicích se záměrem zvyšovat kvalitu života a pocit bezpečí ve Vamberku.

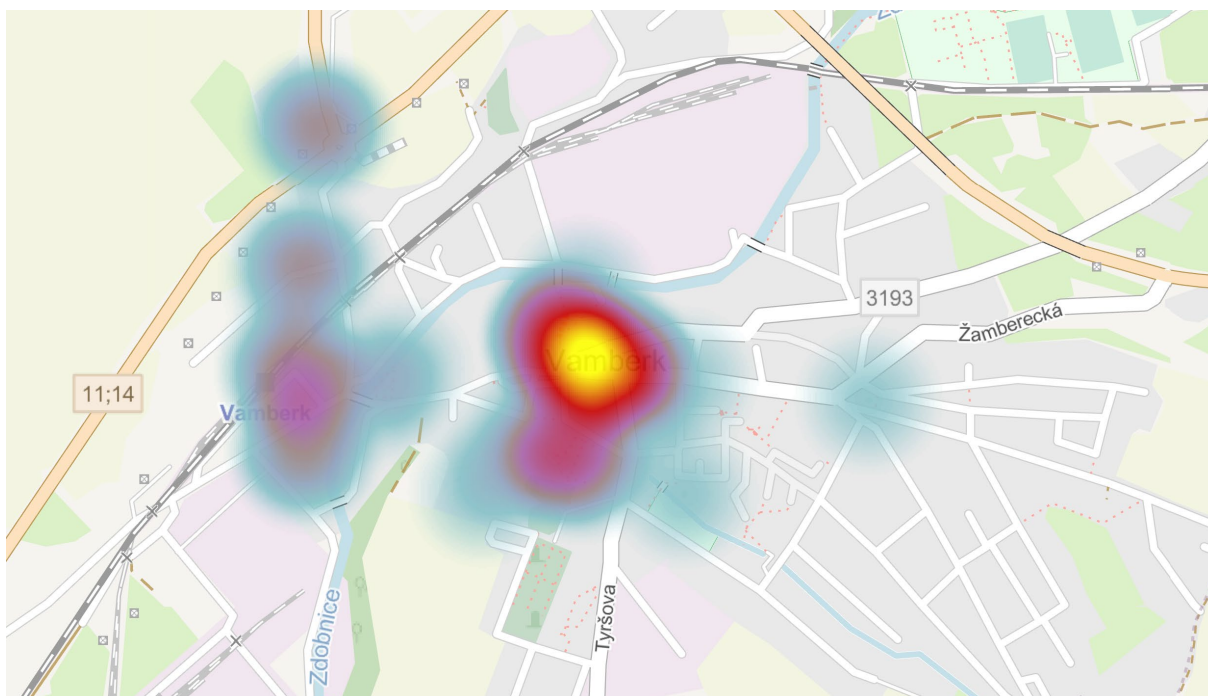
Pocitová mapa přinesla celkem 19 záznamů a dohromady 138 lokalizovaných bodů. Nejčastěji respondenti označovali „špatná místa“ (46 bodů), což ukazuje na potřebu cíleně řešit konkrétní problémové lokality ve veřejném prostoru. Do šetření se zapojilo 9 žen a 9 mužů, jedna osoba pohlaví neuvedla; věkově převažovali respondenti ve skupině 26–45 let. Z hlediska bydliště se nejčastěji jednalo o obyvatele Vamberka mimo sídliště, takže výsledky mohou více odrážet zkušenost této části města.

Obrázek 9 Pocitová mapa města Vamberk - přehled všech odpovědí

Obrázek 10 Pocitová mapa města Vamberk - místa, kde se respondenti cítí dobře

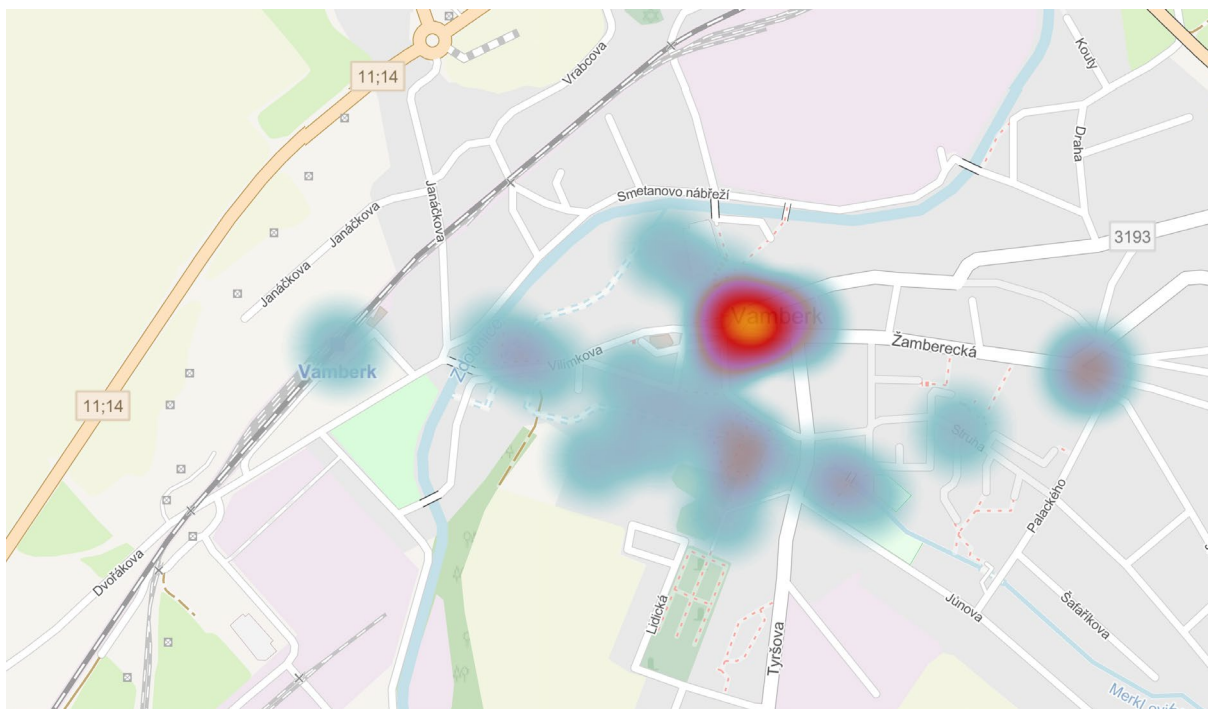
V odpovědích jednoznačně převažují lokality spojené s přírodou, klidem a možností rekreace. Jako příjemná a pozitivně vnímaná místa jsou označena například lesy, Pekelské rybníky. Jako nejčastěji uváděná vystupuje lokalita Na Vyhlídce (obora, turistická chata, výhled do krajiny). Vedle přírodních ploch se mezi „dobrá místa“ zařadilo také Husovo náměstí jako centrální veřejný prostor a městský klub Sokolovna, tedy místa spojená se setkáváním a komunitním životem. Významně se objevuje i areál koupaliště a přilehlých sportovišť, což potvrzuje, že volnočasová infrastruktura a sportovní zázemí patří mezi silné stránky města a přispívají k pozitivnímu prožitku z prostředí Vamberka.

Obrázek 11 Pocitová mapa města Vamberk - místa, kde se respondenti cítí špatně

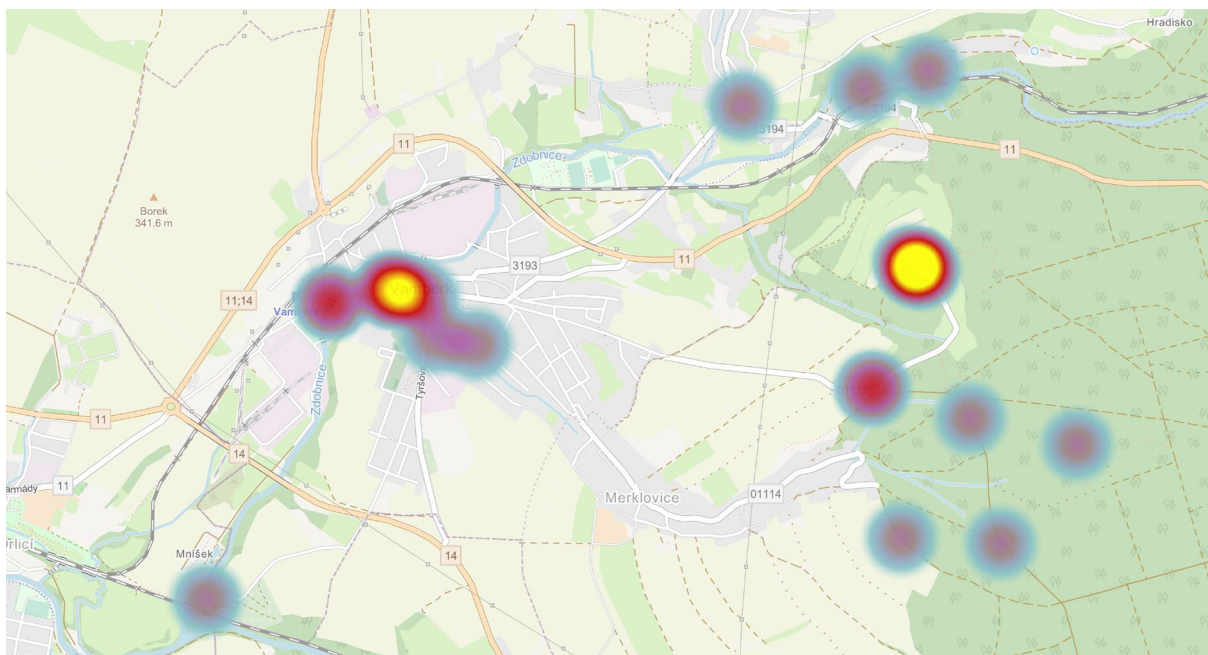
Respondenti se opakovaně soustředili na několik konkrétních lokalit, a to zejména v centru města a v místech s vyšší koncentrací pohybu osob. Nejčastěji byla jako nepříjemná vyznačena oblast Husova náměstí, kde se objevuje problém výskytu bezdomovectví. Dále respondenti upozorňovali na Radniční ulici a průchod od prodejny Penny směrem k ZŠ, včetně okolí Penny, což naznačuje kombinaci faktorů

jako je zvýšený pohyb lidí, horší přehlednost prostoru a nižší pocit bezpečí. Opakovaně se objevuje také okolí nádraží, které bývá v obdobných šetřeních typicky spojováno s pocitem nejistoty, zejména ve večerních hodinách. Za problematická byla označena i místa v zeleni a podél komunikací, konkrétně Bednářovy sady a prostor mezi Pewagem a Kamenným mostem. U těchto lokalit lze předpokládat, že roli hraje menší dohled, omezená viditelnost, případně nízká intenzita využívání v některých časech. Souhrnně lze říct, že pocitová mapa ukazuje na potřebu cílených opatření v oblasti bezpečnosti, dohledu, čistoty a úprav veřejného prostoru právě v těchto bodech města.

Obrázek 12 Místa, která dle respondentů potřebují změnu

Z pocitové mapy vyplývá, že občané označovali místa vyžadující změnu především v jádru města a v navazujících obytných částech, tedy tam, kde se soustředí každodenní pohyb – cesta do školy, do obchodů, na úřady i do volnočasových areálů. Záznamy se nekumulují v jedné jediné lokalitě, ale vytvářejí souvislý pás od centra směrem do obytných zón, což naznačuje, že nejde o izolovaný problém, ale o potřebu postupné kultivace veřejného prostoru v širším centrálním území. Nejvýraznější shluk podnětů se objevuje v prostoru Husova náměstí a jeho bezprostředního okolí (např. okolí Penny), které občané vnímají jako místo s vysokým potenciálem, ale zároveň s nedostatky v kvalitě prostředí. Další podněty se soustřeďují v centrálních ulicích a průchodech (typicky trasy mezi službami, školou a zastávkami), kde lidé očekávají úpravy zvyšující bezpečnost, přehlednost a komfort pohybu. V mapě se zároveň promítá potřeba změn i v místech s volnočasovým a rezidenčním charakterem, kde jde spíše o kvalitu, údržbu a lepší využití prostoru.

Obrázek 13 Místa, kam by respondenti vzali návštěvu

Pocitová mapa ukazuje, že obyvatelé by návštěvu nejčastěji vedli do dvou klíčových míst, která tvoří hlavní „výkladní skříň“ Vamberka. Prvním, nejvýraznějším shlukem je Muzeum krajky Vamberk, tedy jednoznačně symbol města a jeho unikátní identity. Koncentrace bodů potvrzuje, že krajka je pro obyvatele stále hlavním motivem, kterým se Vamberk odlišuje, a představuje přirozený cíl pro návštěvníky – kulturně, historicky i tematicky.

Druhým největším shlukem je lokalita Na Vyhlídce, kde lidé oceňují především výhled do krajiny a zážitek z prostředí. To zdůrazňuje význam přírodních a rekreačních míst jako doplňku k městským atraktivitám: návštěva Vamberka se podle respondentů neodehrává jen „ve městě“, ale i v jeho bezprostředním zázemí, které nabízí klid, procházky a atraktivní panoramata.

Vedle těchto dvou dominant se v mapě objevují i další rozptýlené tipy, nicméně jádro odpovědí je zřejmé: návštěvní program Vamberka stojí na kombinaci kulturní jedinečnosti (krajka) a kvalitního rekreačního zázemí (vyhlídky, příroda). Pro rozvoj cestovního ruchu i reputace místa je to silný signál, že právě tyto lokality mají největší význam pro první dojem a měly by být dlouhodobě kvalitně udržované a dobře interpretované (informace, značení, zázemí).

Seznam obrázků

Obrázek 1 Mapa záplavového území Zdobnice Q100 a jeho aktivní zóny na správním území Vamberka	13
Obrázek 2 Mapa záplavového území Merklovického potoka ve Vamberku	14
Obrázek 3 Území ohrožené záplavami na území	16
Obrázek 4 Krajkářská škola Vamberk	34
Obrázek 5 Dojíždka do Vamberka v roce 2024	42
Obrázek 6 Vyjíždka z Vamberka v roce 2024	43
Obrázek 7 Cyklotrasy na katastru města Vamberk (stav k 15. 7. 2025)	56
Obrázek 8 Shluková mapa dopravních nehod na území města Vamberk v letech 2015–2024	58
Obrázek 9 Pocitová mapa města Vamberk - přehled všech odpovědí	86
Obrázek 10 Pocitová mapa města Vamberk - místa, kde se respondenti cítí dobře	87
Obrázek 11 Pocitová mapa města Vamberk - místa, kde se respondenti cítí špatně	87
Obrázek 12 Místa, která dle respondentů potřebují změnu	88
Obrázek 13 Místa, kam by respondenti vzali návštěvu.....	89

Seznam grafů

Graf 1 Vývoj příjmů města Vamberk v letech 2015–2024	10
Graf 2 Vývoj výdajů města Vamberk v letech 2015–2024	11
Graf 3 Vývoj podílu kapitálových výdajů na celkových výdajích a kapitálové výdaje na 1 obyvatele města Vamberk v letech 2015–2024	11
Graf 4 Vývoj výdajů města Vamberk dle odvětví v letech 2015–2024	12
Graf 5 Druhy pozemků ve Vamberku v roce 2024	17
Graf 6 Koeficient ekologické stability ve Vamberku a vybraných městech v roce 2024	18
Graf 7 Celková produkce komunálního odpadu a jeho jednotlivých složek v kilogramech na obyvatele ve Vamberku a průměrně za ČR v letech 2021–2023.....	19
Graf 8 Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel města Vamberk v období 1961–2021	20
Graf 9 Vývoj počtu obyvatel města Vamberk v období 2015–2024	21
Graf 10 Poměr počtu obyvatel města Vamberk dle pohlaví v roce 2024 (v %)	21
Graf 11 Věkové obyvatel města Vamberk dle produkčních věkových skupin v roce 2024	22
Graf 12 Vývoj počtu obyvatel města Vamberk dle produkčních věkových skupin v období 2015–2024	22
Graf 13 Počet obyvatel v produkčních věkových skupinách – srovnání města Vamberk s vyššími územními celky.....	23
Graf 14 Vývoj průměrného věku a indexu stárí mužů a žen ve městě Vamberk v období 2015–2024 .	23
Graf 15 Přirozený přírůstek a migrační saldo ve městě Vamberk v období 2015–2024.....	24
Graf 16 Hrubá míra přirozeného přírůstku (HMPP – přírůstek na 1 000 obyvatel) a hrubá míra migračního salda (HMMS – migrační saldo na 1 000 obyvatel) za období 2015–2024 – srovnání města Vamberk s vyššími územními celky.....	25
Graf 17 Podíl rodáků ve městě Vamberk ve srovnání s vybranými městy v roce 2024	25
Graf 18 Vývoj počtu občanů Ukrajiny s obvyklým místem pobytu ve městě Vamberk v období 2021–2025.....	26
Graf 19 Počet všech dokončených nových bytů v BD a RD v období let 2020–2024 ve vybraných městech	27

Graf 20 Umístění bytů v domech ve vybraných městech ze SLDB 2021.....	28
Graf 21 Vývoj nabídkových prodejních cen bytů a domů v Kč za m2 v letech 2014–2025.....	29
Graf 22 Vývoj nabídkové ceny pronájmu bytů v Kč za m2 v letech 2014–2025	29
Graf 23 Vývoj nabídkových cen stavebních pozemků v Kč za m2 v letech 2014–2025	29
Graf 24 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího dosaženého vzdělání ve Vamberku a nadřazených územních celcích v roce 2021.....	30
Graf 25 Obyvatelstvo ve věku 15+ podle nejvyššího dosaženého vzdělání ve městě – porovnání rok 2011 a 2021	31
Graf 26 Vytížení mateřské školy ve městě v letech 2017-2024 (%)	32
Graf 27 Vytížení základní školy ve městě v letech 2015-2024 (%)	33
Graf 28 Vývoj počtu ekonomických subjektů ve Vamberku v období 2015–2025	35
Graf 29 Vývoj podnikatelské aktivity (počet ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel) ve obci Vamberk ve srovnání s vyššími územními celky v období 2015–2025	35
Graf 30 Počet aktivních firem ve Vamberku dle roku jejich založení.....	35
Graf 31 Počet ekonomických subjektů ve Vamberku dle právní formy v roce 2025	36
Graf 32 Počet ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců ve Vamberku v roce 2025	36
Graf 33 Podíl nezaměstnaných osob ve městě Vamberk a nadřazených územních celcích 2015-2025 (k 31.12.).....	40
Graf 34 Počet a struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci	40
Graf 35 Počet a struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci dle věku	41
Graf 36 Počet a struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci dle vzdělání	41
Graf 37 Vývoj počtu dopravních nehod na území města Vamberk v letech 2015–2024.....	57
Graf 38 Vývoj počtu osob zraněných nebo usmrcených během dopravních nehod na území města Vamberk v letech 2015–2024.....	57
Graf 39 Respondenti dle pohlaví	66
Graf 40 Respondenti dle věku	66
Graf 41 Respondenti dle toho, jak dlouho žijí ve Vamberku	67
Graf 42 Respondenti dle městské části, ve které žijí	67
Graf 43 Spokojenost s životem ve Vamberku	68
Graf 44 Hodnocení změny celkové kvality života ve Vamberku za posledních 10 let	68
Graf 45 Očekávání celkové kvality života ve Vamberku v budoucnosti	68
Graf 46 Hlavní pozitiva života ve Vamberku	69
Graf 47 Hlavní negativa života ve Vamberku	70
Graf 48 Hodnocení jednotlivých složek v oblasti život ve městě (hodnocení 1-10, 10 nejlepší).....	72
Graf 49 Hodnocení kvality služeb ve městě Vamberk (hodnocení 1-10, 10 nejlepší)	73
Graf 50 Hodnocení spokojenosti s dopravou a infrastrukturou ve Vamberku – část 1	75
Graf 51 Hodnocení spokojenosti s dopravou a infrastrukturou ve Vamberku – část 2	76
Graf 52 Nejčastější způsoby dopravy do práce a školy	77
Graf 53 Mělo by se město Vamberk více zaměřit na šetrný přístup k životnímu prostředí a zdrojům?	78
Graf 54 Máte pocit, že město dostatečně myslí na lidi, kteří potřebují větší podporu (např. senioři, rodiče samoživitelé, lidé se zdravotním omezením)?.....	79
Graf 55 Myslíte si, že město Vamberk jedná při rozhodování otevřeně a srozumitelně vůči svým obyvatelům?	80
Graf 56 S čím mají respondenti spojený současný Vamberk.....	81
Graf 57 Jakým městem by se měl Vamberk stát v budoucnu?.....	82
Graf 58 Uvítali byste do budoucna větší digitalizaci služeb ve městě?.....	83
Graf 59 Co nejvíce schází ve Vamberku	83
Graf 60 Oblasti dalšího rozvoje města Vamberk dle respondentů	84

Seznam tabulek

Tabulka 1 Počet cizinců ve městě Vamberk v roce 2025	26
Tabulka 2 Sňatečnost, rozvodovost a potratovost ve městě Vamberk ve srovnání s vyššími územními celky v roce 2024	26
Tabulka 3 Nejvýznamnější zaměstnavatelé ve Vamberku v roce 2025.....	37
Tabulka 4 Stanovení stupňů nebezpečí katastrálních území ve Vamberku	46
Tabulka 5 Plošné výjezdové pokrytí katastrálních území ve Vamberku.....	46
Tabulka 6 Srovnání intenzity dopravy ve Vamberku na základě dat ŘSD ze sčítání z let 2016 a 2020 – vozidla do 3,5 tuny + motocykly	53
Tabulka 7 Srovnání intenzity dopravy ve Vamberku na základě dat ŘSD ze sčítání z let 2016 a 2020 – vozidla nad 3,5 tuny.....	54
Tabulka 8 Srovnání celkového počtu přímých autobusových spojů z Vamberka do vybraných regionálních center (stav k září 2025).....	55
Tabulka 9 Srovnání celkového počtu přímých autobusových spojů z částí obce do Vamberka (stav k září 2025).....	55
Tabulka 10 Dostupnost pevného připojení k internetu v základních sídelních jednotkách města Vamberk k 31. 12. 2024	60
Tabulka 11 Konkrétní akce, které by mělo město dle respondentů realizovat v nadcházejících 10 let. 84	